

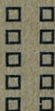
Zbirka znamenitih povesti

IV.

Mali lord

(Lord Fauntleroy)

Založila
Narodna založba
v Ljubljani

Zbirka znamenitih povesti

~~~~~ IV. ~~~~~

Mali lord

(Lord Fauntleroy.)

Roman, angleški spisal F. H. Burnett.

K. k. Studienbibliothek Laibach

V Ljubljani 1909

Založila Narodna založba.

IN = 030000693

Vsebina.

	Stran
Veliko presenečenje	1
Cedrikovi prijatelji	14
Slovo od domovine	43
Na Angleškem	50
Na gradu	62
Grof in njegov dedič	83
V cerkvi	103
Na konju	110
Hude skrbi	124
Amerika v skrbah	141
Tekmeca	150
Rešitelj v sili	159
Neprijetna presenečenja	164
Osmi rojstni dan	169

Prvo poglavje.

Veliko presenečenje.

Cedrik sam ni niti besedice vedel o tem, v njegovi navzočnosti se kaj takega nikoli ni niti omenilo. Da je bil njegov oče Anglež, je vedel, ker mu je mati to povedala, toda potem je ta oče umrl, ko je bil še majhen dečko in o njem mu ni veliko več v spominu ostalo, nego da je bil visoke postave in plavih oči z dolgimi črnimi brkami pod nosom in da je bilo kaj prijetno jahati po sobi na njegovih ramah. Po očetovi smrti je pa Cedrik prišel do spoznanja, da je najboljše, ako z materjo sploh ne govori o njem. Ko je oče zbolel, so Cedrika spravili iz hiše in ko se je vrnil domov, je vse minilo in njegova mamica, ki je tudi prestala hudo bolezen, je ravno začela posedati na naslonjaču pri oknu. Bila pa je bleda in suha in vse vsele jamice so izginile z lepega obraza; oči so ji bile tako velike in žalostne in obleka popolnoma črna.

„Ljubček,“ je rekel Cedrik — tako jo je vedno oče imenoval in dečko ga je posnemal, — „ljubček, ali je očetu bolje?“

Čutil je, kako se ji trese roka; hipoma je obrnil kodravo glavico ter ji pogledal v obraz in ko jo je tako pogledal, mu je bilo, da mora sam zajokati.

„Ljubček,“ je še enkrat vprašal, „ali je dobro očetu?“

In sledeč svojemu dobremu srcu je oklenil obe ročici okrog materinega vratu ter jo zopet in zopet poljuboval in pritiskal svoje mehko lice k njenemu. In mati je pritisnila obraz na njegovo ramo, ga držala objetega kakor bi ga nikoli ne hotela več izpustiti od sebe ter bitko jokala.

„Da, njemu je dobro,“ je ihtela, „njemu je prav, prav dobro, toda midva — midva nimava nič na svetu nego drug drugega. Nobene žive duše!“

Kakor je bil majhen je vendar razumel, da se njegov lepi, mladi oče ne povrne več, da je mrtev, kakor je to slišal že od drugih ljudi, čeprav ni vedel, kakšna stvar je to, ki povzroča toliko bolesi. In ker je mamica vedno jokala, ako je govoril o očetu, je na tihem prišel do spoznanja, da je bolje, če ne govori o njem. Polagoma je pa tudi spoznal, da je bolje, ako je ne pusti mirne sedeti ter gledati skozi okno ali strmeti v ogenj. Znancev z materjo nista veliko imela in njuno življenje je bilo pravzaprav zelo samotno, čeprav Cedrik ni vedel o tem, dokler ni postal večji in se mu je potem povedalo, zakaj ju nihče ne obiše. Takrat je

izvedel, da je bila njegova mati sirota in prav sama na svetu, predno je postala očetova žena.

Bila je zelo lepa in je kot družabnica živel pri bogati stari gospe, ki ni bila dobra z njo. Nekega dne jo je videl kapitan Cedrik Errol, ki je gospo obiskal, kako je tekla po stopnjicah s težkimi debelimi solzami na dolgih obrvih in pri tem je izgledala tako nedolžno, žalostno in čudovitoljubko, da je kapitan ni mogel več pozabiti. Potem sta se spoznala, se začela ljubiti in sta se končno poročila, čeprav je njuna poroka vzbudila nevoljo in sovraštvo raznih oseb. Najbolj razsrjen je bil kapitanov oče, ki je živel na Angleškem in bil zelo bogat in ugleden gospod strastnega značaja in hud nasprotnik Amerike in Amerikancev. Kapitan Cedrik je bil tretji sin in je imel torej zase malo upanja, da podeduje zelo obsežna posestva in naslove svoje rodbine.

Narava pa svojih darov ne razdeljuje po pravici prvorojenstva in zgodi se, da imajo tretji sinovi nekaj, česar starejša sinova nimata. Cedrik Errol je imel lep obraz, krepko, vitko in elastično postavo, ljubeznjiv smeh in mehek, vesel glas; bil je pogumen, prostodušen in imel najboljše srce na svetu; bilo je kakor bi mu bil dan čar, ki je vlekel vse ljudi k njemu in jih navezal nanj. Pri starejših dveh bratih ni bilo tako; niti eden niti drugi ni bil ne lep, ne nadarjen, ne dobrosrčen. Kot dečka sta bila v šoli v Etonu zelo nepriljubljena; na vseučilišču se nista pečala z

učenjem, ampak zapravljala čas in denar ter si pridobila malo prijateljev. Oče je pri njih doživel le razočaranja in poniževanja; dedič plemenitega imena mu ni delal časti in je obetal, da ne postane drugega kakor zapravljiv, egojističen, neznamen človek brez vsake viteške čednosti. Zelo britko je bilo za starega gospoda, da je imel sin, ki je bil najmlajši in imel dobiti le majhno premoženje, vse, kar je bilo talenta, ljubeznjivosti, moči in zunanosti v rodbini dobiti.

Včasih je skoro zasovražil čilega mladega fanta, ki se je drznil imeti vse stvari, ki bi s polnim pravom morale dičiti onega, ki podeduje veliki grofovski naslov in krasno posestvo, a vendar mu je bilo ponosno, samoglavo staro srce skrivaj zelo naklonjeno najmlajšemu. Ob taki nevolji, ki ga je enkrat zopet napadla, ga je poslal na potovanje v Ameriko; Cedrik naj bi mu nekaj časa prišel izpred oči, da bi se vsled neprestanega primerjanja preveč ne razburil nad početjem obeh starejših sinov, ki sta mu ravno takrat dala veliko opraviti.

A komaj je bil sin pol leta odsoten, ko je stari gospod zahrepenel po njem ter mu ukazal, naj se vrne domov. To pismo se je križalo s pismom mladega moža, v katerem je naznanil očetu svojo ljubezen do lepe Amerikanke, s katero se hoče poročiti. To je spravilo grofa v strahovito besnost. Čeprav je bil celo življenje silno hude jeze, tako brezmejno še nikoli ni besnel kakor po prejemu Cedrikovega pisma in

služabnik, ki je bil pri njem v sobi, je pričakoval, da ga kap zadene. Celo uro je divjal kakor divja zver, potem je sedel k mizi in pisal sinu. Prepovedal mu je še kedaj stopiti v bližino domovine ali sploh besedo pisati očetu ali bratoma; naj živi kakor hoče, in umre kjer mu je ljubo, od rodbine se je za vse čase ločil in od očeta nima nikdar več pričakovati pomoči ali podpore.

Kapitana je to pismo globoko užalostilo. Bil je dober Anglež in ljubil je lepi dom, kjer je bil rojen; celo zlovoljnega, despotičnega očeta je imel rad ter na tihem z njim čutil bridkosti, toda bil si je tudi na jasnem, da mu zdaj ni ničesar več od njega pričakovati. Najprej ni niti vedel, kaj početi, ker ni bil vzgojen za delo in ni razumel nobenega opravila; zato je bil pa pogumen in odločen. Odpovedal se je službi v angleški armadi ter našel po mnogih britkih izkušnjah službo v New-Jorku, kjer se je tudi oženil. Razlika med prejšnjim in sedanjim življenjem je bila velika, toda bil je mlad in srečen ter upal, da doseže pri trdem delu lepo prihodnjost. Stanoval je v mali hišici v mirni oddaljeni ulici in tam je prišel njegov dečko na svet. Vse je bilo priprosto in skromno, toda veselo in prijazno, da se niti trenotek ni kesal, da je poročil lepo družabnico stare bogate gospe, kajti bila je sladko bitje in ga imela rada kakor on njo. Bila je pa tudi v resnici in po pravici sladko bitje in njen mali dečko je bil podoben

materi in očetu, in čeprav je bil rojen v ubožni, svetu oddaljeni hišici, ga vendar ni bilo srečnejšega otroka od njega na svetu. V prvi vrsti je bil vedno zdrav in živahen, ni delal torej nikakih skrbi in truda, potem je imel pa tako ljubko in čisto nprav in bil tako srčkan malček, da je vsakdo moral veselje imeti z njim. Poleg tega je bil pa tako lep, da se ga je neprestano moralo občudovati kakor čudovito sliko. Že ob prihodu na svet je imel obilno mehkih, svilenih, kakor zlato se svetlikajočih las, ki so mu po šestih mesecih v lahkih kodrih obkrožali ljubko glavico. Imel je velike rujave oči, dolge obrvi in srčkan majhen obrazček, potem pa tako krepke ude, da je z devet meseci nenadoma začel hoditi s svojimi ravnimi, močnimi nožicami. Pri vsem tem je bil tako vljuden otrok, da je bilo veselje seznaniti se z njim. Šel je s tega stališča, da je vsak človek njegov prijatelj in ako je kdo z njim govoril, če je bil v otroškem vožičku na ulici, je neznanca najprej prav resno s svojimi rujavimi čmi pogledal in nato se takoj kakor solnce nasmehljaj. Vsled tega pa tudi ni bilo v celi soseščini niti ene osebe, — niti specerijski trgovec na vogalu in ta je bil priznано najneuljudnejši človek pod božjim solncem — ki bi ne bil vesel, ga gledati in govoriti z njim, in z vsakim mesecem, za katerega se je postaral, je postajal lepši in živahnejši.

Ko je bil dovolj velik, da je lahko šel s pestunjo na izprehod v kratkem, belém krilu,

z velikim, belim klobukom na kodrastih laseh, je vzbujal občno pozornost in pestunja ni mogla materi dopovedati vseh dogodkov z damami, ki so pustile ustaviti voz ter izstopile, da so lahko govorile z njim in ki so bile očarane, ko je na svoj prostodušen način brez vsake zadrege z njimi kramljal kakor bi jih že od nekdanj poznal. Ta način brez vsake zadrege z vsakomur sklepati prijateljstvo mu je dajalo nekako posebno privlačno silo. Bil je odkrite, zaupljive narave brez zahrbtnosti in malo gorko srce mu je hotelo, da bodi vsakdo tako dobre volje, kakor sam. In to je bilo, da je tudi hitro razumel občutke vseh onih, ki so bili okrog njega. Morda se je ta poteza tudi bolj razvila, ker je vedno živel z očetom in materjo, ki sta bila polna ljubezni, dobra in pristne srčne izobrazenosti. Nikoli ni slišal doma nevljudne ali osorne besede, odnekdanj so ravnali z njim ljubeznivo in nežno in zato mu je otroško srce tudi prekipevalo ljubezni in naklonjenosti do drugih. Vedno je slišal, da je oče mamico s sladkimi, laskavimi imeni klical, zato pa tudi sam ni drugače z njo ali o nji govoril; vedno je videl, da jo je oče skrbno čuval in skrbel zanjo, tako se je tudi sam naučil zanjo skrbeti. In ko je zdaj vedel, da se oče ne bo več vrnil, in videl, kako je bila žalostna, je nevede nastal v njegovem srcu občutek, da mora vse storiti, da jo osreči. Saj je bil še majhen otrok, toda ta občutek je živel v njem, ako ji je splezal na koleno in jo

poljuboval ter kodrasto glavico pritiskal na njeno lice, ali če ji je prinesel igrače ali knjigo s podobami pokazat, ali če je molče in nepremično počepnil poleg nje, ko je ležala na divanu.

Ni bil še dovolj star, da bi našel druga tolažilna sredstva, toda storil je, kar je mogel in ni si mogel predstavljati, kako blagodejno je bilo njegovo tiho početje za ubogo osamljeno srce.

„O Mari!“ je nekoč slišal mater reči služabnici, „prepričana sem, da mi hoče na svoj način pomagati in me tolažiti. Včasih me pogleda z velikimi, začudenimi očmi, polnimi najglobokejše ljubezni, kakor da bi se mu v dnu srca smilila, potem pa pride, me boža ali mi kaj pokaže. Tako čudno zrel je, prepričana sem, da globoko misli.“

Ko je doraščal, mu je prišlo nebrojno čudovitih stvari na um in znal je mater tako dobro zabavati, da je ni mikala nobena druga družba. Skupaj sta hodila na izprehod ter kramljala in se igrala skupaj. Bil je še prav majhen dečko, ko se je naučil čitati in potem je zvečer ležal na preprogi pred pečjo ter čital — otroške povesti, včasih tudi velike knjige, kakor jih čitajo odrasčeni ljudje in sempatja tudi kak časopis. In Mari je v kuhinji mnogokrat slišala, kako se je gospa Errol glasno zasmejala njegovim čudnim opazkam. „Primojkokoš,“ je rekla Mari špecerijskemu trgovcu, „tako zakrknjen ni nihče, da bi se ne moral smejati našemu dečku,

ako tako modro klepeta. Tisto noč, ko je bil imenovan novi predsednik, mi pride dečko v kuhinjo, stopi pred ognjišče z rokami v žepu, kakor slika, Vam pravim in s tako svečanim obrazom kakor sodnik v talarju. In potem mi pravi: „Mari, volitev me zelo zanima. Jaz sem republikanec in ljubček tudi. Si-li tudi Ti republikanka, Mari?“ „Mi je prav žal,“ mu rečem, „toda jaz že malo držim z drugo stranko.“ Tedaj me je pogledal, da mi je šlo v mozeg in kosti in dejal: „Mari, ti bi ja deželo ugonobili.“ In odtakrat ni minilo dneva, da bi mi ne prigo-varjal, naj pristopim k njegovi stranki.“

Mari je bila zelo očarana od „našega dečka“ in ponosna nanj; bila je že pri hiši, ko je prišel na svet in odkar je oče umrl, je bila kuharica, dekla in pestunja v eni osebi. Bila je ponosna na krepkega, nemirnega malega dečka in na njegovo lepo obnašanje, najbolj pa na njegove blesteče lase, ki so bile na čelu prirezane ter mu v lahnih kodrih padale na ramo. Da pomaga šivati njegove oblekce, ji ni bilo ne zjutraj zgodaj ne pozno zvečer odveč.

„Aristokrat, hm?“ je navadno rekla. „Ti ljubi Bog, dečka na Fifth Avenue je treba videti, kako vam gleda in noge prestavlja! Vsak človek, moški in ženska in otrok, vse se ozira za njim, ako ima črno žametno oblekco, ki smo jo napravili iz stare obleke naše gospe in če otresa glavico, da mu kodri frfotajo okrog. Kakor mlad lord vam izgleda.“

Cedrik ni slutil, da je podoben mlademu lordu in niti ni vedel, kaj je sploh lord. Najuglednejši njegovih znancev je bil specerijski trgovec na vogalu — osorni mož, ki proti njemu nikoli ni bil osoren. Imenoval se je mr. Hobbs in je bil v Cedrikovih očeh zelo bogat in jako znamenita osebnost, katero je čezmerno občudoval; imel je toliko reči v prodajalni — češplje in fige in jabolka in piškote — in imel je konja in voz. Cedrik je tudi mlekarja, ki je mleko donašal, peka in branjevko rad imel, toda mr. Hobbs je bil prvi v njegovem srcu in bil je z njim tako dobro znan, da ga je vsak dan obiskal in večkrat dolgo pri njem sedel, da se je pogovoril z njim o dnevnih dogodkih. Prav čudno je bilo, koliko sta si imela o vsem mogočem povedati. Četrty julij je bil zlasti predmet, o katerem jima nikoli ni zmanjkalo besed. Mr. Hobbs je imel jako slabo mnenje o Angležih in pripovedoval mu je celo zgodovino, kako se je Amerika ločila od Angleške. Pravil mu je o zlobnosti sovražnikov in o hrabrosti vstašev ter to pojasnil z vzgledi, končno mu je posamezne dele, kako se je dosegla neodvisnost Združenih držav, celo dobesečno prečital. Cedrik je bil potem tako razburjen, da so se mu oči svetile, lica žarela in so kodri prišli v velik nered. Doma je komaj pričakal kosila, da zopet materi pove, kar je slišal, in tako je bil mr. Hobbs oni, kateremu je imel zahvaliti svoje prvo zanimanje za politiko. Mr. Hobbs je bil navdušen

bralec časopisov in zato je Cedrik precej veliko izvedel, kaj se godi v Washingtonu, ter je vedno vedel, če je predsednik storil svojo dolžnost ali ne. Pri zadnji volitvi predsednika sta bila oba zelo razburjena in brez mr. Hobbsa in Cedrika bi bila morda dežela še pogubljena. Cedrik se je potem udeležil tudi bakljade in marsikateri baklonosec se je pozneje spominjal čokatega moža pri ulični svetilki s plavolasim dečkom na ramah, ki je tako energično kričal svoj hura.

Ne dolgo po tej volitvi — Cedrik je bil med sedmim in osmim letom — je nastopil oni čudoviti dogodek, ki je Cedrikovo življenje popolnoma predrugačil. Čudno je bilo, da je ravno isti dan govoril s prijateljem o Angleški in o kraljici, in se je pri tem pogovoru mr. Hobbs jako trdo izrazil o aristokraciji in zlasti zabavljajal čez angleške grofe in markize. Bilo je zelo prijazno jutro in Cedrik je šel po igri s svojimi tovariši k mr. Hobbsu, da se spočije. Našel je prijatelja, ko je čital londonski časopis „London Illustrated News“, ki je pisal o neki dvorni ceremoniji.

„Ha,“ je rekel, „na ta način uganjajo norčije, toda nekega lepega dne se jim bode že poplačalo, ako se bodo dvignili oni, katere zdaj z nogami teptajo, ter vso svojat vrgli na kup — te vojvode in grofe in drugo starino! To ne bo izostalo, naj le počakajo.“

Cedrik je kakor navadno s hrbtom obrnjen proti mizi sedel na visokem pisarniškem stolu.

Klobuk je imel pomaknjen nazaj in roke v žepih ter prav verno poslušal.

„Ali ste veliko markizov poznali, mister Hobbs?“ je resno vprašal. „Ali veliko grofov?“

„Ne,“ je mr. Hobbs ogorčeno odgovoril, „nikogar ne. Toda enega bi rad imel tukaj v tej kramariji, temu bi že pojasnil, da ne pustim roparjev in tiranov sedeti na svojih predalih in omaricah.“

Ta zavest vzvišenega meščanskega ponosa ga je napolnila z velikim zadovoljstvom in otrl si je čelo z zmagonosnim pogledom na svoje zaboje.

„Morda so le zato grofje, ker ne vedo nič boljšega,“ je opomnil Cedrik, v čigar malem srčku se je porodilo neko sočutje za nesrečneže.

„Ker ne vedo nič boljšega!“ je rekel mr. Hobbs. „O, v tem se zelo motiš, saj si še grozno domišljujejo na to, te kukavice!“

Sredi te zabave je prišla Mari. Cedrik si je najprej mislil, da je prišla po kakšno potreščino za gospodinjstvo, a temu ni bilo tako. Bila je zelo razburjena in tako bleda, kakor se pri njenem zagorelem obrazu ne bi pričakovalo.

„Pojdi domov, dragec,“ je rekla, „mati Te hoče imeti.“

Cedrik je splezal z visokega stola.

„Ali pojdem z mamo na izprehod, Mari?“ je vprašal. „Zbogom, mr. Hobbs. Pridem drugikrat.“

„Kaj se je pa zgodilo, Mari?“ je med potom vprašal. „Ali je vročina?“

„Ne, ne,“ je rekla Mari. „Bog moj, kaj se pri nas vse zgodi!“

„Morda ljubčka glava boli od solnea?“ je vprašal mali mož, ker se je že začel bati.

Pa tudi to ni bilo. Ko sta prišla do hiše, je stal voz pred njo in v sobi je bil nekdo pri materi. Mari je Cedrika naglo vlekla po stopnjicah, ga oblekla v najboljšo obleko, v tisto belo suknjico z rdečim pasom, ter ga gladko počesala.

„Lord!“ je pri tem govorila sama s seboj. „Saj je rekel lord; oh, in sorodstvo. Vrag naj jih vzame! Lord in grof, saj res, tem slabše!“

To vse je bilo res čudno, toda vedel je dobro, da mu bo mati vse pojasnila, zato je pustil Mari, naj se ubija s svojimi mislimi. Ko se je preoblekel, je stekel po stopnjicah in naravnost v sobo. Velik, suh in star gospod z ostročrtanim obrazom je sedel v naslonjaču in mati je stala poleg njega. Bila je zelo bleda in na prvi pogled je opazil, da je imela solze v očeh.

„O Cedrik!“ je zaklicala, stekla mu naproti ter ga boječe in razburjeno pritislila na srce. „Cedrik, otrok mojega srca!“

Veliki stari gospod je vstal ter dečka ostro pogledal ter si pri tem z velo roko drgnil špičasto brado. Vtis ga je, kakor se je videlo, zadovoljil.

„Tako, tako,“ je počasi rekel, „to je torej mali lord Fauntleroy.“

Drugo poglavje.

Cedrikovi prijatelji.

V naslednjem tednu ni bilo na svetu bolj začudenega in osupnenega dečka od Cedrika, cel teden je bil pa res čuden in neverjeten. Prvič je bila povest, ki mu jo je mati pripovedovala, jako čudna in moral jo je dva-ali trikrat slišati, da jo je razumel; kaj si bo pa mr. Hobbs o nji mislil, o tem si še ni bil na jasnem. Povest pričenja z grofom; njegov stari oče, ki ga še nikoli ni videl, je bil grof, in njegov najstarejši stric bi pozneje postal grof, če bi se ne ubil, ko je s konja padel. Po tega smrti bi moral potem drugi stric postati grof, toda ta je pa v Rimu nenadoma umrl na mrzlici. In zdaj bi moral nasledovati Cedrikov oče, toda ker so bili vsi mrtvi, nihče od rodbine več živ, je nazadnje prišlo do tega, da postane Cedrik po smrti starega očeta grof in dedič — in zdaj v trenutku je bil lord Fauntleroy.

Ko je to prvič izvedel, je obledel.

„O ljubček!“ je rekel, „rajši bi ne bil grof. Nihče od drugih dečkov, ki jih poznam, ni grof, kajne, meni tudi ni treba biti?“

Toda stvar se ni dala predrugačiti in ko sta zvečer z mamico pri oknu sedela ter gledala na siromašno ulico, sta dolgo in natančno o tem govorila. Cedrik je sedel s prekrižanima nogama, kar mu je bilo najljubše, in lepi obrazček

mu je bil malo prepaden in ves zardel od samega premišljevanja.

„Vem, da bi bil Tvoj oče zelo vesel tega,“ je rekla mati ter žalostne oči obrnila proti oknu. „Srce mu je zelo viselo na domovini. Pri tem je pa treba pomisliti še mnogo drugih stvari, katerih še ne moreš razumeti, ljubo dete. Jaz bi bila zelo neskrbna mati, ko bi Te ne pustila na Angleško — to vse boš razumel, ko odrasteš.“

Cedrik je žalostno zmajal z glavico. „Žal mi je, da moram oditi od mr. Hobbsa,“ je rekel. „Bojim se, da me bo zelo pogrešal in jaz njega kakor tudi vse druge.“

Ko je mr. Havisham, ki je bil dolgoletni odvetnik grofa Dorincourta in ki je imel nalogo, lorda Fauntleroya priversti na Angleško, drugo jutro zopet prišel, je Cedrik veliko novega zvedel, toda v tolažbo mu ni bilo, ko je slišal, da bo enkrat postal zelo bogat človek in imel tukaj en grad, tam en grad, velike parke, rudokope, zemljišča in mnogo služabnikov. Zelo so ga skrbele misli na prijatelja mr. Hobbsa in takoj po zajutru ga je šel v prodajalno obiskat.

Hobbs je čital časopis, ko je Cedrik z resnim obrazom stopil pred njega. Vedel je, da bo za mr. Hobbsa hud udarec to, kar se mu je prigodilo, zato si je med potom natančno premislil, kako mu bo vso stvar povedal.

„Halo!“ je rekel Hobbs. „Jutro!“

„Dobro jutro!“ je rekel Cedrik. Splezal pa ni kakor navadno na svoj visoki stol, ampak

sedel na zaboj s piškoti, prekrižal noge ter molčal tako dolgo, dokler ga ni mr. Hobbs čez časopis vprašujoče pogledal.

„Halo!“ je še enkrat rekel.

Cedrik se je osrčil.

„Mr. Hobbs“, je začel, „ali še veste, o čem sva včeraj dopoldne govorila?“

„Hm, o Angleškem menda.“

„Res je, in ravno ko je Mari prišla, ali še veste?“

Mr. Hobbs se je počehljaj po glavi.

„Govorila sva o kraljici in o aristokratih.“

„Da,“ je obotavljaje rekel Cedrik, „in o grofih, ali še veste?“

„Da, da,“ je odgovoril mr. Hobbs, „dobro sva jih zdelala, kakor zaslužijo.“

Cedrik je zardel prav v čelo. V taki zadregi še nikoli ni bil in plašila ga je tudi misel, da tudi za mr. Hobbsa stvar ne bo iztekla brez zadrege.

„Da, in rekli ste,“ je nadaljeval, „da bi nobenega aristokrata ne pustili posedati po tehle zabojih.“

„Saj bi tudi ne!“ je prepričevalno potrdil mr. Hobbs. „Naj le kdo pride, temu bi že pokazal.“

„Mr. Hobbs,“ je plašno rekel Cedrik, „eden pa le sedi na tem zaboju.“

Skoro za las bi padel mr. Hobbs s stola.

„Kaj?“ je zaklical.

„Da,“ je ponižno pojasnil Cedrik, „jaz sem grof ali bom vsaj pozneje postal. Goljufati Vas nočem.“

Mr. Hobbs je osupnil, naglo je vstal ter pogledal na toplomer.

„Mora že biti solnčarica ali kaj takega,“ je rekel ter ostro pogledal mladega prijatelja. „Saj je tudi res vroče! Ali Te zelo boli? Od-kedaj pa imaš to?“

Položil je veliko roko na dečkovo glavo in ta je bil še bolj v zadregi.

„Hvala, hvala,“ je rekel Cedrik, „saj sem zdrav in tudi v glavi je vse v redu. Hudo mi je sicer, toda vse, kar sem Vam povedal, je res. Zato je prišla Mari včeraj po mene in mr. Havisham je moji materi vse povedal in on je odvetnik.“

Mr. Hobbs je padel na stol ter si z robcem otrl čelo.

„Eden od naju ima solnčarico!“ je zaklical.

„Ne,“ je odgovoril Cedrik, „prav gotovo ne. Udati se morava v to, mr. Hobbs. Moj stari oče je poslal mr. Havishama prav iz Angleškega sem, da nam vse to pove.“

Mr. Hobbs je ves osupel strmел v nedolžen resen obrazek pred seboj.

„Kdo je Tvoj stari oče?“ je naposled vprašal.

Cedrik je segel v žep in skrbno izvlekel košček papirja, na katerem je bilo z velikimi, nerodnimi črkami nekaj napisanega.

„Nisem si mogel zapomniti, zato sem si napisal,“ je rekel in potem počasi čital: Jon Artur Molyneux Errol grof Dorincourt! Tako se imenuje in stanuje v nekem gradu — ali v par gradovih mislim. In moj oče, ki je umrl, je bil njegov najmlajši sin, in jaz bi ne postal ne grof, ne lord, ko bi moj oče ne umrl. In moj oče bi tudi ne postal grof, ko bi njegova brata ne umrla. Toda ti so vsi mrtvi in nikogar ni več kakor jaz, zato moram jaz grof postati in stari oče je poslal nekoga, da me odpelje na Angleško.“

Mr. Hobbsu je vedno bolj vroče postajalo. Otiral si je čelo in golo glavo ter prhal, in pihal da je bilo groza. Da se tukaj nekaj čudnega godi, se mu je začelo daniti v glavi, ko je pa potem zopet pogledal malega dečka na zaboji, s plašnimi, nedolžnimi otroškimi očmi, na katerih se ni prav nič izpremenilo, ampak je bil vedno isti čedni, veseli deček v črni suknjici z rdečo kravato, kakor je tudi včeraj sedel tukaj, ga je ta povest o plemenitaših in naslovih vedno iznova premagala in ker jo je Cedrik tako preprosto in brez zadrege pravil, ne da bi se sam zavedal njenega pomena, se je njegova osuplost vedno bolj večala.

„In, in kako si že rekel, da se zdaj imenuješ?“ je vprašal.

„Cedrik Errol lord Fauntleroy,“ je odgovoril ubogi mali plemič. „Tako me imenuje mr. Havisham. Ko sem stopil v sobo, je rekel:

Tako, tako, to je torej mali lord Faunteroy.“

„Naj me strela ubije!“

Kadar je bil mr. Hobbs zelo razburjen, je rabil te besede, in v tem razburljivem trenutku so mu tudi zopet ušle. Cedrik ni v tem nič slabega videl; njegovo spoštovanje in občudovanje mr. Hobbsa je bilo tako trdno, da je slepo verjel v resničnost vseh njegovih opazk, tudi je še premalo poznal družbo, da bi vedel, da mr. Hobbs ni bil vedno korekten. Da je bil popolnoma drugačen nego njegova mamica, je seveda čutil, toda mama je bila ženska, in da so ženske in moški različno ustvarjeni, mu je bilo popolnoma jasno.

Zelo resno je pogledal mr. Hobbsa.

„Angleško je zelo daleč, kajne?“ je vprašal.

„Onostran atlantskega oceana,“ je pojasnil Hobbs.

„To je najslabše pri tem,“ je Cedrik žalostno rekel. „Morda Vas pa potem dolgo časa ne bom videl — niti misliti nočem nato.“

„Tudi najboljši prijatelji se morajo ločiti,“ je svečano odgovoril mr. Hobbs.

„Midva sva že dolgo, dolgo let prijatelja, kajne?“

„Odkar si na svetu. Šest tednov menda si bil star, ko si napravil prvi izlet na ulico.“

„Oh,“ je pripomnil Cedrik ter globoko vzdihnil, „takrat še nisem mislil, da postanem kedaj grof.“

„Torej misliš, da Ti ni mogoče priti iz te zagate?”

„Bojim se, da ne. Mama pravi, da bi bila očetova želja, da grem. Toda čeprav moram postati grof, bom pa poskušal, da postanem prav dober grof; tiran gotovo ne bom. In če pride spet do vojne z Ameriko, jo bom ustavil, če bom mogel.“

Nato sta se z mr. Hobbsom resno in natančno pomenila o političnem stališču te zadeve. Ko je častivredni trgovec prestal prvi strah, se je dokaj milejši pokazal, nego se je pričakovalo. Kar je vedel in znal, je storil, da vzame stvar od dobre strani in zato je veliko vpraševal. Ker mu je Cedrik le malo vprašanj mogel odgovoriti, je skušal to sam storiti, in ko je bil enkrat v teku, je pripovedoval o dednem pravu, grofovskih naslovih in rodbinskih zakonih, reči, ki bi pri mr. Havishamu vzbudile veliko začudenje.

Mr. Havisham je sploh doživel veliko čudnega. Celo svoje življenje je prebil na Angleškem in amerikske navade in ljudje so mu bili popolnoma tuji. Skoro štirideset let je bil pravni zastopnik rodbine grofa Dorincourta, poznal vse razmere in posestva znotraj in zunaj ter je občutil na svoj hladni način nekako zanimanje za malega dečka, ki postane enkrat gospodar vsega premoženja. Vsa razočaranja, ki sta jih starejša sinova pripravila očetu, je z njim vred doživel, videl je ogorčenje starega grofa vsled

ženitve kapitana Cedrika in vedel, kako je grof sovražil mlado vdovo in s kako grenkimi, osornimi besedami je govoril o nji. V njegovih očeh je bila enkrat za vselej neizobražena Amerikanka, ki je zvalila njegovega sina v mrežo, ker je vedela, kakšne rodbine je, in tudi mr. Havisham je bil tega mnenja, kajti v svojem življenju je izpoznal veliko podkupljivih in trezno računajočih ljudi. Na Amerikance pa sploh ni dal veliko.

Ko ga je voznik po prihodu v New-Jork pripeljal v oddaljeno siromašno ulico in pred malo hišo, se je zgražal, kajti da bi bil prihodnji gospodar na gradu Dorincourt in Windham Towers in Chorlworth in vseh drugih velikanskih posestev tukaj rojen in vzrasel, je žalilo tudi njegovo samoljubje.

Bil je zelo radoveden, kakšna sta mati in sin in pred tem snidenjem mu je bilo tesno pri srcu. Bil je ponosen na znamenito staro rodbino, katere zadeve je kakor svoje upravljal že dolgo vrsto let in zelo mučno mu bi bilo, da bi se moral pogajati z nizko mislečo, pohlepno žensko, ki ni imela zmisla za stan in čast umrlega soproga. Saj je šlo za staro ime in za sijajno, do katerega je imel mr. Havisham kljub treznosti in hladnemu značaju visoko spoštovanje.

Ko ga je Mari pripeljala v majhen salon, se je kritično ozrl okrog sebe. Oprava je bila preprosta, toda prijetna, nikjer ni bilo brez-

okusnih, cenih igrač in slik na stenah; kolikor je bilo okraskov, je kazalo umetniški razum in precej malenkosti, katere je izdelala ženska roka, je napravljalo sobo udobno.

„Doslej nič slabega,“ si je rekel stari gospod, „to je pa najbrž odločeval kapitanov okus.“

Ko je pa gospa Errol stopila v sobo, si ni mogel drugače misliti, nego da je tudi njen okus bil merodajen. Ko bi ne bil tako hladnega, kupčijskega značaja, bi najbrž ne mogel skriti svojega presenečenja pri njenem pogledu. V priprosti črni obleki, ki se je tesno oklepala nežnega telesa, je veliko poprej izgledala kot mlado dekle kakor pa mati sedemletnega dečka. Obrazek ji je bil lep in v velikih rujavih očeh se je zrcalil pogled poln nedolžnosti in iskrenosti, pri tem pa tudi neizrekljive žalosti, ki je ni minila, odkar ji je ljubljeni soprog umrl. Cedrik se je navadil na žalostne oči in včasih jih je vendar videl veselo zabliščati, to pa le tedaj, če se je igral z njo ali kramljal ali kaj posebno modrega rekel ali rabil kako dolgo tujo besedo, ki jo je pobral iz Hobbsovih časopisov. Rád je rabil dolge tujke in bil vesel, če se mu je mati smejala, čeprav ni razumel, kaj najde na njih smešnega, kajti njemu je bilo jako resno vse.

Odvetnik se je v svoji dolgi praksi naučil čitati z obrazov in je vedel na prvi pogled, da sta se z grofom v svojih slutnjah zelo, zelo va-

rala. Mr. Havisham ni bil nikoli oženjen, niti kedaj zaljubljen, toda zdaj je občutil, da se je to mlado bitje s sladkim glasom in žalostnimi očmi poročilo s kapitanom Errolom, ker ga je z vso silo svoje ženske duše ljubilo in da ni niti hip mislila nato, čigav sin je. In vedel je tudi, da mu ne bo delala težkoč in da najbrž ta mali lord Fauntleroy ne bo delal rodbini toliko skrbi kakor se je pričakovalo. Kapitan je bil lep človek, mati je bila zelo lepa, morda je bil torej tudi dečko.

Ko je gospe Errol povedal, čemu je prišel, je obledela kakor zid.

„Oh,“ je tiho rekla, „ali ga bo treba ločiti od mene? Tako se imava rada. Cedrik je vsa moja sreča, ves moj svet. Vse sem storila, da mu postanem dobra mati!“ In mehek glas se ji je tresel in oči so se ji napolnile s solzami. „Vi ne veste, kaj mi je bil otrok,“ je tiho pristavila.

Stari gospod je zakašljajal.

„Neprijetna dolžnost mi je povedati, da Vam grof Dorincourt ni — prijazno naklonjen. Grof je star in poln predsodkov; Amerika in Amerikanci so mu bili posebno v želodcu, zato ga je tudi sinova ženitev zelo razjezila. Obžalujem, da moram prinašati tako nevesela naročila, toda grof se je odločil, da Vas noče videti. Njegova želja je, vzgojiti lorda Fauntleroya pod osebним nadzorstvom in ga pri sebi imeti. Grof je najrajši na gradu Dorincourtu, kjer pre-

biva večji del leta. Londona ne ljubi, ker je zelo podvržen hudemu trganju v nogah, zato bo tudi lord Fauntleroy navadno stanoval v Dorincourtu. Vam ponuja grof za stanovanje hišo Court Ladge, ki leži v bližini Dorincourta in po sebi umevno tudi lep letni prispevek. Lord Fauntleroy Vas sme obiskati, edina omejitev je, da ga Vi ne obiščete in da sploh ne stopite v park. V resnici ni to nikaka ločitev od sina in zagotavljam Vas, milostljiva, da so ti pogoji pod danimi razmerami jako ugodni za Vas. Izprevideli boste sami, da je za lorda Fauntleroya velikega pomena, da vzrase v taki okolici in da ima tako vzgojo.“

Havishamu je bilo neprijetno, ker je pričakoval zdaj kak prizor ali vsaj solze, in mu je bilo najbolj mučno, če je videl ženske jokati. Toda nič tega; mlada gospa je stopila k oknu in gledala nekaj trenutkov na ulico, da se umiri.

„Kapitan Errol je z vso dušo ljubil Dorincourt,“ je naposled rekla. „Ljubil je svojo domovino in rojstno hišo in vedno mu je bilo hudo, da je pregnan iz nje. Bil je ponosen na svoj dom in na svoje ime. Njegova želja bi bila, to vem, da spozna njegov sin lepi, ponosni dom in da se vzgoji primerno svojemu bodočemu stanu.“

Stopila je zopet k mizi ter neizrečeno milo in udano pogledala mr. Havishama.

„Moj soprog bi hotel tako imeti,“ je preprosto rekla, „in bo tudi za dečka najbolj prav.“

Vem, prepričana sem, da grof ne bo tako krut, da bi mi hotel odtegniti sinovo ljubezen, in vem tudi, da je, ko bi tudi hotel to storiti, moj dečko veliko preveč podoben svojemu očetu, da bi mogel kdo vplivati nanj; zelo razumen je in zvestega, ljubeznjivega srca. Ljubil bi me, tudi če bi me ne mogel videti, in dokler se bova lahko sempatja videla, bom vse lahko prenašala.“

„Nase ne misli veliko,“ si je odvetnik na tihem mislil. „Zase ne stavi nikakih pogojev.“

„Milostljiva gospa,“ je potem rekel, „ce-niti znam Vašo nesebično obzirnost za sina in sam Vam bo kot mož enkrat hvaležen. Dam Vam zagotovilo, da bo imel lord Fauntleroy najskrbnejšo vzgojo in oskrbo in da ga bo grof Dorincourt tako skrbno čuval kakor bi ga mogli le Vi sami.“

„Upam le,“ je rekla mehkosrčna mati, „da bo stari oče Cedrika rad imel. Mehko in nežno srce ima in je navajen velike ljubezni.“

Mr. Havisham je moral zopet zakašljati; ni se mogel prav predstavljati, da bi prevzetni, brezobzirni, stari gospod, ki je bil tako nagle jeze, sploh koga mogel rad imeti, toda vedel je, da je v njegovo korist, ako je na svoj neprijazen način dober do bodočega dediča in vedel je tudi, da bo grof, ako bo otrok delal čast njegovemu imenu, ponosen na dečka.

„Lord Fauntleroy ne bo ničesar pogrešal, o tem sem si na jasnem,“ je odgovoril, „le z

ozirom na dečkovo srečo je grof želel, da boste blizu njega živeli, da ga boste lahko vsak dan videli.“

Havishamu se ni zdelo primerno, da bi dobesedno ponovil izraze, s katerimi je grof ta sklep utemeljeval, ampak je rajši povedal njegovo ponudbo v uljudnejši in milejši obliki.

Iznova mu je bilo nekoliko tesno pri srcu, ko je gospa Errol poklicala Mari ter ji ukazala, naj poišče dečka.

„Ga ne bo težko najti,“ je rekla, „pri mr. Hobbsu sedi na vogalu na visokem stolu in klepeta o politiki ali se pa kako zabava med milom, lučmi in takimi stvarmi, vesel kakor vedno.“

„Mr. Hobbs ga pozna, odkar je na svetu,“ je pojasnila gospa Errol. „Zelo dober je Cedriku in sta si debela prijatelja.“

Slučajno je mr. Havisham, ko se je mimo peljal, pogledal v ne posebno elegantno prodajalno z odprtimi krompirjevimi vrečami, s sodi z jabolki in stoterno kramarijo, ki je bila notri na prodaj, zato so se mu iznova vzbudili resni dvomi. Na Angleškem nimajo otroci uglednih starišev navade, občevati v kramarijah, in stvar se mu ni zdela brez pomisleka. Slabe manire in nagon za nižjo družbo bi bilo nedostojno za dečka; kajti ravno nagnenje do občevanja z nižjimi pri njegovih starejših sinovih je grofa tako globoko užalilo. Ali je morda deček po-

dedoval to lastnost od svojih stricev mesto ljubeznjivih lastnosti svojega očeta?

V velikem notranjem nemiru je nadaljeval pogovor z gospo Errol, dokler ni prišel otrok. In ko so se vrata odprla, se je mr. Havisham skoro zbal pogledati Cedrika. Za mnoge ljudi, ki so vrlega moža dolgo poznali, bi bilo zelo zanimivo opazovati, kaj se je v njem vršilo, ko je videl dečka hiteti k materi — preobrat v njegovih občutkih je bil tak, da ga je naravnost pretreslo. V prvem hipu je spoznal, da je bil mali deček lepši in plemenitejši kakor je sploh kedaj koga videl in pritem je imela njegova zunanjost nekaj prav posebnega. Mala postava je bila ljubka, krepka in energična; glavico je nosil visoko in v vsem nastopu je kazal veliko hrabrosti; očetu je bil neprimerno podoben: imel je njegove zlate kodre, od matere pa velike rujave oči, samo da ni bilo v njegovih očeh niti pičice plašljivosti ali žalosti, ampak gledale so mu tako nedolžno in brez strahu v svet kakor bi njih imetnik nikoli ne smel spoznati strahu in skrbi.

„Najlepši deček, ki sem ga sploh videl, in pasmo ima fant,“ si je mislil mr. Havisham, dočim ni drugega rekel nego besede: „To je torej mali lord Fauntleroy?“

In čim pogostejše je videl tega lorda ter ga imel okrog sebe, tem bolj se mu je večalo začudenje. Na Angleškem je imel dovolj prilike, gledati otroke, rožnate male deklice in dečke,

katere so vzgojiteljice vodile kakor na konopcu in ki so bili deloma plašni in boječi, deloma kričavi in vsiljivi, toda veliko zanimanja niso dosegli pri resnem odvetniku, zato je imel res malo skušnje glede otrok. Morda je lorda Faunterloya vsled osebnega zanimanja za njegovo osodo bolj opazoval, toda naj bo kakor že hoče, na dečku je našel veliko opazovanja vrednega.

Cedrik ni prav nič slutil, da je predmet opazovanja, in se je obnašal kakor vedno. Z navadno ljubeznjivostjo je ponudil roko mr. Havishamu, ko mu je bil predstavljen, ter odgovarjal na vprašanja z isto prostodušnostjo in brez zadrege, kakor jo je imel v občevanju s Hobbsom. Bil ni niti boječ niti drzen in odvetnik je začuden opazil, da je zasledoval njegov pogovor z gospo Errol z vso pazljivostjo odrasčenega človeka.

„Otrok je zgodaj dozorel,“ je opomnil materi.

„V mnogih ozirih da,“ je odgovorila. „Vedno je hitro razumel, se naglo učil in veliko živel z odrastlimi. Zelo smešno je njegovo nagnenje, ponavljati vsemogoče dolge besede, katere je kje čital, toda prav tako rad se tudi igra z otroci. Precej nadarjen je po mojih mislih, pri tem pa pravcati razposajeni dečko.“

Pri prihodnjem snidenju z njim je imel Havisham dovolj prilike prepričati se o resničnosti te izpovedi. Ko je drugi dan njegov voz zavil v ulico, je opazil skupino malih dečkov, ki so bili vidno zelo razburjeni. Dva sta pravkar nameravala za stavo teči in v enem teh je

mr. Havisham spoznal mladega lorda, ki v kričanju in vpitju ni zaostajal za tovariši. Stal je poleg svojega tekmeca, eno nogo v rdeči nogavici že pripravljeno, da steče.

„Ko porečem ‚ena‘, se pripravita,“ je glasno zaklical tretji deček, „pri ‚dve‘ stopita naprej in pri ‚tri‘ stecita!“

Havishamu se je zdelo zanimanje, ki ga je imel, ko se je sklanjal skozi okna voza, samemu zelo smešno, toda v svojem življenju ni videl ničesar takega kakor način, ko so rdeče nožice Njegove male Svetlosti zletele v zrak, ko je na dano znamenje stekel. Ročice je imel trdno sklenjene, zgornje telo naprej nagnjeno in svetli kodri so mu kakor griva leteli okrog glave.

„Hura, Cedrik!“ so tulili dečki ter glasno ploskali. „Hura, Bil Williams! Huraa-a!“

„Zdi se mi, da bo celo zmagal!“ je rekel mr. Havisham, ki je skoro razburjen gledal, kako so tekle rdeče nožice, katerim so pa pridno sledile Bilove rujave noge. „Želel bi res, da dobi stavo,“ je pristavil in nekoliko v zadregi zakašljaj.

V tem hipu je zadonelo divje kričanje iz otroških grl; s silnim zadnjim skokom je bodoči grof Dorincourt objel steber svetilke, ki ga je zasopljene nasprotnik dosegel šele po nekaj sekundah.

„Trikrat slava, Cedrik Errol!“ je tulila otroška četa. „Hura, Cedrik, hura!“

Mr. Havisham se je z zadovoljnim smeh
ljajem naslonil v vozu nazaj.

„Bravo, lord Fauntleroy!“ je rekel.

Ko se je ustavil voz pred hišo gospe
Errolove, sta prišla zmagovalec in premaganec
sredi drugih otrok v najlepši slogi po ulici in
Cedrik je prav živahno govoril v Bila. Zmago-
slavni obrazček je bil temnordeč in svetli kodri
so se oprijemali mokrega čela; roke je držal v žepu.

„Vidiš,“ mu je pravkar rekel, „po mojem
mnenju sem zato dobil, ker so moje noge malo
daljše od Tvojih. Prav res se mi zdi, da radi
tega, in potem, veš, sem tudi tri dni starejši
od Tebe, kar je gotovo velika prednost. Tri dni
sem starejši.“

To pojasnenje položaja je tako pomirje-
valno vplivalo na Bila, da se mu je svet zopet
zdel lep in da je celo začel tako govoriti, kakor
da bi stavo dobil, ne pa izgubil. Cedrik je tudi
tukaj pokazal svojo nadarjenost, spraviti druge
v dobro voljo; celo v prvem ognju svojega
zmagoslavja ni prezrl, da premagancu ne more
biti dobro pri srcu in da bi mu bilo v gotovo
tolažbo, ako vidi v zunanjih okolščinah vzrok
svojega poraza.

Mr. Havisham je imel to jutro še dolg po-
govor z malim zmagovalcem in v tem kram-
ljanju se je moral več nego enkrat smehljati
ter si s suho roko drgniti podbradek.

Gospa Errol je morala oditi in Cedrik ter
odvetnik sta ostala sama. Začetkom si je Ha-

visham belil glavo, kaj naj počne z malim družabnikom, zdelo se mu je prav, da bi bilo najboljše, da ga malo pripravi na snidenje s starim očetom in na veliko izpremembro. Da Cedrik ni imel pojma o življenju, ki ga je pričakovalo na Angleškem, in o svojem bodočem domu, je bilo jasno, celo da mati ne bo z njim živela pod eno streho, ni vedel. Gospe Errol se je zdelo bolje, da mu prihrani to strašno novico.

Mr. Havisham je sedel pri odprtem oknu na naslonjaču, njemu nasproti na še večjem stolu je sedel Cedrik ter neprestano gledal Havishama. Mala postava je skoro zginila v velikanskem stolu, kodravo glavico je naslonil na blazino, prekrižal noge ter roke vtaknil v žep, kakor je videl mr. Hobbsa. Še ko je bila mati v sobi, je pazno motril Havishama, in ko je odšla, ga je začel nekako spoštljivo in pobožno opazovati. Molčala sta oba in stari gospod in mali dečko sta se z vzajemnim zanimanjem opazovala. O čem bi pa govoril z dečkom, ki je tekkel za stavo, nosil kratke hlačice in čigar nožice niso segale čez sedež, o tem si mr. Havisham ni bil na čistem, dokler mu ni Cedrik pomagal iz zadrege, ko je sam začel pogovor.

„Jaz prav nič ne vem, kaj je to grof,“ je resno opomnil.

„Ali res ne?“ je vprašal Havisham.

„Ne, in če se hoče grof postati, se mora vendar to vedeti, ali ne mislite tako?“

„Gotovo, res je,“ je odgovoril Havisham.

„Ali bi ne bili tako dobri in mi to razložili?“ je spoštljivo prosil Cedrik. „Kdo ga je pa napravil za grofa?“

„V prvi vrsti kakšen kralj ali kraljica,“ je rekel Havisham. „Navadno je dobil naslov kot nagrado za kako znamenito uslugo, ki jo je storil svojemu gospodarju, ali sicer kako veliko dejanje.“

„O!“ je rekel Cedrik. „To je tako kakor predsednik.“

„Misliš?“

„Gotovo,“ je veselo zagotovil Cedrik. „Ako je kdo dober in veliko ve, potem postane predsednik. Potem priredijo bakljado in godbo ter govore. Večkrat sem si mislil, da bi rad postal predsednik; da bi postal grof, nato nisem nikoli mislil, saj nisem nič vedel o tem,“ je hitro pristavil v skrbah, da bi mu mr. Havisham zameril.

„Stvar je precej drugačna, nego pri volitvi predsednika.“

„Zakaj?“ je vprašal Cedrik. „Ali ni nič bakljade?“

Mr. Havisham je tudi prekrižal noge ter sklenil roke, zdelo se mu je, da je pravi čas, ako mu stvar natančneje razloži.

„Grof je — je zelo vplivna oseba,“ je pričel.

„O, predsednik tudi,“ ga je Cedrik prekinil. „Bakljada je vedno pet milj dolga in rakete spuščajo v zrak in godba igra.“

„Angleški grof,“ je nekako v zadregi nadaljeval mr. Havisham, „je na vsak način iz zelo starega rodu, kajti —“

„Kaj se pravi to?“ je poizvedoval Cedrik.

„Stare, zelo stare rodbine.“

„Oh!“ je rekel Cedrik in še bolj poglobil roke v žep. „Tedaj je stara žena, ki pri parku jabolka prodaja, najbrž tudi zelo stare rodbine. Da, prav gotovo je prestarega rodu, kajti tako stara je, tako stara, čudili bi se, da more še stati, in vendar sedi zunaj tudi če dežuje. Zelo se mi smili in drugim dečkom tudi. Enkrat je imel Bil Williams skoro cel dolar in takrat sem mu rekel, naj kupi pri nji vsak dan za pet centov jabolka, dokler mu denar ne poide; to bi zadostovalo za dvajset dni, toda že po petih dneh se je preobjedel jabolka. In takrat — to je bilo zelo ugodno — mi je neki gospod podaril petdeset centov in zdaj sem lahko namesto njega kupil jabolka. Hudo je človeku, če je kdo tako ubog in tako starega rodu; nji je starost prišla v kosti in če je slabo vreme, ima hude bolečine.“

Mr. Havisham je v zadregi gledal resni, nedolžni obrazek svojega družabnika.

„Zdi se mi, da me nisi razumel,“ je nadaljeval. „Ako govorim o starem rodu, si pri tem ne mislim visoke starosti kake osebe, ampak da je ime take rodbine že dolgo znano. Morda so možje, ki imajo tako ime, več stoletij znani v zgodovini svoje dežele ter tudi slavljani.“

„Kakor George Washington,“ je popolnil Cedrik. „O tem sem slišal, odkar sem na svetu, in že veliko poprej so vedeli o njem, in mr. Hobbs pravi, da se ga ne bo nikoli pozabilo.“

„Prvi grof Dorincourt,“ je svečano pojasnil mr. Havisham, „je dobil grofovski naslov pred štiristo leti.“

„Oh, to je dolgo! Nebesa, kedaj je to bilo! Ali ste ljubčku tudi to povedali? To jo bo zanimalo. Ako pride noter, ji morava to takoj povedati, rada sliši take čudne stvari. Kaj pa stori še grof, da dobi tak naslov?“

„Mnogi so pomagali vladati na Angleškem, drugi so bili vojaki, ki so se bojevali v velikih bojih.“

„O, to bi tudi jaz rad,“ je navdušeno zaklical Cedrik. „Moj oče je bil vojak in zelo pogumen kakor George Washington. Morda bi zato tudi postal grof, ko bi ne umrl. Tako vesel sem, da so grofje tudi hrabri. Poprej sem se večkrat v temi malo bal, veste, toda takrat sem bil tudi še zelo majhen, in ko sem potem mislil na vojake v revoluciji in na Georga Washingtona, me je bilo sram.“

„Grofje imajo sempatja tudi druge prednosti,“ je rekel mr. Havisham ter motril malega lorda, kaj poreče ta. „So grofje, ki imajo jako veliko denarja.“

Bil je radoveden, če ima mali mož že kaj pojma o moči denarja.

„Veliko denarja imeti ni slabo,“ je priprosto rekel Cedrik. „Jaz bi tudi rad imel veliko denarja.“

„Čemu pa?“

„Če se ima denar, se lahko veliko stori. Tu je žena z jabolki, na primer; ko bi bil bogat, bi ji kupil šotor in malo peč, in ko bi deževalo, bi ji dal dolar, da bi lahko ostala doma. In potem, — gorko ruto bi ji tudi kupil, da bi jo kosti ne bolele tako. Saj nima kosti kakor mi, njo vse bole, ako se le premakne, in to je zelo slabo, veste. Če bi bil pa jaz tako bogat, da bi ji lahko vse to kupil, potem bi ji, zdi se mi, kosti popolnoma ozdravele.“

„Aha,“ je opomnil mr. Havisham. „In kaj bi še sicer storil, ko bi bil bogat?“

„O, še veliko, veliko! Kajpada bi ljubčku kupil lepe stvari, lepo košarico za šivanke in šivanje, zlate naprstnike in prstane, konverzacijski leksikon in kočijo, da bi se ne vozila v omnibusu. Ako bi rada imela rožnato svilen obleko, bi ji tudi to kupil, toda ona hoče vedno le črno obleko imeti, a vendar bi jo v vse velike, lepe prodajalne peljal in morala bi si kaj izbrati. In potem Dik.“

„Kdo pa je Dik?“ je vprašal mr. Havisham.

„Dik snaži čevlje,“ je pojasnil Njegova mala Vzvišenost ter se vedno bolj in bolj ogreval za svoje male načrte. „Tako čeden snažilec čevljev je, ne morete si misliti, kako. Na vogalu ceste stoji, tam, kjer se gre v mesto in poznam ga

že dolgo. Enkrat, ko sem bil še majhen dečko, sem šel z ljubčkom na izprehod in kupila mi je jako lepo žogo, ki je visoko skakala. Nenadoma pa mi je padla sredi ceste pod voz in konje in prestrašil sem se tako, da sem začel jokati — bil sem takrat še zelo majhen —“ se je opravičeval — „in Dik je ravno snažil čevlje nekemu gospodu ter zaklical ‚halo‘ ter se že zapodil med konje, poiskal mojo žogo, jo obrisal ob suknjico ter jo dal meni in rekel: ‚Le miren bodi, malček.‘ Ljubček je bil zelo vesel tega in jaz tudi in odtakrat govoriva vedno z njim, če greva v mesto. On pravi ‚halo‘ in jaz pravim ‚halo‘ in potem se pogovarjava nekaj časa in pripoveduje nama, kako mu gre; no, v zadnjem času mu je šlo prav slabo.“

„In kaj bi rad storil za tega Dika?“ je vprašal odvetnik ter smehljaje drgnil podbradek.

„O,“ je rekel lord Fauntleroy ter se popravil z važnim obrazom v stolu, „izplačal bi Jaka.“

„In kdo je pa Jak?“ je vprašal mr. Havisham.

„Dikov kompanjon in slabšega se ne more imeti na vratu, kakor pravi Dik. Dečko pokvarja kupčijo, kajti vara ljudi in potem, pravi Dik, se razjezi. Vi bi se gotovo tudi razjezili, ko bi cel dan snažili čevlje, tako pridni in dobri in vedno pošteni bili in Vaš tovariš bi pa goljufal — fej! Vsi ljudje imajo Dika radi, toda Jaka nihče ne mara, zato pa izostajajo naročniki. Ako bi bil jaz bogat, bi Jaka izplačal

ter Diku kupil tablico. Dik pravi, da se s tablico, na kateri bo zapisan kot mojster, zelo daleč pride, in potem bi mu kupil tudi novo obleko in nove ščeti in bi mu segel pod rame. Pravi, če se človeku le od začetka seže pod rame, potem gre vse kakor namazano.“

Njegova mala Vzvišenost je pripovedoval to povest z ganljivo neprisiljenostjo in zaupljivostjo, ponavljal izreke svojega prijatelja ter vzbujal v poslušalcu najgorkejšo sočutje do mladega snažilca čevljev. In res je naraščalo zanimanje mr. Havishama pri vsaki besedi, kar je seveda manj veljalo Diku ali stari branjevki kakor sočutnemu malemu lordu, v čigar glavicici je pod zlatimi kodri tičalo toliko načrtov za blagor prijateljev, pri čemer je pa samo enega pozabil in sicer samega sebe.

„In kaj bi sebi kupil, ko bi bil bogat?“

„Oh, celo množino reči!“ je kratko odgovoril Cedrik. „Toda najprej bi dal Mari denar za njeno Bridget, to je njena sestra, ki ima dvanajst otrok in moža, ki ničesar ne zasluži. Večkrat prihaja k nam in ljubček ji da potem mnogo reči v njeno košarico in potem spet joka ter pravi: ‚Bog povrni, madama; oh, tako dobra gospa.‘ Mr. Hobbs bi bil, tako mislim, zelo vesel, ko bi mu mogel za spomin dati zlato uro in verižico in pipo iz morske pene. In potem bi rad imel kompanijo.“

„Kompanijo?“ je zaklical mr. Havisham.

„Da, pravcato kompanijo,“ je razburjeno pojasnil Cedrik. „Baklje in uniforme in puške. In take stvari bi rad imel za vse dečke in tudi zase — potem bi pa marširali in eksercirali! To bi imel rad zase, ako bi bil bogat.“

Vrata so se odprla in gospa Errol se je vrnila.

„Obžalujem, da sem bila tako dolgo zadržana,“ se je opravičila napram Havishamu, „govorila sem z ubogo ženo, ki je v veliki sili.“

„Moj mladi prijatelj mi je medtem veliko pripovedoval o svojih prijateljih in o tem, kaj bi zanje storil, ko bi bil bogat.“

„Bridget je tudi njegova prijateljica,“ je rekla gospa Errol, „pravkar je bila pri meni v kuhinji. To so res siromaki; njen mož ima trganje v udih in mrzlico.“

Cedrik je splezal s svojega stola.

„Jaz jo moram tudi videti,“ je rekel, „ter vprašati, kako je njenemu možu. Zelo ljub je, ta mož, če je zdrav, nekoč mi je napravil lesen meč; zelo nadarjen je za ta dela.“

S temi besedami je tekel iz sobe in mr. Havisham je vstal. Videlo se mu je, da bi rad nekaj povedal, vendar se je še nekaj časa obotavljal.

„Pred odhodom iz Dorincourta sem imel pogovor z grofom in v tem pogovoru mi je dal več navodil, kako se mi je ravnati. Njegova želja je, da bi njegov vnuk vesel in radosten pričakoval in si zaželel bodoče življenje na Angleškem kakor tudi snidenje z njim.“

Izrecno mi je rekel, naj poučim malega lorda o izpremembi njegovih razmer in mu povem, da mu je na razpolago denar in vsaka zabava, ki je primerna njegovi starosti; poleg tega mi je naročil, naj izpolnim dečku vsako željo ter mu povem, da je njegov stari oče, ki mu pripravlja to veselje. Zavedam se sicer, da je imel grof pri tem vse kaj drugega v mislih, vendar si mislim, da bi mu grof ne zabranil veselja, ko bi hotel ubogi ženi pomagati.“

Bilo je že drugič, da je mr. Havisham nekako opisal grofove želje. Grof je rekel: „Dečko mora vedeti, da mu lahko dam vse, kar mu srce poželi; zapomni naj si, kaj se pravi biti vnuk grofa Dorincourta. Kupite mu, kar hoče, natlačite mu polne žepe denarja in recite mu, da mu pošilja stari oče.“

Nagibi te velikodušnosti niso bili posebno čisti in ko bi šlo za manj ljubeznipolnega in dobrosrčnega otroka, bi se ta poskušnja morda jako slabo iztekla. Cedrikova mati ni slutila nevarnosti; mislila si je, da hoče v samoto obsojen, nesrečen starček, ki je videl vse svoje otroke umreti, ljubezen izkazati njenemu dečku in si pridobiti njegovo nagnenje. Veselila se je tudi, da bo Cedrik lahko pomagal ubogi ženi in bilo ji je lažje pri srcu ob misli, da je prvi učinek čudne izpremembe njene usode ta, da bo mogel njen otrok drugim pomagati. V tem veselju je zardelo njeno lepo, ozko lice.

„O,“ je rekla, „to je zelo lepo od grofa in kako bo Cedrik vesel! Vedno je rad imel Bridget in njenega moža; siromaki so vredni podpore in velikokrat me je bolelo, da jim nisem mogla več dati. Mož je priden delavec, toda zdaj je bil dlje časa bolan in potreboval draga zdravila in različna krepčila.“

Mr. Havisham je vzel listnico iz žepa ter jo počasi s čudnim smehljajem odprl. Na tihem je premišljeval, kaj si bo grof mislil o tej prvi vnuku izpolnjeni želji.

„Ne vem, milostna,“ je nadaljeval, „če Vam je dobro znano, da je grof Dorincourt zelo bogat človek in v stanu vsaki želji ugoditi. Brez vsakega dvoma bi on bil zato, da se izvršijo želje lorda Fauntleroya. Prosim, pokličite ga, dal mu bom pet funtov za uboge ljudi.“

„Petindvajset dolarjev!“ je zaklicala gospa Errol. „To je za ubogo ženo že celo premoženje, komaj morem verjeti.“

„Le verujte in navadite se na misel, da je v življenju Vašega sina nastal velik obrat in da bo v kratkem imel veliko moč.“

„Oh, in še tako mlad je — še tak otrok! Kako naj ga učim, da bo svojo moč blagotvorno uporabljal. Skoro bojim se — moj mali srčno-ljubljeni dečko.“

Odvetnik je zopet čutil potrebo pokašljati; čudno je bilo, kako je plašni, skrbni pogled teh rujavih oči ganil njegovo okostnelo srce.

„Ako smem sklepati iz pogovora, ki sem ga poprej imel z lordom Fauntleroy, lahko trdim, da bo bodoči gospodar na Dorincourtu najmanj toliko mislil na druge kakor na svojo osebo. Res je še otrok, toda po mojem mnenju v tej točki zanesljiv.“

Mati je šla po Cedrika in Havisham ga je slišal govoriti pred vrati.

„Prisadni revmatizem ima,“ je rekel, „in to je posebno huda vrsta te bolezni. In vedno misli na stanarino, ki ni plačana, in Bridget pravi, da je bolezen zato še hujši. Pač bi lahko dobil službo v prodajalni, pa nima dostojne obleke.“

Mali obraz je bil še ves skrbipoln, ko je prišel v sobo, videlo se mu je, da ga skrbe siromaki.

„Ljubček pravi, da hočete nekaj od mene,“ je rekel mr. Havishamu. „Govoril sem zunaj z Bridget.“

Mr. Havisham ga je prijazno pogledal, toda se je vendar čutil nekoliko v zadregi; kakor je mati rekla, je bil le mal dečko.

„Grof Dorincourt,“ je začel, toda nehote preseče pogledal gospo Errol, da mu pomaga.

Hitro je mati pokleknila k malemu lordu ter nežno objela vitko malo postavo.

„Dragec moj, grof, vidiš, je Tvoj stari oče — oče Tvojega očeta, in zelo, zelo dober in Te ima rad, kakor bi tudi rad videl, da bi ga Ti imel rad, zdaj ko so mu vsi trije sinovi mrtvi,

ki so bili poprej njegovi dečki. Rad bi Te videl srečnega in da bi Ti tudi druge osrečil. Vidiš, zelo bogat je in hoče, da moraš vse imeti, kar si želiš. To je rekel mr. Havishamu in mu dal veliko, veliko denarja zate. Ako torej hočeš, lahko daš Bridget toliko denarja, da plača hišno najemščino in da kupi svojemu možu vse, kar potrebuje — ali ni to krasno, Cedrik? Ali ni stari oče dober?“ In poljubila je otroka na okrogla ličica, ki so od samega veselja in razburjenja spreminjala barvo.

„Ali lahko takoj dobim denar?“ je zaklical. „Ali ga ji smem dati zdaj? Odití hoče.“

Mr. Havisham mu je izročil denar in dečko je planil iz sobe.

„Bridget,“ se ga je slišalo veselo klicati. „Bridget, počakaj no. Tukaj je denar, Tvoj je, zdaj lahko plačaš stanarino. Stari oče mi ga je dal zate in za Mihaela!“

„O master Cedrik,“ je jecljala presenečena Bridget. „To je ja petindvajset dolarjev! Kje je gospa Errol?“

„Bom že morala sama iti, da ji stvar razložim,“ je rekla gospa Errol.

Mr. Havisham je ostal sam v sobi in mislil so se mu vrnilo k osornemu, sebičnemu, starcu, ki celo svoje življenje ni utegnil na drugega misliti kakor nase in na svojo zabavo in ki zdaj kot star mož nima duše okrog sebe, ki bi mu bila naklonjena. Kot ostro nasprotje se mu je zazdela podoba lepega, zdravega dečka,

ki je sedel na svojem stolu ter pripovedoval o Diku in drugih prijateljih, in premišljeval je, kakšno neizmerno bogastvo, kako krasna posestva, kako velika moč v slabo ali dobro bodo nekega dne ležala v malih rokah, ki jih je mali lord tako rad vtikal v žepe.

„Veliko se bo predrugačilo,“ si je rekel, „vse drugače bo postalo.“

Skoro nato se je Cedrik z materjo vrnil v sobo, dečko je bil zelo razburjen. Sedel je na svoj mali stol med materjo in odvetnika ter objel kolena.

„Jokala je,“ je z veselim obrazom rekel. „Od veselja jokala — tega še nikoli nisem videl! Moj stari oče mora biti zelo dober, niti vedel nisem, da je tako dober. Saj je vendar prijetnejše kakor sem si mislil, biti grof. Skoro sem vesel — skoro sem zelo vesel, da postanem enkrat grof.“

Tretje poglavje.

Slovo od domovine.

V naslednjem tednu se je Cedrikovo dobro mnenje o grofih vobče in posebej še zelo zvišalo. Izprva mu je bilo težko razumevati, da je težko še kakšna stvar, katere bi ne mogel doseči, in popolnoma svest si o tem dejstvu sploh

ni bil. To pa je po pogovoru z mr. Havishamom spoznal, da se mu želje, ki jih je imel v sreč, lahko izpolnijo, in to je z radostjo in nesebičnostjo tudi izkoristil v veliko veselje starega gospoda. V onem tednu, predno so odpluli na Angleško, so se zgodile čudne reči, in odvetnik ni mogel pozabiti, kako sta neko jutro skupaj obiskala Dika, in kako sta popoldne branjevko „iz starega rodu“ spravila v veliko začudenje z vestjo, da bo dobila šotor in peč in gorko ruto in poleg tega znesek denarja, ki se ji je zdel neverjetno visok.

„Kajti odpotovati moram na Angleško in postati lord,“ je pojasnil Cedrik s prikupljivo prijaznostjo. „In nerad bi mislil na Vaše kosti, kadar bo deževalo. Mene nikoli ne bole kosti, zato si ne morem predstavljati, kako je to, Vi ste se mi pa vedno smilili, zato upam, da bo zdaj bolje.“

„Zelo dobra ženska je,“ je rekel mr. Havishamu, ko sta odhajala. „Enkrat sem padel in dobil luknjo v koleno, takrat mi je dala jabolko, česar ji nikoli ne pozabim. Saj veste, da se tega nikoli ne pozabi, če nam kdo kaj dobrega stori.“

Pogovor z Dikom je bil zelo razburljiv. Dik je imel zopet sitnost z Jakom in bil zelo potrten, ko sta ga pozdravila. Presenečenje, ko mu je Cedrik mirno povedal, da hoče napraviti konec njegovi nadlogi, je bilo pri Diku tako, da izpregovoriti ni mogel. Način, kako je mali

lord namen svojega obiska pojasnil, je bil tako priprost in enostaven, da je poleg stoječega Havishama napravil velik vtis. Vest, da je njegov prijatelj postal lord in da je v nevarnosti, da postane grof, če ostane pri življenju, je Diku odprla usta in nos in tako začudeno je strmel v nebo, da mu je čepica padla z glave. Ko jo je pobral, je rekel:

„Kaj mi daš, če Ti to pravljico verjamem?“

Mali lord se ni čutil razžaljenega od te opazke, spravila ga je pa le v zadrego, iz katere se je pa junaško izrezal.

„Vsakdo misli, da ni res,“ je rekel. „Mr. Hobbs je dejal, da imam solnčarico. Izpočetka mi samemu ni bilo prijetno, toda zdaj sem se že navadil. Ta, ki je zdaj grof, je moj stari oče, in ta hoče, naj storim vse, kar mi dela veselje. Zelo dober je, čeprav je grof, in poslal mi je po mr. Havishamu veliko denarja, od katerega boš tudi Ti dobil toliko, da izplačaš Jaka.“

Konec pesmi je bil, da je Dik res izplačal Jaka in da je z novimi ščetmi, z veliko tablico in novo podnožnico postal sam svoj gospodar. Najprej je prav tako malo verjel v svojo srečo kakor branjevka „iz starega rodu;“ brezizrazno je strmel v svojega dobrotnika in vsak hip pričakoval, da se bodo sanje končale. Šele ko mu je Cedrik dal roko v slovo, se je zavedel resničnosti tega dogodka.

„In zdaj z bogom,“ je rekel Cedrik ter resno skušal prikriti, ko se mu je glas tresel ter ve-

like rujave oči mežikale. „Upam, da pojde kupčija dobro. Žal mi je, da moram proč, morda pa zopet pridem, ko postanem grof, in najbrž mi boš tudi pisal, saj sva bila vedno dobra prijateljja. Tukaj sem Ti napisal svoj naslov, zdaj se ne imenujem več Cedrik Errol, ampak lord Fauntleroy in — zdrav ostani, Dik!“

Dik je tudi mežikal z očmi, a vendar so se mu solze zabliščale na obrvih. Ni bil izobražen snažilec čevljev in težko bi mu bilo svoje občutke z besedami povedati, zato pa tudi ni poskušal tega, ampak le mežikal je z očmi in požiral nekaj, kar se mu je vedno dvignilo v grlu.

„Rad bi videl, da ostaneš tukaj,“ je rekel s hripavim glasom. Potem je dvignil čepico na glavi ter se obrnil k mr. Havishamu: Hvala, da ste ga pripeljali sem in za vse. Čuden, majhen dečko je, vedno sem veliko držal nanj. In v glavi ima veliko, to Vam povem.“

In ko sta odšla od njega, je Dik še dolgo stal tu ter gledal za njima in dokler je videl malega lorda capljati poleg velikega, resnega spremljevalca, mu ni šla megla iz oči.

Do dneva svojega odhoda je mali lord kolikor časa je utegnil prebil v Hobbsovi prodajalni. Mr. Hobbs je bil zelo potrten in nič ga ni več veselilo, in ko mu je mali prijatelj za slovo podaril zlato uro z verižico, se skoro ni mogel zahvaliti. Položil jo je na koleno ter se večkrat glasno useknil.

„Nekaj je notri,“ je rekel Cedrik, „znotraj na pokrovu. Urarju sem sam povedal, kaj naj napiše: ‚Mr. Hobbsu njegov najstarejši prijatelj, lord Fauntleroy. Ura vedno govori: Ne zabi mene Ti!‘ Nočem, da me pozabite.“

Mr. Hobbs je zopet poklical žepni robec na pomoč.

„Saj Te tudi ne pozabim,“ je rekel in glas mu je bil prav tako hripav kakor Dikov, „pa tudi Ti me ne pozabi, ko prideš med angleške aristokrate.“

„Vas ne pozabim, naj pridem med kakršnekoli ljudi,“ je zagotavljal mali lord. „Pri Vas sem bil vedno najbolj srečen, in upam, da me enkrat obiščete. Moj stari oče bo gotovo zelo vesel; morda Vam bo sam pisal in Vas povabil, ako mu vse povem. In — kajne, potem ne boste nato mislili, da je grof? Mislim da boste vseeno prišli, če Vam piše?“

„Tebi na ljubo bom prišel,“ je milostno rekel mr. Hobbs in s tem priznal, da bo v slučaju nujnega povabila od grofa premagal svoje republikanske predsodke ter nekaj mesecev prebil na gradu Dorincourt.

Naposled so bile vse priprave dovršene. Napočil je dan, ko so spravili kovčke na krov, in ura, ko se je ustavil voz pred hišo. Čuden občutek samote in zapuščenosti je tedaj obvladal malega lorda. Mati se je za nekaj ur zaklenila v svojo sobo in ko je prišla po stopnicah, so ji bile oči vlažne in ustnice so se ji čudno tresle.

Cedrik ji je stekel naproti, sklonila se je k njemu in objel jo je okrog vratu ter jo poljubil. Kaj je bilo, ni prav vedel, toda čutil je, da sta bila oba žalostna in nehote mu je prišlo na ustnice: „Kajne, ljubček, zelo rada sva imela to malo hišico. In jo bova tudi vedno rada imela?“

„Da, da,“ je tiho odgovorila. „Da, ljubo dete.“

In potem sta sedla na voz in Cedrik se je tesno stisnil k materi, jo neprestano gledal, držal njeno roko ter jo tiho božal, ko se je ozirala nazaj na zapuščeno hišo.

V kratkem času sta že bila na parniku, sredi divjega kričanja in vpitja. Prihajali so vozovi in odkladali potnike, ljudje so obupno vpili po prtljagi, ki je še ni bilo tukaj in lahko prepozno pride, kovčke in zaboje in zavoje so vlečili sempatja. Mornarji so odvijali vrvi, klicala so se povelja, ženske in gospe, otroci in pestunje so prihajali na krov, eni smejoč se in veseli, drugi tihi in potrti, nekateri s solzami v očeh. Povsod je našel Cedrik kaj zanimivega; cele gore vrvi, razvita jadra, v nebo kipeče jambore, vse je vzbujalo njegovo pozornost in trdno je sklenil, da se seznani z mornarji in pri njih kaj poizve o morskih roparjih.

Ravno v zadnjem hipu — Cedrik je stal pri ograji zgornjega krova, opazoval znamenja za odhod ter se veselil klicev mornarjev in ljudi na obrežju — je opazil nekaj korakov

proč v množici majhen boj. Nekdo se je s silo pririval skozi ljudi in sicer proti njemu, bil je mladenič, ki je nekaj rdečega držal v roki — Dik! Popolnoma brez sape je končno došel do Cedrika.

„Ali sem tekel,“ je ves zasopel klical, „hotel sem Te videti pred odhodom. Najprej delo. Od tega, kar sem včeraj zaslužil, sem Ti tole kupil, lahko porabiš, ko prideš med boljše ljudi. Papir sem v gnječi izgubil, mornarji me niso hoteli pustiti gori, žepni robec je.“

Kar v eni sapi je to izrekel in predno mu je Cedrik utegnil odgovoriti, se je zaslišalo zadnje znamenje in z dolgim skokom je Dik ubežal.

„Zbogom!“ je še zaklical. „Imej ga, ko boš pri boljših ljudeh!“ in izginil je po stopnicah.

Nekaj sekund nato se ga je videlo na spodnjem krovu prerivati se med ljudmi in v hipu, ko so most med parnikom in obrežjem dvignili, je skočil na breg ter mahal s čepico.

Cedrik je držal živordeč, svilen robec, ki je bil naslikan z velikimi temnomodrimi podkvami in konjskimi glavami, v roki. Velik ropot in drvenje je nastalo. S parnika in z brega so se slišali klici: Zbogom, na zdar! Piši skoro! Srečno pot! Zbogom!“

Mali lord Fauntleroy se je sklonil čez ograjo in mahal z rdečim robcem.

„Zbogom, Dik!“ je zaklical kakor glasno je mogel. „Hvala Ti! Ostani zdrav, Dik!“

In mogočna ladija se je počasi začela premikati, ljudje so kričali hura, Cedrikova mati si je s pajčolanom zakrila obraz, na obrežju je vladalo veliko vrvenje. Dik pa od vsega tega ni nič videl kakor ljubek otroški obrazek s plavimi lasmi, katere je solnce obsevalo, in ni slišal drugega kakor ljubeznjiv svež glasek, ki je vedno še klical: „Zbogom, Dik!“

Tako je odplul mali lord Fauntleroy iz svoje domovine v tujo mu zemljo svojih pradedov.

Četrto poglavje.

Na Angleškem.

Medpotoma je povedala mati svojemu ljubljencu, da v bodoče ne bosta več skupaj stanovala. Veliko truda jo je stalo, predno ga je prepričala, da je to sploh mogoče. Hudo mu je bilo tako, da je mr. Havisham na tihem blagroval grofovo misel, da bo mati stanovala v bližini, kajti brez te tolažbe bi otrok težko prenesel ločitev. Mati je vse storila, da ga sprijazni s to mislijo, ter ga tako ljubeznjivo tolažila ter mu vedno pripovedovala, kako blizu

mu bo stanovala, da se mu ta misel ni več tako strašna zdela.

„Moja hiša ni daleč od gradu, Cedrik,“ mu je rekla, kadar je zopet govor nato nanesel, „celo prav blizu in Ti lahko vedno pritečeš k meni ter pogledaš, kako se mi bo godilo. In pomisli tudi, koliko mi boš imel povedati in kako srečna bova. Oh, saj mora tako lepo tam biti! Kolikokrat mi je Tvoj oče vse opisal. Njemu je grad na srce prirasel in tudi Tebi se bo skoro priljubil.“

„Če bi tudi Ti bila tam, potem že,“ je odgovoril žalostni deček ter globoko vzdihnil.

Bilo je popolnoma naravno, da mu je bila okolščina, ki ga loči od „ljubčka,“ zoperna in nepojmljiva. Gospe Errol se je zdelo pravilno, da mu ne pojasni vzrokov te ločitve.

„Saj bi jih itak ne razumel,“ je dejala mr. Havishamu, „le plašilo bi ga in prepričana sem, da se bo dosti poprej oklenil starega očeta, ako ne ve, da me ta ne more trpeti. Sovraštvo in mržnja sta mu popolnoma tuja in bi ga misel, da me kdo sovraži, zelo nesrečnega storila. Srce mu je polno ljubezni! Mnogo bolje je, če vse to pozneje poizve — mnogo bolje v grofovem interesu, kajti ta zavest bi le ločila vnuka in starega očeta, čeprav je Cedrik še otrok.“

Cedrik je torej le izvedel, da je ločitev sklenjena iz vzrokov, katerih še ne more razumeti in da bo pozneje enkrat vse izvedel in

razumel. O tem je sicer premišljeval, toda končno mu ni bilo toliko do vzrokov kakor do stvari, in ko mu je mati slikala bodočnost v najbolj rožnati luči, so mu pomisleki počasi izginili, čeprav ga je mr. Havisham še večkrat videl, kako je sedel s prekrižanimi nogami in strmел na morje ter pri tem vzdihoval, kar se je otroku prav resno slišalo.

„Prav nič mi ne dopade,“ je rekel odvetniku. „Vi ne verjamete, kako malo mi vsa stvar dopade, toda saj je toliko skrbi na svetu, ki se jih mora prenašati. Mari vedno to pravi in mr. Hobbs tudi. In ljubček hoče, da grem rad k staremu očetu, ker so mu vsi otroci mrtvi in je to zelo žalostno. Res se mi mora človek smiliti, ki je izgubil vse svoje otroke — in eden je tako nenadoma umrl.“

Kdor se je seznanil z malim lordom, temu se je priljubil njegov modri, resnico razodevajoči obrazek in če se ga je gledalo v nedolžno okroglo lice, so imele modre opazke neki posebni čar, kateremu se ni mogel nihče upirati. Ako je lepi, zlatolasi mali mož sedel k ograji, oklenil roke okrog kolen ter se dostojanstveno pogovarjal z okoli stoječimi, ga je vsa okolica z velikim zanimanjem poslušala in zlasti mr. Havisham ga je imel od dne do dne rajši.

Ko se je manj srečni del občinstva, ki je moral morski bolezni plačati davek, zopet pokazal na krovu, ni bilo menda nikogar med

njimi, ki ne bi poznal čudne povesti malega lorda Fauntleroya in vsakdo se je zanimal za dečka, ki se je povsod potikal okoli, ako se ni sprehajal z materjo in z dolgim starim Angležem ali kramljal z mornarji. Z vsemi je sklenil prijateljstvo, za kar je bil vedno pripravljen. Ako se je pridružil skupini gospodov, je z velikimi, odločnimi koraki korakal poleg njih ter bil razpoložen za vsako šalo; ako je bil v krogu dam, ni bilo konca ne kraja veselega smeha in ako se je igral z otroci, je bila njih igra posebno živahna in zabavna.

Največje veselje je pa imel z mornarji — slišal je od njih najčudovitejše povesti o morskih roparjih, groznih nevihtah in samotnih neobljudenih otokih. Naučil se je vrvi zlagati in na malih ladjicah jadra razpenjati, zato se ga je pa tudi prijelo veliko mornarskih izrazov in nekoč je povzročil velikansk smeh, ko je neko hladno jutro, ko so prišli gospodje in dame gorko zaviti na krov, z najljubeznivejšim obrazom in mehkim glasom zaklical: „Naj mi kar klabauterman požre ladjo, danes je hladno!“

Bil je zelo presenečen, da je ta mornarski izraz povzročil toliko veselja; slišal ga je od starega morskega junaka, po imenu Jeri, ki ga je v svojih povestih velikokrat ponavljal. Jeri je imel, soditi po njegovih popisih, najmanj dve ali tri tisoč voženj na hrbtu, pri katerih se je vselej ponesrečila njegova ladja ter zašla na otok, kjer so bivali ljudožrci. Da se mu je pri

teh prilikah več nego enkrat prigodilo, da je bil deloma na ražnju pečen, včasih so ga že z lasmi in kostmi požrli ali vsaj dvajsetkrat skalpirali, se je po sebi razumelo.

„Zato pa nič več las nima,“ je pojasnil lord Fauntleroy svoji materi. „Jeriju niso več zrasli, ko mu je kralj Paromavhekinov poslednjikrat z nožem, ki je bil narejen iz črepinje glavarja Vopslemumkijev, odrezal kožo na glavi. Pravi, da je bilo to skoro najhujše in lasje so mu kakor drevesa stali pokoncu, ko je kralj brusil nož in tudi pozneje niso več padli in kralj nosi kožo njegove glave še vedno tako in koža izgleda kakor jež. O, kakšne doživljaje je že ta Jeri imel. Oh, če bi mogel to mr. Hobbsu povedati!“

Včasih, ako je bilo vreme slabo in so vsi potniki sedeli skupaj v salonu, je Cedrik pravil te doživljaje ter imel jako pazljive poslušalce.

„Jerijeve povesti vse tako zanimajo,“ je potem pravil materi. „Včasih si skoro mislim — pa ne smeš biti hud, ljubček — da ni vse res, toda Jeri je vse to sam doživel, in veš, zdi se mi, da sempatja ne ve vsega več tako natanko, ker je bil tolikrat skalpiran. Saj se lahko dobi slab spomin, če je bil človek tolikrat skalpiran.“

Enajst dni potem, ko je Diku zaklical zbogom, je dospel mali lord v Liverpool in zvečer dvanajstega dne je peljal voz, ki je šel na kolo-

dvor ponj in po mater ter po mr. Havishama, mimo Court Lodge.

Mari, ki je obenem prišla iz Amerike z gospo Errol, je prišla že nekoliko poprej v hišo, in ko je Cedrik skočil z voza, je videl v razsvetljeni veži stati nekaj služabnikov, Mari pa med hišnimi vrati. Z veselim vsklikom je hitel k nji ter jo poljubil na rdeča lica.

„Ali si že tu, Mari? Ljubček, Mari je tu!“

„Vesela sem, da ste tukaj, Mari,“ je tiho rekla gospa Errol. „Veliko manj tuje se mi zdi, če imam znan obraz okrog sebe.“ S temi besedami ji je ponudila roko, katero je Mari krepko stisnila. Dobro je razumela, kako je moralo biti mladi gospe pri srcu, ki je zapustila svojo domovino in se mora zdaj še ločiti od otroka.

Angleški služabniki so z veliko radovednostjo opazovali mater in sina. Vsemogoči glasovi so krožili o njih; vsakdo je vedel, zakaj mora gospa Errol stanovati tukaj in mali lord na gradu, vsakdo je natanko vedel, kako velikansko premoženje ga čaka in kako nagle jeze je njegov stari oče s svojimi revmatičnimi napadi in vedno slabo voljo.

„Lahko mu ne bo, malemu dečku!“ To so se že zdavno dogovorili.

Kakšen otrok pa je bil ta lord Fauntleroy, niso vedeli, in obnašanje bodočega grofa Dorincourta ni bilo zanje lahko razumljivo. Samostojno je slekel svoj površnik, kakor bi bil navajen vedno samemu sebi streči in potem se je

ogledal po široki veži, motril slike, rogovje in vsemogoče stvari, ki so se mu čudne zdele, ker še nikoli ni kaj takega videl.

„Ljubček,“ je zaklical, „to je zlata hiša, kajne? Tako sem vesel, da stanuješ tukaj! In prav velika hiša je!“

Kajpada je bila velika v primeri z ozkim poslopjem v siromašni New-Jorški ulici, in čedna ter prijetna je bila tudi. Mari je peljala došle goste v prvo nadstropje v svetlo in s pisanimi tapetami opremljeno spalno sobo, kje je gorel prijeten ogenj in je pred pečjo ležala velika, kakor sneg bela angorska mačka na preprogi.

„Grajska gospodinja jo pošilja,“ je pojasnila Mari. „Zelo ljuba gospa je in je sama vse pregledala in uredila za Vaš prihod. Videla sem jo tudi že in ranjkega gospoda kapitana je zelo rada imela. Zelo žalostna je, da je mrtev, in potem je tudi rekla, da se Vam bo v sobi prijetnejše zdelo, ako bo mačka tako leno ležala pred pečjo. Gospoda kapitana je že poznala, ko je bil še otrok; bil je lep dečko, je rekla, in potem fin gospod, ki je tudi za nižje osebe imel prijazno besedo. Tedaj sem ji rekla: ‚pa je tudi takega sina zapustil,‘ da, in potem sem rekla: ‚Noben lepši dečko ni trgal čevljev, odkar obstoji svet.‘“

Ko sta se mati in sin nekoliko preoblekla, sta šla v pritličje v veliko svetlo sobo. Strop je bil lesen, ne visoki, široki udobni stoli so imeli rezljana naslonila in vsakovrstne male

omarice, police in drugi okraski so krasili stene; pred pečjo je ležala velika tigrova koža in dva udobna naslonjača sta stala ob vsaki strani. Veliki, beli mački je bilo kaj prijetno, ko jo je lord Fauntleroy božal, in takoj se je pritisnila k njemu. In ko je legel na lepo kožo, se je takoj zleknila poleg njega in prijateljstvo je bilo sklenjeno. Cedrik je pritisnil svojo glavico poleg mačke v mehko kožuhovino ter se ni brigal, o čem sta se pogovarjala mati in mr. Havisham, ker sta itak tako tiho govorila. Gospa Errol je bila zelo bleda in vidno ginjena.

„Danes ponoči mu vendar še ni treba iti?“ je vprašala. „Danes sme vendar še pri meni ostati?“

„Gotovo,“ je odgovoril mr. Havisham, „ni potreba, da bi danes že šel. Po obedu pojdem v grad in obvestim Njegovo Vzvišenost, da smo prišli.“

Gospa Erroll se je ozrla na Cedrika, ki je tako ljubek in lep ležal na koži, dočim so plamenčki iz kamina metali lučke na zlato se svetlikajoče lase.

„Grof ne ve, kaj mi vzame,“ je rekla z bolestnim smehljajem ter potem pristavila ozrši se v odvetnika: „Ali mu hočete povedati, da ne maram njegovega denarja.“

„Denar? Saj vendar ne mislite letne plače, ki jo je Vam namenil?“

„Da,“ je priprosto, a odločno odgovorila. „Rajši nimam te plače. To stanovanje moram sprejeti in sem hvaležna, kajti sicer ne bi mogla

ostati v bližini svojega otroka; za druge stvari imam pa majhno premoženje, ki zadostuje za skromno življenje, več pa ne potrebujem. Kakor so zdaj razmere med nama, bi ne mogla od grofa sprejeti nikakih dobrot, ne da bi imela občutek, da sem mu Cedrika prodala, in vendar ga puščam le zato od sebe, ker ne mislim nase, ampak na njegovo srečo in ker bi njegov oče tako želel.“

„Čudno, zelo čudno,“ je rekel mr. Havisham ter si drgnil podbradek. „Grof se bode jezil, ker ne bo tega razumel.“

Skoro nato so vsi trije sedli k obedu in tudi mačka si je prisvojila sedež poleg Cedrika ter zadovoljno predla.

Proti večeru je šel mr. Havisham v grad, kjer ga je grof takoj sprejel. Našel ga je v udobnem naslanjaču pred pečjo, bolno nogo na podnožnici. Ostro in vprašujoče ga je pogledal izpod košatih obrvi in mr. Havisham je spoznal, da je bil vkljub ravnodušnosti, ki jo je na videz kazal, zelo nemiren in je težko pričakoval, kaj mu bo povedal o vnuku.

„Tukaj ste torej, Havisham! Srečno dospeli? Kaj je novega?“

„Lord Fauntleroy in njegova mati sta došla v Court Lodge. Oba sta potovanje dobro prestala in se izvrstno počutita.“

„Me veseli,“ je nekako nepotrpežljivo rekel grof. „Sedite in vzemite kozarec vina. Kaj pa sicer?“

„Mladi lord ostane danes čez noč pri materi. Jutri ga pripeljem v grad.“

Grofova roka je počivala na naslonilu, zdaj si je pa zakril z njo oči.

„Govorite vendar dalje. Pismena obvestila sem si prepovedal in torej ničesar ne vem, kaj ste opravili. Kakšne vrste je dečko? O materi nočem ničesar slišati, samo o dečku.“

Mr. Havisham je pokusil staro rdeče vino, ki si je je natočil, ter držal kozarec v roki.

„Težko je, soditi o značaju otroka sedmih let,“ je previdno začel.

„Torej je butec?“ je zaklical stari gospod ter naglo pogledal odvetnika. „Ali morda kak zabit tepec? Amerikanska kri odločuje v njem?“

„Skoro ne verjamem, da bi mu bila v škodo, milord,“ je suho in hladno odgovoril odvetnik. „Sicer se ne razumem na otroke, toda tega imam za lepega dečka.“

Previden in zdržljiv biti v izjavah, to je bila Havishamova navada, in te se je danes bolj nego kdaj držal, kajti hotel je, naj grof sam sodi in vnuka spozna, ne da bi kdo poprej nanj vplival.

„Zdrav? Dobro raščen?“

„Na videz popolnoma zdrav in dobro raščen.“

„Ravne ude — človeški obraz?“

Na tenkih odvetnikovih ustnicah se je pojavil lahen nasmeh, ko se je spomnil srčkanega dečka, ki ga je zadnjikrat videl na tigrovi koži.

„Precej lep otrok, kolikor se lahko reče o dečku in kolikor se jaz nato razumem. Toda zdel se Vam bo malo drugačen od angleških otrok.“

„Ne dvomim,“ je zamrmral grof in bolna noga se mu je stresla. „Nesramna, kričava banda, amerikanski otroci! Sem že dostikrat slišal o njih.“

Mr. Havisham je spil vino in molčal.

„Gospa Errol mi je dala neko naročilo,“ je potem mirno opomnil.

„Prizanesite mi s tem! Čim manj slišim o tej osebi, tem bolje!“

„O stvari se mora vendar govoriti. Gospa noče sprejeti letne plače, katero ste ji namenili.“

„Kaj naj to pomeni?“ je vzrožil grof. „Kaj naj to pomeni?“

Mr. Havisham je ponovil to vest ter pristavil: „Pravi, da ne potrebuje denarja, in ker niso razmere med njo in Vami prijazne —“

„Niso prijazne! To se mi zdi! Sama misel nanjo mi je zoprna. Pohlepna Amerikanka s kričečim glasom! Jaz je nočem videti!“

„Milord, pohlepne vendar gospe ne smete imenovati. Saj ni niti ničesar zahtevala, ampak le ponudbo odklonila.“

„Samo zvijača,“ se je jezil stari lord. „S tem me hoče pridobiti, da bi jo videl in če mogoče, njen duh občudoval, česar me pa Bog obvari. Amerikanska kljubovalnost! Nočem, da bi kot beračica stanovala pred mojimi vrati.“

Mati je mladega lorda in ima kot taka varovati svoj ugled in ga mora varovati. Denar bo dobila, če hoče ali noče. S tem hoče le svojemu dečku slabo mnenje o meni vcepiti. Saj ga je najbrž že itak nahujskala zoper mene.“

„Ne,“ je rekel mr. Havisham. „V tem oziru imam še neko drugo naročilo od gospe Errollove.“

„Ki ga nočem slišati!“ je zakričal grof ter sopihal jeze in bolečin.

Mr. Havisham je pa ne brigajoč se zato nadaljeval: „Gospa Vas prosi, da v navzočnosti lorda Fauntleroya nič ne rečete, iz česar bi dečko lahko sklepal, da je ne marate. Dečko zelo visi na nji in prepričana je, da bi ga to Vam odtujilo. Rekla mu je samo, da je še premlad, da bi razumel vzrok ločitve od nje. To želi raditega, da bi se niti pičice nezaupanja do Vas ne naselilo v dečkovem srcu.“

Grof je padel nazaj v stol; globoko vdrte, ognjene oči so mu plamtele izza gostih obrvi.

„Bodite pametni, Havisham,“ je končno rekel, „saj mi vendar ne boste peska natrosili v oči, da mu ni ničesar povedala.“

„Niti besedice, milord,“ je mirno odgovoril odvetnik. „Dečko ne vidi v Vas nič drugega, nego ljubega starega očeta. Nič — prav nič se ni reklo, karkoli bi moglo vzbuditi v njem najmanjši dvom v Vašo popolnost, in ker sem Vaša povelja glede morebitnih njegovih želj natančno izvršil, vidi v Vas pojem največje velikodušnosti in dobrote.“

„Ali res? Govorite resnico?“

„Dam Vam častno besedo, da je le od Vas odvisno, kako si hočete urediti razmerje do lorda Fauntleroya, in če si smem dovoliti, Vaši Vzvišenosti dati dober svet, bi bil ta, da nikoli kaj žaljivega ne govorite o njegovi materi.“

„Bežite, dečko sedmih let!“

„Ki je preživel teh sedem let ob strani matere, kateri velja vsak utrip njegovega srca.“

Peto poglavje.

Na gradu.

Bilo je pozno popoldne, ko je drdrāl po drevoredu voz, ki je pripeljal malega lorda Fauntleroya in mr. Havishama na grad. Grof je odredil, da mora vnuk malo pred obedom dospeti v grad in da se ga mora samega pripeljati v sobo, kjer ga bo sprejel. Cedrik se je udobno naslanjal v vozu nazaj ter z največjim zanimanjem vse opazoval. Voz sam, veliki krasni konji z blestečo opravo, častivredni kočijaž in veliki sluga v elegantnih livrejah, vse je vzbujalo njegovo pozornost.

Ko se je voz ustavil pred vrati v park, se je sklonil z okna, da si ogleda velikanske, kam-

nite leve, ki so krasili vhod. Iz čednega, z bršlinom ovitega stanovanja je stopila okrogla, prijazna žena ter odprla. Dva otroka sta ji sledila za petami ter s široko odprtimi, začudenimi očmi strmela v malega dečka v vozu, dočim je mati smehljaje napravila poklon.

„Ali me pozna?“ je vprašal lord Fauntleroy spremljevalca. „Zdi se mi, da ve, kdo sem,“ in pri tem je vzel žametno čepico z glave ter prijazno pozdravil.

„Dober dan!“ je glasno zaklical. „Kako vam gre?“

Žena je bila vidno razveseljena, cel obraz se ji je smejal in plave oči so ga gorko in pri srčno gledale.

„Bog blagoslovi Vašo Vzvišenost!“ je rekla. „Bog blagoslovi Vaš prijazen obraz. Srečo in veselje Vaši Vzvišenosti! Dobrodošli v Dorincourt!“

Lord Fauntleroy je zamahnil s čepico ter ji večkrat pokimal, ko se je voz odpeljal dalje.

„Žena mi dopade,“ je rekel. „Izgleda, kakor bi bila vesela mladih dečkov, obiskal jo bom in se igral z otroci — bogve, jih ima toliko, da bi se lahko sestavila majhna kompanija?“

Mr. Havishamu se ni zdelo potrebno povedati mu, da bo težko dobil dovoljenje, sklepati prijateljstvo z vratarjevimi otroci — takšna modrost se še vedno prezgodaj izve.

Voz se je naglo peljal med visokimi stari orjaki, katerih veje so se skoro tal doti-

kale. Cedrik ni vedel, da je grad Dorincourt ena najlepših angleških grajščin in da je ta park in stara drevesa brez primere, toda občutil je lepoto, ki ga je obdajala. Zahajajoče solnce je poševno razsipalo žarke na trate, vseokoli je vladala globoka tišina in čudovit mir. Večkrat je deček z veselim vsklikom skočil s sedeža, ako je zajec planil iz grmovja, in ko je cela vrsta jerebic pred njim zletela v zrak, je ves srečen ploskal z rokami.

„Tukaj je pa lepo!“ je zaklical. „Kaj takega še nisem videl. Lepše je kakor v centralnem parku!“

Čudil se je tudi dolgi vožnji.

„Kako daleč pa je,“ je naposled rekel, „od vhoda v park pa do gradu?“

„Tri do štiri milje,“ je odgovoril mr. Havisham.

„Dolgo pot ima stari oče do lastnih vrat,“ je zamišljeno opomnil mladi lord.

Vsak trenotek je kaj novega našel, ko pa je opazil srne in jelene, ki so deloma ležali v travi, deloma pa vsled ropotanja voza dvigali lepe glave z mogočnim rogovjem, je bil ves iz sebe.

„Ali je bil cirkus tukaj,“ je veselo zaklical, „li žive vedno tukaj? Čigavi pa so?“

„Tvojega starega očeta,“ ga je poučil Havisham.

Skoro nato je zagledal grad. Lepa, ponosna stavba se je častito dvigala pred njim,

zadnji žarki večernega solnea so se odbijali na brezštevlnih oknih. Stolpi, verande in oboki so se jasno očrtavali na večernem nebu, cela stavba je bila ovita od bujnega bršlina in na širokih terasah, ki so vodile do vhoda, so bile bogate cvetlične gredice v vseh barvah.

„To je lepše, kar sem kedaj videl,“ je zaklical Cedrik z blestečimi očmi. „Kakor kraljevski grad, ravno tak je bil tudi naslikan v mojih pravljičah.“

Videl je, kako so se težka vrata odprla in so služabniki nastopili v dveh vrstah, čemur se je zelo začudil, ker si ni mogel misliti, da se to vrši v čast malega dečka, ki bo enkrat lastnik te krasote in bogastva — gradu kakor v pravljičah, velikih starih dreves, krasnega parka, lepih travnikov s cveticami, kjer so zajci skakali in lepi jeleni in srne ležale v visoki travi. Komaj nekaj tednov je minilo, ko je sedel v Hobbsovi prodajalnici na visokem stolu ali na zabojih, zato si ni mogel te svečanosti pripisati sebi v čast. Na čelu služabnikov je stala postarna gospa v črni, svileni obleki z belo avbo na sivih laseh. Ko je stopil v vežo, mu je stala najbližje in Cedrik je videl, da hoče z njim govoriti. Mr. Havisham, ki ga je vodil za roko, je za trenotek obstal.

„Tu sem pripeljal lorda Fauntleroya,“ je rekel. „Lord Fauntleroy, to je gospa Melon, gospodinja.“

Cedrik jo je veselo pogledal in ji dal roko.

„Ali ste nama Vi poslali mačko?“ je vprašal. „Prav lepa hvala.“

Čedni obraz stare žene se je prav tako razsvetlil kakor obraz vratarjeve žene.

„Njegovo Vzvišenost bi povsod spoznala,“ je rekla mr. Havishamu, „popolnoma je podoben očetu. Velik dan je danes.“

Cedrik jo je radovedno pogledal in bi za svoje življenje rad vedel, zakaj je ravno danes velik dan. Še bolj čudno se mu je zdelo, da je imela solze v očeh in vendar ni bila žalostna, kajti prijazno se mu je smehljala.

„Mačka je pustila tukaj dva jako lepa mladicha,“ je rekla, „takoj ju bomo nesli v sobo Vaše Vzvišenosti.“

Mr. Havisham jo je tiho nekaj vprašal.

„V knjižnici je, sir,“ je odgovorila gospa Melon. „Lord Fauntleroy mora sam k grofu.“

Nekaj minut pozneje je odprl livrirani strežaj, ki je peljal Cedrika do knjižnice, vrata ter naznanil: „Lord Fauntleroy, milord.“ Storil je to posebno svečano, kajti čutil je, da je bil to velik trenotek, ko je dedič nastopil svojo lastnino ter bil predstavljen rodbinskemu načelniku, po katerem bo enkrat dobil ime in posestva.

Cedrik je stopil čez prag. Bil je velik, krasen prostor s težkim rezljanim, hrastovim pohištvom, na vseh stenah zadelan z visokimi policami za knjige. Pohištvo je bilo tako temno, zastori tako težki, okna tako globoka in raz-

dalja med vrati in okni tako velika, da je bil zdaj po solnčnem zahodu celoten vtis sobe jako mračen. V prvem hipu je Cedrik mislil, da sploh ni nikogar v sobi, nato pa je takoj opazil pred ognjem, ki je kljub gorkemu večeru gorel v velikanskem kaminu, v udobnem naslonjaču osebo, ki se pa ni ozrla po njem.

Pri nekem drugem sobnem stanovalcu je pa vzbudil pozornost. Poleg naslonjača je na tleh ležal pes, velikanska rujavorumena doga, skoro tako velika in mogočna kakor lev. Veličastno in počasi je vstala mogočna žival ter šla s težkimi koraki proti vitkemu dečku.

„Dougal,“ je zadonel glas iz naslonjača, „nazaj!“

Toda srcu mladega lorda je bil strah tako tuj kakor vsaka zlobnost in bil je od nekaj hraber dečko. Zaupno in mirno je položil ročico na ovratnico pošasti in skupno sta zdaj s psom korakala proti grofu.

Naposled se je ta ozrl in Cedrik je gledal v obraz velikega starega moža s kuštravimi, sivimi lasmi, košatimi obrvmi in krepkim orlovim nosom med bliskajočimi se očmi. Grof je pa uzrl ljubkega otroka v črni žametni obleki s širokim čipkastim ovratnikom in mehкими plavimi lasmi, ki so obkrožali svež, rožnat obrazek, iz katerega ga je zvesto gledalo dvojje velikih rujavih oči. Kakor nenaden zmagoslaven vsklik je odmevalo v srcu trdega starega moža, ko je opazil, kako krepak, lep dečko je njegov.

vnuk in kako neustrašeno mu je zrl v obraz, roko še vedno na vratu orjaškega psa. Ponosnemu staremu plemenitašu je v srcu jako dobro storilo, da dečko ni pokazal nikake plašljivosti in strahu, niti pred njim niti pred psom.

„Ali si Ti grof?“ je vprašal Cedrik s prijaznim smehljajem. „Jaz sem Tvoj vnuk, ki ga je mr. Havisham pripeljal, — lord Fauntleroy.“

Ponudil mu je ročico, kar se mu je tudi pri grofu zdelo primerno in vljudno. „Upam, da se dobro počutiš,“ je prisrčno nadaljeval, „in zelo se veselim, da Te vidim.“

Grof mu je stresel roko in nekaj čudnega je spreletelo njegov obraz; najprej je bil tako presenečen, da je komaj vedel, kaj naj reče. Neprestano je zrl lepo, malo postavico, ki je v krvi in mesu stala pred njim.

„Te res veseli, da me vidiš?“

„Gotovo,“ je zagotavljal mali lord, „zelo!“

Poleg grofovega naslonjača je stal stol in Cedrik je sedel vanj. Visoki, široki stol je bil namenjen za obilnejšega človeka in nožice malega lorda še davno niso dosegale tal, vendar se mu je prijetno zdelo na njem in gledal je častitega rodbinskega poglavarja skromno in neprestano.

„Vedno sem premišljeval, kako boš izgledal,“ je Cedrik začel. „Na ladji, ko sem ležal v postelji, sem vedno mislil, če si kaj poldoben mojemu očetu.“

„No, in se Ti zdi, da sem mu podoben?“ je vprašal grof.

„Oh, saj veš, da sem bil še zelo majhen, ko je umrl in zato je lahko mogoče, da se natančno ne spominjam, toda zdi se mi, da drugače izgledaš.“

„Torej si razočaran?“

„O popolnoma nič!“ je vljudno zatrjeval dečko. „Gotovo bi me veselilo, če bi bil tak kakor moj oče, toda vsak otrok je vendar zadovoljen s tem, kako njegov stari oče izgleda, čeprav si ga je drugačnega predstavljal. — Saj veš, sorodnike se vedno občuduje.“

Grof se je naslonil nazaj v stolu in postal nekako osupnjen. V občudovanju svojih sorodnikov je imel žal le malo izkušenj; svoje proste ure je največkrat porabil, da se je prepiral z njimi, jih podil iz hiše in iznašel zanje vsakovrstne laskave priimke, vsled česar so ga tudi vsi zelo sovražili.

„Vsak otrok ima rad svojega starega očeta,“ je nadaljeval lord Fauntleroy, „zlasti takega, ki je tako dober kakor si bil Ti proti meni.“

Zopet je švignil čuden, hiter pogled iz globokih oči na dečka.

„A tako,“ je rekel grof, „bil sem torej dober proti Tebi, meniš?“

„Gotovo,“ je veselo odgovoril Cedrik, „in hvaležen sem Ti tudi zaradi Bridget in branjevke in Dika?“

„Bridget?“ je ponovil grof, „Dik, branjevka?“

„Kajpada,“ je pojasnil Cedrik, „vsi ti, za katere si mi dal denar, ki ga je mr. Havisham prinesel meni v zabavo.“

„A tako! O tem govoriš! O denarju, ki si ga smel izdati. No, kaj si si pa kupil zanj? Rad bi o tem kaj vedel.“

Goste obrvi je dvignil ter ostro pogledal dečka; bil je res radoveden, na kak način je ta ustregel svojim željam.

„O,“ je začel mali lord, „končno še nič vedel nisi o Diku in Bridget in o branjevki. Nisem nato mislil, kako daleč stanuješ. To so namreč moji posebni prijatelji, moraš vedeti, Mihael je imel mrzlico.“

„Kdo pa je Mihael?“ ga je grof prekinil.

„Mihael? Bridgetin mož je in bili so v veliki stiski. Če je mož bolan in ne more delati in ima dvanajst otrok, si lahko misliš, kako je to.“

In nato je obširno pojasnil vse bolečine uboge Bridget in njeno veselje, ko ji je dal denar, „veš od Tebe, stari oče, in zato sem Ti tako hvaležen,“ je končal svoje poročilo.

„Tako, tako,“ je opomnil grof z globokim glasom, „to je bila torej ena tistih stvari, ki si jih napravil v svojo zabavo. No, in kaj si še počel s svojim bogastvom?“

Dougal je sedel poleg Cedrikovega stola ter dečku večkrat, če je tako živahno govoril,

resno pogledal v obraz, kakor bi mu bil ta pogovor zelo zanimiv. Dougal je bil častit pes, veliko preresen in prevelik, da bi življenje vzal z lahke strani. Stari grof, ki ga je natanko poznal, ga je skrivaj pozorno opazoval. Sicer ni bila psova navada, da bi hitro sklepal znanje in gospodar je bil presenečen, kako miren je bil pod pritiskom otrokove roke. Zdaj si je pa Dougal še enkrat resno ogledal malega lorda ter nato svojo levovo glavo položil na črno žametno koleno malega dečka, ki je počasi božal novega prijatelja, ko je grofu odgovoril: „Potem je pa bilo ono z Dikom. Dik bi Ti ugajal, korajžen fant je.“

Stari gospod je malo osupnjeno gledal.

„Zelo pošten je,“ je gorko nadaljeval Cedrik, „in nikoli ne napade dečka, ki je manjši od njega, in čevlje napravi tako blesteče, da se svetijo kakor zrcalo; snažilec čevljev je namreč.“

„In tudi Tvoj znanec — hm?“

„Star prijatelj moj,“ je odgovoril Cedrik, „ne tako star kakor mr. Hobbs, toda pozna se tudi že dolgo. Prav ko se je ladja odpeljala, mi je prinesel darilo,“ pri tem je privlekel iz žepa skrbno zvito stvar ter ponosno razvil veliki, rdečesvileni robec z lepimi podkvami.

„To mi je podaril, da bom vedno nosil. Lahko se porabi za vrat oviti ali pa kot žepni robec. Kupil ga je s prvim denarjem, ki ga je zaslužil, ko je izplačal Jaka in dobil nove šteti od mene. V uro, ki sem jo dal mr. Hobbsu,

sem dal napisati verz: Ura vedno govori: ne zabi mene Ti, in Dika tudi ne bom pozabil; kolikorkrat pogledam robec, se spomnim nanj.“

Težko bi bilo opisati čuvstva Nj. Vzvišenosti grofa Dorincourta. Dober kos sveta in ljudi je videl in ni ga bilo lahko osupniti; toda tukaj je naletel na nekaj tako novega in nezaslišanega, da mu je skoro sapo jemalo in v starem plemenitašu vzbudilo veliko razburjenje. Nikoli se ni pečal z otroci: zabave in potovanja mu niso dopuščala tega in lastni otroci mu niso nikoli bili zelo interesantni — kvečjemu se je malo spominjal, da je bil Cedrikov oče lep, krepak dečko. Vobče se mu je zdel vsak otrok kakor zelo nadležna mala žival, požrešna, samoljubna in kričava, ako se je ni strogo držalo. Starejša sinova sta svojim vzgojiteljem in učiteljem vedno dajala povod za pritožbe in jezo in o mlajšem se je po njegovem mnenju le zato manj slabega slišalo, ker je bil ta kot tak brez pomena za vsakega človeka. Da bi se mu vnuk kdaj priljubil, mu ni nikoli prišlo na misel — vzel ga je v hišo, ker ni hotel, da bi njegovo ime kakšen neizobražen tepec osmešil in ker je bil prepričan, da bo dečko postal v Ameriki cel norec ali skrajno smešen človek. Pri sinovih je doživel toliko ponižanja in ga je amerikska ženitev kapitana Errola tako ogorčila, da ni pričakoval kaj veselega od njegovega potomca, in ko mu je strežaj naznanil lorda Fauntleroya, se je skoro zbal pogledati

dečka. To je bil tudi vzrok, da ga je hotel samega videti; njegovemu ponosu je bila misel, da bi bil kdo priča njegovega razočaranja, neznosna. Toda tudi v trenutkih, ko je z večjim upanjem gledal v bodočnost, se mu ni niti sanjalo, da bi vnuk tako izgledal, kakor je bil ljubki otrok, ki je, ročico na glavi njegovega precej nevarnega ljubljenca, tako zaupno in samostojno stopil pred njega. To presenečenje je trdosrčnega starega moža skoro v zadrego spravilo.

In potem se je začel pogovor in tukaj se mu je začudenje bolj in bolj večalo. Prvič je bil celo svoje življenje navajen, da so bili ljudje v njegovi navzočnosti plašni in v zadregi in zato tudi ni drugega pričakoval od vnuka; namesto tega pa mali dečko v njem ni drugega videl kot prijatelja, ki ga je moral po božjem in človeškem pravu ljubiti, in zato je tudi tako občeval z njim. Ko je mali dečko tako sedel v velikem stolu ter prisrčno in veselo kramljal z mehkim glasom, mu je bilo popolnoma jasno, da ni nikoli prišla v otrokovo srce misel, da bi ga veliki, ježno gledajoči stari mož ne mogel rad imeti ali da bi ne bil vesel, da ga ima pri sebi. Cedrik se je pa tudi trudil na svoj način, da bi ugajal staremu očetu. Trdosrčen, neusmiljen in prevzeten, kakor je bil stari grof, se vendar ni mogel ubraniti skrivnega veselja in zdelo se mu je prav prijetno, da je zadel na človeka, ki mu je zaupal, se ni bal in ni slutil

slabih strani njegove narave, ki ga je z jasnimi očmi zaupno gledal — čeprav je bil to le majhen dečko v črni, žametni obleki!

Tako se je starec udobno naslonil v stolu ter mladega tovariša bodril h kramljanju in ustnice so se mu večkrat kaj čudno zategnile. Lord Fauntleroy je razvil svojo zgovornost ter zaupno in brez vsake zadregē ščebetel. Celo povest o Diku in Jaku, razmere branjevke iz starega rodu in prijateljstvo z mr. Hobbsom je zaupal staremu očetu, nato mu navdušeno opisoval republikansko zmagoslavje pri volitvah z zastavami, napisi in bakljado. Končno je pričel govoriti o 4. juliju in prišel v veliko razburjenost, dokler mu ni prišlo nekaj na misel, da je nenadoma končal.

„No, kaj pa je?“ je vprašal stari oče. „Zakaj ne nadaljuješ?“

Lord Fauntleroy se je v zadregi premikal po stolu.

„Na misel mi je prišlo, da morda ne slišiš rad tega,“ je odgovoril. „Morda je bil kdo iz Tvoje rodbine poleg. Nisem mislil nato, da si Anglež.“

„Le mirno nadaljuj,“ je rekel milord. „Osebnih zvez nimam s to stvarjo. Najbrž si tudi Ti pozabil, da si Anglež.“

„O ne,“ je Cedrik hitro odgovoril, „jaz sem Amerikanec.“

„Ti si Anglež,“ je kratko pojasnil stari gospod. „Tvoj oče je bil Anglež.“

Stvar se mu je zdela precej smešna. Cedriku je pa bila prav resna. Na tako mišljenje ni bil pripravljen, zato mu je postal obrazek temnordeč.

„Rojen sem bil v Ameriki,“ je ugovarjal, „in če se je rojen v Ameriki, se mora biti Amerikanec. Žal mi je, da Ti moram ugovarjati,“ je vljudno in obzirno pristavil. „Mr. Hobbs mi je rekel, da bi moral biti Amerikanec, v slučaju, da pride do vojne.“

Grof se je ostro zasmel, smeh je bil trd in osoren, toda smeh je vendar bil.

„In to bi Ti storil?“ je rekel.

Sovražil je Ameriko in Amerikance, toda resno in vneto rodoljubje malega vnuka ga je zabavalo, in rekel si je, da postane iz tega dobrega Amerikanca enkrat lahko dober Anglež.

Nadaljni pogovor o politiki je prekinil strežaj, ki je naznanil, da je miza pogrnjena. Cedrik je takoj vstal ter stopil k staremu očetu s pogledom na tega bolno nogo.

„Naj Ti li pomagam?“ je prijazno vprašal. „Lahko se opreš name, veš. Enkrat je imel mr. Hobbs bolno nogo, ker mu je vreča s krompirjem padla nanjo, tedaj sem ga vedno vodil.“

Častivredni strežaj je skoro svojo službo in svoj dober glas tvegat z neprimernim nasmehom. Bil je imeniten strežaj, ki je bil vedno le v plemenitaških službah in bi se čutil onečastčenega, ko bi si privoščil smehljaj vpričo gospodarja. Zdaj pa je bila nevarnost velika in

rešil se je le na ta način, da je strmel čez ramo svojega gospoda v grdo sliko na steni.

Grof je pomeril vitežkega malega vnuka od nog do glave.

„Misliš li, da bi to mogel?“ je vprašal.

„Mislim, da,“ je odgovoril Cedrik. „Zelo sem močan, veš, star sem že sedem let. Na eni strani se lahko opiraš na palico, na drugi pa name; Dik pravi, da imam močne mišice pri teh letih.“

Stegnil je roko, da bi grof videl moč njegovih mišic, ki jih je Dik tako pohvalil in je pri tem tako resno in važno gledal, da se je strežaj zopet moral ozreti v grdo sliko.

„Dobro,“ je odločil grof, „poskušaj.“

Cedrik mu je dal palico ter mu pomagal vstati. To je bila navadno naloga strežajeva, ki je pri tem večkrat slišal hudo kletvico ter večkrat tiho škripal z zobmi. Danes je šla stvar brez kletve, čeprav je grofa hudo trgalo, toda grof je hotel poskušati. Počasi je vstal ter položil roko na ramo, ki se mu je tako hrabro ponudila za podporo. Previdno je stopil lord Fauntleroy korak naprej ter pri tem skrbno pazil na bolno nogo.

„Le dobro se opri name,“ je rekel. „Prav počasi hočem iti.“

Ko bi imel grof strežaja za vodnika, bi se gotovo manj opiral na palico in bolj na strežaja, a vendar se mu je pri tej poskušnji zdelo potrebno, vnuku pokazati svojo težo. Po neko-

liko korakih je bil pa tudi mali obrazek temno-rdeč in srce mu je začelo burno utripati, toda krepko se je uprl roki starega očeta ter se spomnil Dikove pohvale svojih mišic.

„Le nič se ne boj in krepko se opri,“ je sopihal Cedrik, „bom že lahko zmagal, če ni predaleč.“

Sicer ni bila dolga pot v obednico in vendar se je Cedriku zdela cela večnost, da so prišli do stola na zgornjem koncu mize. Roka na rami je bila z vsakim korakom težja, glavica mu je bila vedno bolj vroča in sapa hitrejša, toda nato ni mislil, da bi odnehal; mišice je kolikor mogoče nategnil, se držal ravno in tolažil starega gospoda.

„Ali Te noga zelo boli, če na nji stojiš?“ je vprašal. „Ali je nisi nikoli vtaknil v vročo vodo z gorčično moko? To je mr. Hobbsu dobro storilo.“

Veliki pes je dostojanstveno korakal poleg in strežaj je sledil. Češče mu je smehljal spreletel obraz, ko je opazoval, kako je mali lord vso moč zbral ter dobrovoljno nosil težko breme, pa tudi grof je parkrat pomenljivo pogledal razgreto otrokovo obličje.

Ko so prišli v obednico, je Cedrik opazil, da je bil to velik, mogočen prostor in da je strežaj, ki je stal za grofovim stolom, začudeno strmel v prišlece. Naposled so dospeli do stola; roka je popustila ramico in grof je sedel.

Cedrik je potegnil Dikov žepni robec iz žepa ter si otiral čelo.

„Vroče je danes, kajne?“ je vprašal. „Najbrž se mora pri Tebi kuriti zaradi bolne noge, samo meni se zdi malo vroče.“

Prirojen takt mu je branil, da bi sploh kaj, čeprav le na videz grajal.

„Hudo delo si pravkar imel, kajne?“ je opomnil grof.

„O ne! Nič ni bilo hudega, samo vroče mi je postalo,“ in zopet si je otiral vlažne kodre z robcem.

Lordu Fauntleroyu so nakazali prostor pri mizi nasproti staremu očetu, tudi tukaj je sedel v širokem naslonjaču. Vse, kar je doslej videl, visoke, široke sobe, velikansko pohištvo, veliki strežaji, orjaški pes in stari oče sam, vse to bi mu moralo njegovo malenkost predočiti. A to Cedrika nikakor ni vznemirjalo; za velikega ali važnega se ni nikoli imel, in bil je vedno pripravljen, prilagoditi se razmeram, ki so bile zanj skoro nepremostljive. Kajpada še nikoli ni tako majhen izgledal kakor v velikem naslonjaču pri svečano pogrnjeni mizi.

Kljub temu, da je samotno živel, je grof vendar imel veliko gospodarstvo in obed je bil važen trenotek v njegovem življenju, kakor tudi njegovega kuharja, za katerega so imeli dnevi, ko Nj. Vzvišenost ni imela teka, britke izkušnje. Danes je bil pa tek menda boljši in sodba o jedilih ni bila tako ostra, ker je večkrat moral

gledati vnuka čez mizo. Sam je malo jedel, tembolj pa silil Cedrika ter se zelo zabaval, ko ga je poslušal. Na tihem se je veselil, kako krepko se je opiral na malega dečka, da poskusi njegovo hrabrost in potrpežljivost, in kako dobro je ta prestal skušnjo.

„Grofove krone nimaš vedno na glavi?“ je skromno vprašal lord Fauntleroy.

„Ne,“ je odgovoril grof z osornim smehom, „mi nič dobro ne stoji.“

„Mr. Hobbs je najprej mislil, da jo boš vedno nosil, potem je pa rekel, da jo boš sempatja odložil, če se boš na primer s klobukom pokrili.“

„Da, da,“ je rekel grof, „včasih je nimam.“

Neki strežaj se je moral hipoma obrniti proč, da je lahko zakašljaj, ker se ni smel smejati.

Cedrik je prvi nehal jesti, se naslonil nazaj in ozrl po sobi.

„Zelo ponosen moraš biti na svojo hišo,“ je rekel, „tako lepo je in park je šele krasen.“ Potem je za hip utihnil ter pomenljivo pogledal grofa. „Ali ni hiša prevelika za le dva človeka, ki živita v nji?“

„Velika na vsak način dovolj,“ je odgovoril grof. „Ali je Tebi prevelika?“

Mali lord se je hip obotavljal.

„Mislil sem si le tako, da bi se dva človeka, ki notri stanujeta in se ne razumeta dobro, zelo samotna čutila.“

„Misliš, da se bova midva dobro razumela?“

„O gotovo. Z mr. Hobbsom sva bila zelo dobra prijatelja. Bil je moj najboljši prijatelj, ki sem ga imel razen ljubčka.“

Grof je malo dvignil košate obrvi.

„Kdo je to, ljubček?“

„Moja mati,“ je rekel lord Fauntleroy s čudno tihim in mirnim glasom.

Po obedu so šli zopet v knjižnico. Topot je vodil grofa strežaj na eni strani, z drugo roko se je pa grof zopet opiral na vnukovo ramo, le ne tako silno kakor poprej. Ko je strežaj odšel, se je Cedrik zleknil na preprogo poleg Dougala, božal psa ter molče gledal v ogenj.

Grof ga je ostro motril. Izraz hrepenenja in globokega premišljevanja je ležal v otrokovih očeh in parkrat je tiho vzdihnil.

„Fauntleroy,“ je naposled pričel grof, „na kaj pa misliš?“

„Na ljubčka,“ je odgovoril, „in — in bolje bo, da vstanem in se sprehodim po sobi.“

Vstal je, vtaknil roke v žep ter začel gorindol korakati. Sumljivo so se mu oči svetile in stiskal je ustnice. Toda glavo je držal pokoncu ter krepko stopal po sobi. Počasi je vstal tudi Dougal, ga nekoliko časa gledal, potem je šel k dečku ter stopal za njim. Cedrik je vzel eno roko iz žepa ter jo položil psu na glavo.

„Dober pes, tale,“ je rekel. „Ves je že moj prijatelj ter ve, kako mi je pri srcu.“

„Kako pa ti je pri srečanju?“ je vprašal grof.

Neprijetno mu je bilo gledati, kako se je mali mož prvičkrat bojeval z domotožjem in vendar je bil vesel, da se je Cedrik tako pogumno držal; otroški pogum mu je ugajal.

„Pojdi k meni,“ je rekel.

Fauntleroy je takoj prišel.

„Še nikoli nisem bil z doma,“ je rekel otrok ter malo težko odprl velike rujave oči. „Čudno je, če se nenadoma celo noč prebije drugod namesto doma. Toda ljubček vendar ni tako daleč, nato moram misliti, mi je rekla, in — in sem že sedem let star — lahko tudi njeno sliko pogledam, saj mi jo je dala.“

Segel je v žep in izvlekel malo zaklopnico iz temnomodrega žameta.

„Tukaj je. Glej, če se pritisne, odskoči pokrov in notri je ljubček.“

Pri tem se je tako zaupno naslonil na grofovo ramo, kakor bi bilo od nekdaj že tukaj njegovo mesto.

„To je ona,“ je smehljaje rekel.

Grof je temno namršil obrvi. Ni hotel videti slike, a vendar se je ozrl vanjo. Skoro prestrašilo ga je, ko je videl tako mlad, lep obraz z istimi rujavimi očmi, kakor jih je imel otrok ob njegovi strani.

„Najbrž misliš, da jo imaš zelo rad?“

„Da,“ je nežno in prostodušno odgovoril Cedrik, „to mislim in je tudi tako. Veš, mr. Hobbs

mi je bil prijatelj in Dik tudi in Mari, toda ljubček in jaz sva si vendar najboljša prijatelja in si vse poveva. In zanjo moram tudi skrbeti, ker oče ne more več tega storiti; ko bom velik, bom delal in denar zaslužil.“

„Kako boš pa to storil?“ je poizvedoval grof.

Mali lord je zopet sedel na tla, držal sliko v roki ter dobro premislil odgovor.

„Na to sem že mislil, da bi stopil v Hobbovo prodajalno,“ je rekel, „rajši bi bil pa še predsednik.“

„Boljše je pa, da te pošljemo v gosposko zbornico,“ je rekel grof.

„Tudi dobro, če ne morem postati predsednik in če se da tukaj tudi zaslužiti, bom pa tako storil. Specerijske kupčije niso vedno zabavne.“

Morda je še nadalje o tem premišljeval, kajti mirno je obsedel in gledal v ogenj. Grof ni več govoril, ampak se naslonil nazaj ter opazoval otroka. Marsikatera nova, doslej mu tuja misel je napolnjevala starega plemenitaša. Dougal se je po dolgem zleknil, položil mogočno glavo na prednje noge ter spal. Vse je bilo tiho okrog.

Ko je pol ure pozneje mr. Havisham vstopil, mu je nehote dal grof znamenje, naj tiho nastopi. Dougal je še vedno spal in poleg njega, kodravo glavico na roki, je snival lord Fauntleroy.

Šesto poglavje.

Grof in njegov dedič.

Ko se je lord Fauntleroy drugo jutro zbudil, je zaslišal šepetanje, in ko se je obrnil in oči odprl, je opazil dve ženski v sobi. Vse je veselo in svetlo izgledalo, solnce je sijalo skozi z zelenjem obraščeno okno ter skoro plesalo na pisanih tapetah. Ženski sta stopili k Cedrikovi postelji in v eni je spoznal gospo Melon, druga mu je bila tuja, toda imela je tako dobrosrčen in dobrohoten obraz, da se mu je takoj priljubila.

„Dobro jutro, milord,“ je rekla gospa Melon. „Ste li dobro spali?“

Njegova Vzvišenost se je zasmehljajal.

„Dobro jutro,“ je rekel, „saj ne vem, kje sem.“

„Sinoči so Vas spečega prinesli v Vašo spalnico. To je Davson, ki Vam bo stregla“, je pojasnila gospodinja.

Fauntleroy je sedel v postelji ter ponudil Davson roko kakor jo je grofu ponudil.

„Dobro jutro,“ je rekel, „zelo sem hvalen, da hočete skrbeti zame. Gospodična ali gospa Davson, prosim?“

„Ne eno ne drugo, samo Davson mi recite, milord,“ je rekla ter se vesela in srečna priklonila. „Ali hočete zdaj vstati in se obleči ter potem zajutrkovati?“

„Oblačim se že nekaj let sam. Hvala,“ je odgovoril Cedrik. „Ljubček mi je pokazal, ljubček je namreč moja mama. Mari je morala pri nas vse delo sama opravljati ter prati, zato se ji ni moglo vsega natveziti. Tudi kopljem se lahko sam in le gumbje zapenjati mi gre malo težko; če mi boste v tem hoteli pomagati.“

Davson in gospodinja sta se spogledali.

„Davson bo vse storila, kar želite,“ je rekla gospa Melon.

„Iz srca rada,“ je rekla Davson. „Ako se hoče milord sam obleči, naj stori, stala bom poleg ter gledala, da kaj pomagam.“

Cedriku je Davson ugajala in ko sta bila s kopeljo in oblačenjem gotova, je od nje že marsikaj izvedel ter sklenil prijateljstvo ž njo. Izvedel je, da je bil njen mož vojak in da je v pravem boju izgubil življenje, da je sin mornar in da je sama skoro celo življenje skrbela za druge otroke ter pravkar prišla iz jako imenitne hiše, kjer je stregla čudovito lepi, mali deklici, po imenu lady Gwyneth Vaughn.

„In ta je nekoliko v sorodu z milordom,“ je končala Davson, „morda jo boste enkrat videli.“

„Ali res?“ je veselo vprašal Cedrik. „To bi me zelo veselilo; nobene male deklice ne poznam, gledal sem jih pa vedno rad.“

Ko je stopil v sosednjo sobo, ki je bila tudi velika in visoka, in ko je slišal od Davson, da je tudi tretja soba še njegova, ga je obču-

tek, kako je sam majhen, zopet prevzel in to je tudi povedal postrežnici, ko je sedel k zajutruku.

„Zelo, zelo majhen deček sem,“ je precej potrto rekel, „za to, da živim v tako velikem gradu in da imam toliko sob, ali ne mislite tudi Vi tako?“

„O nikakor,“ ga je tolažila Davson, „samo v začetku se Vam zdi tako tuje, toda to bo skoro minilo in zdelo se Vam bo vse lepo in krasno tukaj.“

„Lepo je že res,“ je pritrdil Cedrik, „toda veliko lepše bi še bilo, ko bi bil ljubček tukaj. Vsako jutro sem zajtrkoval z njo ter ji sladkor in smetano dajal v skodelico. To je bilo prijetnejše.“

„E kaj, milord jo lahko vsak dan vidi in pripovedovanja ne bo ne konca ne kraja. Le počakajte, da si boste vse ogledali, pse in hleve, polne konj. Med njimi je eden, ki Vam bo gotovo ugajal —“

„Ali res?“ je zaklical Fauntleroy. „Konje imam zelo rad. Doma sem imel Jima zelo rad; to je bil konj mr. Hobbsa. O, Jim je bil lep konj, ako ni breal.“

„No, le počakajte, kaj boste v teh hlevih videli. O presneta reč, saj še niste pogledali v drugo sobo.“

„Kaj pa je v nji?“ je radovedno vprašal Cedrik.

„Le jejte poprej, potem pojdeva gledat.“

Po tem skrivnostnem namigavanju je kajpada bilo zajtrka skoro konec in z besedami: „Tako, zdaj sem gotov,“ je skočil mali lord s stola.

Davson je pokimala in pokazala na vrata ter pri tem delala jako važen obraz, da je bil Cedrik še bolj radoveden. Ko je odprla vrata, je obstal na pragu brez besed, z rokami v žepu in rdeč od razburjenja; kar je videl, je prav lahko prevzelo vsako otroško srce.

Soba je bila tudi velika, kakor v gradu sploh vse, in zdela se mu je še veliko lepša kot vse druge, samo drugačna. Pohištvo ni bilo tako starinsko in težko kakor v drugih sobah, zavesa so bile svetlejše in lažje. Na stenah so bile knjige s podobami, zložene na policah, in na mizah je ležalo polno igrač, čudovite, umetne stvari, kakor jih je Cedrik velikokrat gledal v izložbenih oknih v New-Jorku.

„Oh, to izgleda kakor soba malega dečka,“ je končno rekel ter globoko vzdihnil. „Čigave so pa te stvari?“

„Pojdite vendar bližje in si jih ogledjte,“ je rekla Davson. „To je vse za Vas!“

„Zame?“ je zaklical. „Moje je to? Zakaj? Kdo mi je to podaril?“ In z veselim vsklikom je skočil v sobo. „Stari oče mi je dal,“ je zaklical z bliskajočimi očmi. „Že vem, od starega očeta je to!“

„Res je,“ je potrdila Davson, „in če boste vljuden mlad gospod in se ne jezili za vsako

malenkost ter se veselili cel dan, Vam bo dal, kar Vam srce poželi.“

To je bil razburljiv dopoldan. Kaj se je moralo vse pregledati in preiskati; vsaka posamezna stvar je bila tako zanimiva, da se ni mogel od nje odtrgati. In potem je bilo tudi čudno, misliti nato, da se je zanj vse to pripravo, predno je še odšel iz New-Jorka.

„Ali ste že kdaj slišali o tako dobrem starem očetu?“ je navdušeno rekel.

Davson je bila šele nekaj dni v hiši, toda med služabniki je že marsikaj slišala o lastnostih starega grofa.

„Od vseh grešnih, osornih in divjih starcev, katerih obleko sem moral nositi, je ta najhujši razsajalec,“ se je izjavil dolgi strežaj Tomaž.

In ta Tomaž je sam slišal, s kako nežnimi besedami je grof opozoril mr. Havishama, naj tiho nastopi, da ne zbudi Cedrika, in to je strežaj tudi povedal drugim služabnikom.

„Naj se mu pusti vse in napolni sobo z igračami,“ je rekel milord. „Dajte mu, kar si poželi, potem bo mater hitro pozabil, — saj je to otroška navada.“

Pri teh ljubeznjivih namenih pa grofu ni bilo ljubo, ko je videl, da ta otrok ni tak kakor drugi. Grof je jako slabo spal in je ostal dopoldne v sobi. Po drugem zajtrku je pa vendar dal poklicati vnuka.

Takoj je zaslíšal kratke hitre korake in z vročim licem in bliskajočimi očmi je Cedrik vstopil.

„Vedno sem čakal, kdaj me pokličeš,“ je rekel, „in prav srčno se Ti zahvalim za vse lepe stvari. Celo dopoldne sem se igral z njimi.“

„Tako, tako,“ je odgovoril grof, „torej Ti ugajajo?“

„O in kako! Tega Ti ne morem povedati!“ je zagotavljal lord Fauntleroy in lice mu je žarelo veselo. „Neka igra je skoro taka kakor base-ball, samo da se igra na deski s črnimi in belimi klinčki. Davson sem hotel pokazati, toda ni prav razumela, — kajpada, ker je ženska, še nikoli ni bila žoge in najbrž ji tudi nisem natančno razložil. Ti pa poznaš to igro?“

„Bojim se, da ne,“ je odgovoril grof. „Gotovo je kakšna ameriška igra, kajne? Morda kakor kriket?“

„Kriketa ne poznam; toda mr. Hobbs me je parkrat vzel s seboj, da sem videl, kako igrajo base-ball. Jako zanimiva igra! O, tako razburjen postane človek! Hočem iti po igro in Ti jo pokazati? Morda Ti bo tako ugajala, da popolnoma pozabiš na nogo — ali Te danes zelo boli?“

„Bolj nego mi je ljubo.“

„Potem pa ne moreš pozabiti,“ je rekel Cedrik s skrbnim obrazom. „Morda bi Ti bilo pa nadležno, učiti se te igre?“

„Le pojdi in prinesi,“ je odločil grof.

Zopet se je ironično nasmehnil, ko se je Cedrik vrnil s škatljo pod pazduho in z velikansko vnemo v obrazu.

„Ali smem malo mizico poripiti k Tebi?“ je vprašal.

„Kar pozvoni — Tomaž bo to preskrbel.“

„O saj prav lahko sam! Ni težko!“

„Tudi dobro,“ je opomnil stari oče, ki ga je vedno zanimalo, kako vneto se je mali tovariš pripravljajl k igri. Mizico je srečno privlekel in nato začel temeljito in obširno razlagati igro base-ball, ki jo je videl z mr. Hobbsom. Končno sta začela igrati in staremu gospodu se ni zdela prav nič dolgočasna. Soigralec je bil z dušo in telesom pri igri. Vesel smeh, ako je dobro vrgel, nepristransko veselje, če je imel sam ali nasprotnik srečo, je zelo oživilo igranje. Kdo bi grofu pred nekaj dnevi rekel, da bo trganje in slabo voljo pozabil v igri z malim plavolasim dečkom! In zdaj je bil tako vglobljen v igro, da je skoro preslišal, ko je Tomaž nannil obisk.

Obiskovalec je bil starejši gospod v črni obleki, vaški župnik. Ko je vstopil, je bil tako presenečen od prizora, ki se mu je pokazal, da je osupnjen stopil nazaj ter skoro zadel v Tomaža.

Za župnika Mordaunta ni bilo bolj mučne in težke uradne dolžnosti kakor občevanje z graščakom, ki mu je vsak obisk kolikor mogoče ogrenil. Zoper cerkve in dobrodelne naprave je

imel grof veliko predsodkov; če ga je hudo trgalo, je kratko izjavil, da ga ni treba mučiti s povestmi o beračih. Če je manj trpel in bil boljše volje, je nazadnje dal kak denar, toda vedno se je norčeval in žalil župnika, kateremu je bilo itak težko, tudi pri grofu porabiti krščansko potrpežljivost. Da bi prostovoljno kaj dobrega storil ali dobrohotnejše mislil o drugih, o tem se mr. Mordaunt tekom dolgih let nikoli ni prepričal.

Danes je prišel, da bi o posebno nujnem slučaju govoril z grofom, h kateremu se je s še večjim strahom in trepetom kakor sicer napotil. Vedel je namreč, da grofa že več dni prav hudo trga in da je skrajno slabe volje, da so vesti o tem celo v vaš prišle. Gospa Dibble, ki je imela malo trgovino s šivankami, piškoti in sladkarijami, največ pa s klepetanjem, je imela sestro, ki je služila za služkinjo v gradu, in od te je cela vas zvedela, kaj se v gradu godi.

„Kaj vse lord počenja,“ je pripovedovala gospa Dibble, „ni mogoče povedati, in kakšne izraze rabi — gospod Tomaž je sam rekel moji Jani, da krščanski človek ne more tega prenašati, in če bi služba drugače ne bila dobra in družba v spodnjih prostorih tako prijetna, bi zadnjič, ko mu je milord vroč krožnik s kozarcem vrgel v glavo, kar službo odpovedal.“

Vse to se je zvedelo tudi v župnišču, kajti lord je bil „črna ovca“ v župniji, o katerem niso mogli povedati dovolj slabih stvari.

In še neka druga okolnost je vrlega duhovnika plašila, da se je bal iti v grad. Vsakdo je vedel, kako je grof besnel, ko se mu je sin v Ameriki oženil, vsakdo je vedel, kako kruto je z njim ravnal in da je lepi mladenič — edini v rodbini, ki je bil povsod priljubljen — ubog in v sovraštvu umrl v tuji deželi. Dalje je vsakdo vedel, da je grof brez vsakega veselja in zanimanja pričakoval prihod svojega vnuka in da si je vtepel v glavo, da bo dobil surovega, neolikanega tepca Amerikanca, ki je sramoto delal njegovemu imenu. Vse to se je vedelo, čeprav je trdosrčni, ponosni starec mislil, da je njegova notranjost zakrita vsakemu človeku. In dočim je mislil, da nihče nič ne ve o njegovem življenju, so pripovedovali strežaji: „Če se starec domisli kapitanovega sina, potem nori še hujše, ker ima pasji strah pred dečkom. Pa se mu čisto prav godi, sam je kriv temu, in kaj naj pričakuje od otroka, ki so ga v Ameriki vzgojili med nižjimi in prostaškimi ljudmi?“

Vse to je premišljeval župnik, ko je stopal v senci krasnih starih dreves proti gradu, in rekel si je, da je ta preklicani vnuk včeraj prišel in da je grof najbrž vsled prvega vtisa do skrajnosti besen, in vendar je moralo biti!

Potem mu je Tomaž odprl vrata in takoj je ugledal čudni prizor: Grof v naslonjaču, bolno nogo mehko podprto in tesno poleg njega, na-

slonjen na zdravo koleno, majhen dečko z vročim obrazkom in z bliskajočimi se očmi.

„Dva sem podr!“ je vriskal vesel otroški glasek. „Zdaj nisi imel sreče, kajne?“

Tedaj sta igralca opazila župnika.

Grof se je ozrl, namršil obrvi, kakor je bila njegova navada in v veliko začudenje mr. Mordaunta se mu obraz ni potemnil, ko ga je spoznal, da, celo izgledal je kakor bi popolnoma pozabil, da je njegova življenska navada, strah in grozo razširjati okrog sebe.

„O!“ je rekel ter mu še precej vljudno podal roko. „Dobro jutro, Mordaunt! Kakor vidite, imam popolnoma nova opravila.“

Drugo roko je položil na Cedrikovo ramo — morda se mu je ponos pojavil v srcu, da lahko predstavi takega dediča.

„To je novi lord Fauntleroy,“ je nadaljeval, „Fauntleroy, to je Mordaunt, naš župnik.“

Cedrik se je ozrl v črno oblečenega gospoda ter mu dal ročico.

„Zelo me veseli, da Vas spoznam, sir,“ je rekel, ker se je spomnil, da je mr. Hobbs tako nagovarjal nove, ugledne odjemalce. Cedrik je bil prepričan, da se mora biti napram duhovniku posebno vljuden.

Mr. Mordaunt je za trenotek obdržal ročico v svoji in se nehote nasmehljajal cvetočemu otroku. Že se mu je mali dečko priljubil, kakor se je zgodilo tudi vsakemu človeku. Ne lepota in pri-

kupljivost dečkova, ampak prisrčnost in otroška naivnost je pridobila njegovo srce.

„Tudi jaz sem iz vsega srca vesel, da Vas spoznam, lord Fauntleroy,“ je odgovoril župnik. „Imeli ste dolgo potovanje in vsi smo veseli, da ste je srečno prestali.“

„Potovanje je bilo res dolgo,“ je odgovoril Fauntleroy, „toda ljubček, moja mama, je prišla z menoj in vsled tega kajpada nisem bil prav nič sam. Saj ni nikoli dolgčas, če se ima mater pri sebi, in ladja je bila čudovito lepa.“

„Sedite, Mordaunt,“ je rekel grof.

„Častitati se mora Vaši Vzvišenosti,“ je prisrčno rekel duhovnik ter si pripravil stol; grof pa ni bil volje, da bi povedal, kaj o tem misli.

„Svojemu očetu je podoben,“ je precej kratko odgovoril. „Upajmo, da se bo enkrat pametnejše obnašal. No, kaj pa imate danes, Mordaunt? Kdo je spet v nadlogi?“

To se daleko ni tako hudo glasilo kakor je Mordaunt pričakoval in vendar se je malo obotavljal, predno je izrekel svojo prošnjo.

„Za Higinisa sem prišel. Mož je imel nesrečo. Nočem ravno trditi, da je zelo dober gospodar, toda razmere so bile take, da je moral priti v nesrečo. Jeseni je bil sam bolan, potem so imeli otroci škrlatico in zdaj leži žena. Najemščine ne more plačati in Nevik grozi, da mu takoj odpove, če ne plača. Stvar je zanj jako slaba in včeraj je prišel k meni s prošnjo,

naj se pri Vas zavzamem, da mu dovolite daljši rok za plačilo najemščine.“

„Stara pesem,“ je rekel grof slabe volje.

Fauntleroy je stal med starim očetom in obiskovalcem ter pazljivo poslušal. Kajpada se je takoj zanimal za Higinso in otroke in bi prav rad vedel, koliko jih je in če so bili zelo bolni.

„Higins je dober človek,“ je pripomnil župnik, da bi svojo prošnjo podprl.

„In slab najemnik, ki vedno zaostaja z najemščino,“ je odgovoril grof. „Nevik mi je to povedal.“

„V hipu je sila velika. Mož ima rad svojo rodbino in če se mu odpove, potem lahko lakote umro vsi. Zdravnik je poleg tega zapisal vino in dobro hrano za otroke, in Higins ne ve, kje bi vse to vzela.“

„Prav tako je bilo pri Mihaelu,“ se je vtaknil lord Fauntleroy vmes ter stopil bližje.

Grof je presenečen pogledal vnuka. „Tebe sem popolnoma pozabil,“ je rekel. „Nisem več mislil nato, da imamo človekoljuba v sobi. No, kdo pa je bil Mihael?“ In stari gospod se je veselo nasmehnil.

„Bridgetin mož, ki je imel mrzlico,“ je vneto pojasnil Fauntleroy. „Saj veš vendar, stari oče! Ta tudi ni mogel plačati najemščine in kupiti vina in takih stvari. Potem si mi Ti dal denar, da sem mu lahko pomagal.“

Grof se je naglo ozrl v mr. Mordaunta.

„Ne vem, kakšen graščak bo ta dečko,“ je opomnil. „Havishamu sem rekel, naj dobi pritlikavec, karkoli želi — in menda ga je to najbolj veselilo, da je beračem denar razdal.“

„O ne, berači pa niso bili!“ je zaklical Cedrik. „Mihael je izvrsten zidar. Vsi so delali.“

„Oho,“ ga je grof pomiril. „Berači niso bili, pač pa izvrstni zidarji, snažilci čevljev in branjevke.“ Hipoma se je na nekaj spomnil ter ostro pogledal dečka za par sekund. „Pojdi k meni,“ je potem rekel.

Fauntleroy je tako blizu pristopil, kolikor je šlo, ne da bi se dotaknil bolne noge.

„Kaj bi Ti v tem slučaju storil?“ ga je vprašal stari plemenitaš.

Čuden občutek je spreletel gospoda Mordaunta pri tem nepričakovanem vprašanju. Že dolgo vrsto let je služboval v tej župniji, poznal siromake in bogatine, poštenjake in zlobneže, ter je vedel, kako velikanska moč v dobro ali slabo bo dana enkrat malemu dečku, ki je z odprtimi očmi in z rokami v žepu stal pred njim. Pri tem ga je navdala misel, da bi bila škoda, ako bi osorni, samoglavni grof to moč že zdaj položil v to malo roko in bi ta otrok ne bil velikodušen in resničen, tako za dečka samega kakor za one, ki so odvisni od njega, nedogledna.

„Kaj bi v tem slučaju storil?“ je vprašal grof.

Fauntleroy je zaupno položil ročico na grofovo koleno.

„Ko bi bil zelo bogat in ne majhen dečko, potem bi dovolil Higinu nemoteno stanovati v hiši in bi mu dal vse, kar otroci potrebujejo, toda jaz, jaz sem le otrok!“ Z zaupnim pogledom v starega očeta je potem takoj pristavil:

„Ti vse to lahko storiš, kajne?“

„Hm, to je torej Tvoje mnenje,“ je rekel grof.

„Kajne, vsem ljudem lahko daš, kar hočeš?“ je še vprašal Fauntleroy. „Kaj pa je Nevik?“

„Moj oskrbnik, kateremu moji najemniki niso nič kaj nagnjeni.“

„Ali mu hočeš takoj pisati?“ ga je silil Cedrik. „Naj Ti prinesem črnilo in pero? Igro lahko proč vzamem.“ Možnost, da bi Nevik lahko uresničil svojo grožnjo, mu ni prišla na misel.

Grof je nekaj časa molčal ter vedno gledal dečka.

„Znaš pisati?“ je vprašal.

„Da,“ je tiho odgovoril Cedrik, „toda ne dobro.“

„Vzemi te stvari proč in prinesi pero in črnilo ter list papirja s pisalne mize.“

Mr. Mordaunt je z rastočim zanimanjem sledil pogovoru. Fauntleroy je naglo in ročno izpolnil povelje, v nekaj hipih je bilo vse pripravljeno.

„Tu imaš,“ je veselo rekel, „zdaj lahko pišeš.“

„Ti moraš pisati,“ je dejal grof.

„Jaz?“ je zaklical Fauntleroy ter zardel do ušes. „Ali kaj pomaga, če ja z pišem? In če nimam besednjaka, napravim mnogo napak!“

„Vseeno! Higinse se ne bo oziral na pravopis. Jaz nisem človekoljub, ampak Ti — piši, namoči pero!“

Fauntleroy je svečano in malo nerodno sedel na stol.

„No,“ je vprašal, „kaj pa naj zapišem?“

„Piši, da se ne sme Higinseu zdaj odgovadati in podpiši se ‚Fauntleroy‘, potem je dobro.“

Pisanje mu ni šlo prav hitro od rok, čeprav se je resno potrudil; končno je pa izročil s skrbnim obrazom staremu očetu rokopis, ki ga je ta prebral in smehljaje dal mr. Mordauntu.

Pismo se je glasilo:

„Lubi mr. Nevik bodite tako dopri in sdaj ne odbovejte mr. Higinseu, za kar sem vam hfalešen.

S poštovanjam vaš

Fauntleroy.“

„Mr. Hobbs je svoja pisma vedno tako podpisal,“ je pripomnil Cedrik, „in mislil sem si, da je bolje, če rečem ‚prosim‘. Jeli ‚odpovejte‘ prav pisano?“

„V besednjaku stoji malo drugače,“ je odgovoril grof.

„To sem si mislil,“ je žalostno rekel Fauntleroy, „moral bi Te vprašati. Če imajo besede več zlogov, moram vedno vprašati. Še enkrat hočem napisati.“

Spravil se je takoj na delo in napravil lep prepis, ko je poprej večkrat grofa vprašal za svet.

„Pravopis je nekaj posebnega,“ je pripomnil, „tolikokrat je vse drugače, kakor si človek misli. Vedno sem mislil, ljubi se piše lubi in potem vendar ni bilo tako — včasih je res težko.“

Ko je mr. Mordaunt z napisanim listkom ves srečen odšel, se je Fauntleroy, ki ga je spremil, naglo vrnil k staremu očetu.

„Ali smem zdaj obiskati ljubčka?“ je vprašal. „Gotovo čaka name.“

„V hlevu je še nekaj, kar si moraš ogledati. Pritisni na gumb, da pozvoni.“

„Prosim, prosim,“ je hitro odgovoril Cedrik, „hvala lepa, toda zdi se mi bolje, če šele jutri pogledam. Ljubček me že dolgo čaka.“

„Kakor hočeš. Potem bom pa voz naročil. — Saj je le majhen konjiček — poni,“ je suho pristavil.

Fauntleroy je poskočil.

„Poni, praviš?“ je zaklical. „Čigav pa?“

„Tvoj,“ je odgovoril grof.

„Moj?“ je zaklical dečko. „Moj — kakor vse igrače?“

„Gotovo! Ali ga hočeš videti? Naj ukažem, da ga pripeljejo?“

Cedrik je temno zardel.

„Nikoli nisem mislil nato, da dobim ponija. Kaj takega se mi še sanjalo ni. Kako bo ljubček vesel! Ti mi daš vse, kajne?“

„Torej ga hočeš videti?“

Cedrik je globoko vzdihnil. „Tako bi ga rad videl, o, tako rad! Toda zdaj ne utegnem.“

„Ali ne moreš obiska odložiti do jutri?“

„O ne,“ je rekel Fauntleroy. „Ljubček je cel dan mislil name in jaz nanjo.“

„Tako, tako,“ je rekel grof. „Torej pozvoni.“

Ko sta se po drevoredu peljala, je stari gospod precej časa molčal, Fauntleroy je pa neprenehoma kramljal. Govoril je kajpada le o poniju — kako je velik, kako mu je ime, koliko je star, kakšne barve, kaj najrajši je in kdaj ga bo mogel zjutraj videti.

„Kako bo ljubček vesel!“ je vedno ponavljal. „Tudi Tebi bo tako hvaležna. Saj ve, kako imam rad ponije, toda da bom jaz sam imel svojega, nisva oba nikoli mislila. V Fifth avenue je stanoval majhen deček, ki je imel enega, in večkrat sva šla z ljubčekom tja, da sva ga videla jezdit.“

Skoro truden od vpraševanja in govorjenja se je naslonil v blazine ter par minut grofa kakor svetnika gledal, ne da bi izgovoril besede.

„Zdi se mi, da na celem svetu ni človeka, ki bi bil tako dober kakor Ti,“ je končno

vskliknil iz dna srca. „Vedno in vedno deliš le dobrote. Ljubček pravi, na druge misliti in ne nase, to je resnična dobrotà, in to storiš Ti.“

Grof je molčal — ta opis ga je skoro v zadrego spravil. In jasne, velike nedolžne otroške oči so bile uprte vanj z izrazom brezmejnega občudovanja — to je imelo nekaj osupljivega tudi za tega otrdelega moža.

„Toliko ljudi osrečuješ!“ je nadaljeval Cedrik. „Mihaela, Bridget in njih dvanajst otrok, in branjevko, in Dika, in mr. Hobbsa, in mr. Higinisa in njegovo ženo in njih otroke, in mr. Mordaunta, in ljubčka in mene — na prstih sem jih seštel: sedemindvajset! Veš kaj,“ je potem obotavljaje pristavil, „da se ljudje, ki grofov ne poznajo, večkrat zelo motijo? Mr. Hobbs se je motil, toda pisal mu bom in mu vse o Tebi povedal.“

„No, kaj si je pa mr. Hobbs mislil o grofih?“ je vprašal stari gospod.

„Vidiš, stvar je taka, da še ni nobenega grofa živega videl, ampak le v knjigah čital o njih, in zato mislil, — pa si ni treba nič storiti iz tega, prosim — da so krvoločni tirani, in rekel je, da ne bi nobenega pustil v svojo prodajalno. Če bi pa Tebe spoznal, potem bi bil drugačnega mišljenja. To mu bom pa pisal!“

„Kaj mu boš pisal?“

„Da si najboljši, najdobrohotnejši človek, od katerega sem sploh kdaj slišal, in da vedno

misliš na druge, in da bi jaz, ko postanem velik, ravno tak rad bil kakor si Ti!“

„Kakor jaz?“ je ponovil grof s pogledom v jasni otroški obrazek — potem se je naglo okrenil ter gledal skozi okno na bukve, katerih svetlozeleno listje se je svetilo v solnčni luči.

„Da, kakor Ti!“ je zagotavljal Fauntleroy ter skromno pristavil: „To se pravi, če bom mogel. Morda ne morem nikoli tako dober postati, toda poskušati hočem.“

Voz je drdral dalje in Cedrik je zopet gledal krasna drevesa in smreke, in jerebice in zajčke, in vse se mu je še veliko lepše zdelo kakor prvič, in malo srčice mu je bilo polno čiste, velike blaženosti. Tudi grof je gledal lepi svet, ki ga je obdajal, toda duša mu je bila neobčutna za vsako lepoto. Kar je imel pred očmi, je bilo dolgo življenje, življenje brez idealnih ciljev in dobrih misli: videl je samega sebe kot mladega, krepkega moža, ki je to moč in silo, ki je ležala v njegovi roki, zapravljal le za svoje sebične namene, in čigar edina življenjska naloga je bila, ubiti čas. In potem je videl tega človeka starega, samega, brez vsakega prijatelja sredi vse krasote in bogastva, obdanega od ljudi, ki so ga sovražili ali se ga bali, ki so se mu laskali ali prilizovali, toda ne da bi imel ene duše, kateri bi bilo kaj ležeče na njegovem življenju ali smrti. In vedel je, da mu v vseh hišah in kočah okrog marsikdo zavida denar in posestva, da pa ni niti

enega, ki bi gospodarja teh zakladov imel za ‚dobrega‘ ali da bi si celo želel, biti tak kakor on — nihče razen tega otroka.

Ta premišljevanja niso bila nič kaj razveseljiva tudi ne za trdosrčnega moža, ki se nikoli ni brigal za sodbo kakega človeka in ki se je teh misli doslej še vedno ubranil, dokler mu ni ta otrok s sklepom, da hoče biti njemu enak, vzbudil v duši vprašanje, če bi kdo dobro storil, ako bi njega vzel za vzgled.

Fauntleroy je videl, kako so se obrvi starega očeta vedno bolj mršile in stiskale, ko je gledal na park, in mislil si je, da ga gotovo noga tako boli. Obzirno in skromno je ostal tih ter bil vesel vsega, kar je videl, ne da bi izjavil svojega občudovanja. Končno je pa voz obstal pri Court Lodge in Cedrik je z enim skokom stal pred vozom, predno je še Tomaž utegnil odpreti.

„Sva že tu?“ je vprašal grof ter se otresel neprijetnih misli.

„Kajpada,“ je odgovoril Cedrik. „Dal Ti bom palico in potem se dobro opri name.“

„Jaz ne izstopim“, je kratko in trdo odgovoril milord.

„Ali ne — ne greš obiskat ljubčka?“ se je začudil Cedrik.

„Ljubček me bo že oprostil,“ je suho odgovoril grof. „Le pojdi k nji in ji povej, da Te niti lastni poni ni mogel zadržati, da bi je ne obiskal.“

„O, zelo hudo ji bo! Tako se Te je veselila!“

„Težko,“ je odgovoril. „Ko se bom vračal, Te zopet s seboj vzamem. Tomaž, naprej!“

Tomaž je zaprl vrata. Osuplo in vprašujoče je Cedrik še pogledal starega očeta, potem je pa ta, kakor nekdanj mr. Havisham, imel priliko, občudovati urne noge, s katerimi je Cedrik tekkel v hišo, kjer ga je na pragu vjela vitka mlada gospa v naročje ter ga iskreno pritisnila na srce.

Sedmo poglavje.

V cerkvi.

V nedeljo potem je imel mr. Mordaunt svoje župljane v takem številu v cerkvi kakor nikoli poprej in videl je marsikateri obraz, ki ga je le redko opazil v cerkvi, med njimi tudi ljudi iz bližnjih vasi. Zdravnikova žena je bila tu s štirimi hčera in lekarnar z ženo je sedel v svoji klopi. Gospa Dible, ki je za vse vedela, tudi ni manjkala, in gospodična Smit, vaška šivilja s prijateljico Perkins, ki je klobuke krasila, sta došli in sploh je bila vsaka rodbina vsaj z enim članom zastopana.

Ni čuda! Prodajalna gospe Dible ni bila cel teden prav nič prazna in prodalo se je neštevilno igel in sukanca — vse, ker je gospa

Dible vedela toliko nezaslišanih reči povedati o graščini in njenem najnovejšem stanovalcu. Podrobno je opisovala, kako so bile sobe malega lorda urejene; koliko so stale čudovite igrače, je tudi vedela in celo zgodovina rujavega ponija in njegovega strežaja ji je bila znana. Kajpada je bil ženski del poslov v tem edin, da je hudodelstvo, ločiti lepega malega dečka od matere, in vsi so se tresli in trepetali, ko so peljali otroka samega v levov brlog, oziroma knjižnico, ker vendar ni nihče mogel vedeti, kaj se bo tam z njim zgodilo.

„Toda povedati Vam pa le moram,“ je pristavila gospa Dible, „otrok ne ve, kaj je strah! Mr. Tomaž je sam povedal, otrok vam pride v sobo, sede na stol in govori s starim grofom, kakor bi ne bilo to zanj nič posebnega in kakor da bi bila od nekdanj dobri prijatelj. Grof pa, je rekel mr. Tomaž, je kar debelo poslušal ter strmел vanj izpod gostih obrvi. In mr. Tomaž pravi, le pomislite, da, čeprav je starec tako hudoben, ga je na tistem vendar veselilo in bil je ponosen, kajti lepšega dečka in bolj vpljudnega celo svoje življenje ni videl, pravi mr. Tomaž.“

In potem se je razpravljajal še dogodek s Higinsonom in Nevik sam je dvema ali trem osebam pokazal list s podpisom „Fauntleroy,“ da govorica sploh ni mogla ponehati in je v nedeljo vse drlo v cerkev, da če mogoče vidi malega lorda.

Grof ni nič kaj rad prihajal v cerkev, toda to prvo nedeljo pokazati ljudem Fauntleroya, ki bo sedel poleg njega v veliki klopi, je jako ugajalo njegovemu samoljubju.

Danes so ljudje dolgo stali pred cerkvijo ter se razgovarjali; povsod so razmotrivali vprašanje, ali bo grof prišel ali ne. Nenadoma je pa neka ženska dregnila drugo — „glej, glej,“ je šepetala, „to je najbrž mati, uboga vdova!“

Vseh oči so se obrnile v vitko postavo v črni obleki, ki je prihajala po pešpotu. Pajčolan je odgrnila, da se je lahko videl sladki, ljubki obraz in kodrasti lasje, ki so se mehko in svetlikajoče usipali izpod klobuka mlade vdove.

Ljudi, ki so strmeli v njo, ni opazila — mislila je na Cedrika in njegove obiske, njegovo srečo, ko je imel svojega ponija, in na njegov ljubki smehljajoči obraz. Potem se je pa le zavedla, da jo vse opazuje. Najprej je opazila staro ženo v rdečem plašču, ki se ji je priklonila, potem jo druga pozdravi: „Bog z Vami, miladi!“ in moški so se vsi odkrili, ko je šla mimo. Najprej ni razumela, komu veljajo pozdravi, potem je pa izprevidela, da velja to spoštovanje materi malega lorda in precej v zadregi in zardela je odzdravljala ter rekla ženi, ki jo je z besedami pozdravila: „Hvala Vam.“ Za človeka, ki je celo življenje prebil v vrvenju in hlastanju ameriškega velikega mesta, so bili ti ponižni in častipolni pozdravi nekaj tujega in skoro mučni, končno so se ji pa vendar

dobro zdeli in ganila jo je prisrčnost teh ljudi.

Komaj je stopila v cerkev, je nastopil nestrpno pričakovani dogodek: Grajski voz je zavil okrog ogla.

„Že pridejo,“ je šlo od ust do ust.

Tomaž je stopil s kozla, odprl vrata in majhen dečko v črnem žametu in plavih kodrov je skočil iz voza.

„Kakor izrezan kapitan,“ so šepetali starejši gledalci. „Popolnoma podoben očetu.“

Ta je stal v jasnem solnčnem svitu in z veliko skrbljivostjo gledal, kako je Tomaž pomagal staremu gospodu iz voza in ko je mislil, da je čas, mu je ponudil roko in svojo ramo v podporo, kakor da bi bil sedem čevljev dolg — strahu ta ni imel pred starim očetom, toliko so vsi videli!

„Le opri se name!“ so ga slišali govoriti. „Kako se ljudje veselijo, da Te vidijo in kako Te vsi poznajo.“

„Odkrij se, Fauntleroy,“ je rekel grof. „Tebe pozdravljajo.“

„Mene?“ je zaklical Cedrik, naglo potegnil čepico z glave ter se z začudenimi očmi obračal na vse strani, da bi lahko vsakemu odzdravil.

„Bog blagoslovi Vašo Vzvišenost,“ je rekla stara žena, ki je poprej nagovorila mater. „Bog Vam daj dolgo življenje!“

Ko je potem Cedrik sedel poleg starega očeta v veliki cerkveni klopi z rdečimi blazi-

nami in zastori, je takoj opazil več stvari, ki so ga veselile in zanimale. Mamica mu je sedela ravno nasproti ter se mu nasmehljala. Opazil je tudi dva iz kamna sekana kipa, ki sta klečala, in nad njima je visela tablica z napisom, ki ga je prečital:

TU. POČIVA. TRUPLO. GREGORJA. ARTURJA. PRVIGA. GROFA. DORINCOURTA. INO. GROFICE. ALISONE. HILDEGARTIS. NEGOVE. KRŠANSKE. ŠENE.

„Ali smem nekaj tiho povedati?“ je vprašal, ker ni mogel več premagati svoje radovednosti.

„Kaj pa?“ je odgovoril grof.

„Kdo pa so ti?“

„Dva Tvojih prednikov, ki sta živela že pred več stoletij.“

„Morda,“ si je mislil Cedrik ter s spoštovanjem motril čudne prednike, „sem podedoval pravopisje od njih.“

Ko so orgle zabučale, je vstal ter se s srečnim smehljajem ozrl na mater. Cedrik je imel veliko veselje, in z ljubčkom sta velikokrat pela skupaj, zato je tudi zdaj zapel z drugim in kakor ptičji glasek je glasno zadonelo po cerkvi. Sebe in okolico je pri tem pozabil in grofu, ki je dečka opazoval za zastorom, se je najbrž tudi tako godilo. Veliko pesmaricó v rokah, obrazek s smehljajočim izrazom obrnjen kvišku, je Cedrik stal tu ter pel tako pobožno in kolikor je mogel glasno; skozi barvano

steklo se je prikradel solnčni žarek ter se igral v njegovih zlatih kodrih. Ko se je mati ozrla vanj, ji je pobožno pretreslo srce, iz katerega se je vroča molitev dvignila proti nebu, da bi solnčna čistost njegove otroške sreče in srca dolgo trajala in da bi ta nova, čudna osoda, ki ga je zadela, ne škodila njegovi duši.

„O Cedrik,“ mu je včeraj, ko ga je iskreno poljubila v slovo, rekla; „o Cedrik, kako rada bi bila zaradi Tebe modra, da bi Ti lahko veliko, veliko važnega povedala. Le bodi vedno dober, srček moj, dober in resničen in zvest, potem ne boš nikomur nič žalega storil in življenje Tvoje bo mnogim v blagoslov. Ako je en človek dober, potem se lahko tudi mnogim drugim dobro godi.“

Fauntleroy je doma ponovil staremu očetu te besede ter pristavil: „Pri tem sem kajpada nate moral misliti ter rekel ljubčku, da je svet vsled Tebe veliko boljši postal in da hočem skušati, postati enkrat tako dober kakor Ti.“

„In kaj je nato rekla?“ je nekako v skrbeh vprašal grof.

„To je prav, je rekla, in mi moramo vedno kar je dobrega na drugih, najti ter taki postati.“

Morda je stari mož premišljeval te besede, ko je izza zastora gledal na nasproti stoječo klop — in pogled se mu je dostikrat vračal na ljubki obraz, ki je bil njegovemu sinu tako drag, in na rujave oči, ki so bile tako podobne

otrokovim — kakšne misli so ga pri tem navdajale, ni mogel nihče uganiti.

Ko je gospoda prišla iz cerkve, so stali ljudje zunaj, da jih še enkrat vidijo, in pri vratih je čakal mož s klobukom v roki. Stopil je korak proti njim, a zopet obstal.

„No, kaj je, Higin?“ je rekel grof.

„Ali je to mr. Higin?“ je vprašal Fauntleroy ter pogledal moža z razoranim obrazom.

„Da,“ je suho odgovoril milord, „najbrž si hoče ogledati svojega novega graščinskega gospodarja.“

„Da, milord,“ je mož potrdil. „Mr. Nevik mi je rekel, da je mladi lord dobro besedo govoril zame, zato bi se rad zahvalil, ako je dovoljeno, milord.“

Morda se je malo začudil, da je tako majhen deček v svoji nedolžnosti toliko dobrega zanj storil, in da je zdaj pred njim stal, kakor bi lahko tudi eden njegovih od sreče manj obdarovanih otrok stal tukaj, očitvidno, ne da bi slutil pomena svoje male osebe.

„Veliko hvalo sem dolžan Vaši Vzvišenosti,“ je začel, „veliko hvalo.“

„O ne,“ je rekel Fauntleroy, „jaz sem le pismo pisal, storil je pa vse stari oče, saj veste, kako je dober z vsemi ljudmi. Ali je Vaša žena že zdrava?“

Higin je nekoliko osupnil. Da bi kdo o njegovem gospodarju kot dobrotniku človeštva govoril, mu je bilo preveč novo.

„Da — da, Vaša Vzvišenost,“ je jecljal, „ženi je že bolje, odkar ji ni treba tako skrbeti, saj ji je bilo res hudo.“

„Veseli me, da ji je bolje,“ je rekel Fauntleroy. „Staremu očetu je zelo hudo, da so imeli Vaši otroci škrlatico. Saj je sam imel tudi otroke, jaz sem sin njegovega sina.“

Higgins je bil skoro v nevarnosti, da ga kap zadene, zato se mu je najbolje zdelo, da ne pogleda grofa, čigar očetovska ljubezen je kakor je vsakdo vedel obstajala v tem, da je svoje sinove enkrat ali dvakrat na leto videl. In ako je kdo v rodbini zbolel, je takoj odpotoval v London, da se umakne zdravnikom in bolniškim strežnicam. Da si je imel milord železne mišice, vendar ni bilo zanj lahko, poslušati, ko se je hvalilo njegovo sočutje do škrlatice Higinsovih otrok.

„Vidite, Higgins,“ je hipoma z osornim smehom rekel, „kako zelo ste se ljudje motili v meni. Hitro v voz, Fauntleroy.“

Osmo poglavje.

Na konju.

Osorni smehljaj je odslej skoro vedno stal na grofovem obrazu, in čim bolj se mu je privadil, tem manj osoren je bil ter postal končno

popolnoma podoben pravemu smehljaju. Stari gospod se je naveličal trganja, samote in svojih sedemdesetih let; po dolgem življenju, polnim šumečih zabav in razvedrila, je bilo nekam dolgočasno sedeti v naslonjaču z bolno nogo ter se vedno jeziti nad služabniki. Grof je dobro vedel, da ga podložniki zaničujejo in da tudi redki obiskovalci ne pridejo iz prijateljstva — izvzemši posamezne, katerim je ugajal njegov sarkazem, ki ni nikomur prizanašal. Čitati tudi ni mogel vedno, in tako so mu počasi postajale dolge noči in dnevi zoperni in tudi slaba volja je bila čimdalje hujša. Tedaj je nastopil Fauntleroy in k sreči za dečka je že njegova zunanost zadovoljila ponos starega očeta, ki je v njegovi lepoti in neustrašenem nastopu hotel spoznati kri grofov Dorincourtov. Potem je začel z otroškim kramljanjem, ki je grofa najprej presenetilo in potem zabavalo in veselilo. Da je otrokova roka pomagala ubogemu Higinu, ni bilo nič drugega nego hipno razpoloženje grofovo odločilno. Milord ni prav nič sočustvoval s Higinsovo usodo, toda da je zdaj ves okraj govoril o njegovem vnuku in da si je ta že zdaj pridobil nekako priljubljenost, ga je zadovoljilo, kakor ga je zadovoljila v nedeljo radovednost in zanimanje ljudi. Milord Dorincourt je bil prevzeten star gospod, ponosen na svoje ime in čast in zato ponosen, da je svetu mogel nazadnje le še pokazati dediča, ki je bil vreden, nositi oboje.

Tisto jutro, ko so Cedriku pokazali ponija, je bilo za grofa tako veselo, da je skoro pozabil na trganje. Sedel je pri odprtem oknu ter gledal, ko je hlapec pripeljal lepo žival in je Cedrik prvikrat poskušal jezdit. Če se bo dečko bal, je bil zelo radoveden; poni ni bil majhne vrste in večkrat je že videl, da so otroci izgubili pogum, ko je bilo treba zajezditi konja.

Fauntleroy je bil samega veselja ves iz sebe ter radostno zajezdil ponija, čeprav še nikoli ni sedel na konju. Wilkins je vodil ponija pod oknom gorindol.

„Mladi gospod ima veliko korajžo,“ je pozneje pravil Wilkins v hlevu, „tega spraviti na konja, ni bilo nič težko in sedel je kakor sveča. ‚Wilkins,‘ mi je rekel, ‚ali sedim ravno? V cirkusu sede zelo ravno.‘ ‚Kakor bi ravnilo pojedli, milord,‘ sem rekel; tedaj se je veselo zasmeljal in rekel: ‚Wilkins, takoj mi morate povedati, če ne sedim ravno, kajne saj boste.‘“

Toda samo sedeti na poniju, ki ga je hlapec vodil, še ni bil višek sreče za dečka. Po nekaj minutah je Fauntleroy vprašal skozi okno: „Ali smem sam jezdit? Ali smem hitrejše jezdit? Dečko, ki sem ga videl, je znal korakoma in v diru jezdit.“

„Misliš, da bi tudi Ti to znal?“ je odgovoril grof.

„Poskušal bi rad,“ je proseče rekel Fauntleroy.

Milord je pomigal hlapcu, ki je skočil na svojega konja ter ponija prijel za uzde.

„No,“ je ukazal grof, „najprej jezdit v trabu.“

To je bilo za mladega jezdarskega umetnika zelo razburljivo in ne posebno prijetno, kajti zdaj je izvedel, da je v trabu jezdit vse kaj drugega nego v koraku.

T-to p-pa pr-pre-tr-tre-s-se č-člo-človeka, kajne?“ je rekel. „A-a-ali Va-vas tu-tudi?“

„Ne, milord,“ je Wilkins odgovoril. „Sčasoma to preide. Le dvigajte se v stremenih.“

„S-s-saj s-sem se!“ je hropel Fauntleroy.

Metalo ga je gorindol in prenesti je moral marsikateri sunek. Obraz mu je bil temnordeč in komaj je dihal, toda krepko se je držal in sedel kolikor mogoče ravno. Par minut je drevje zakrivalo jezdeca grofu, nato sta se spet pokazala, Cedrik brez klobuka, z rdečimi lici in stisnjenimi ustnicami, toda še vedno korajžen na konju.

„Stojta trenotek!“ je zaklical grof. „Kje imaš klobuk?“

Wilkins je prijel za svoj klobuk. „Z glave zletel, milord,“ je z vidnim veseljem zaklical. „Mladi gospod se ni hotel ustaviti, milord.“

„Strahu pa nima?“ je vprašal grof.

„Ta in strah, Vaša Vzvišenost!“ je navdušeno zaklical Wilkins. „Najbrž še v spanju ne pozna strahu. Marsikaterega mladega gospoda

sem že učil jezdit, toda tako pogumno še nihče ni sedel na konju.“

„Truden?“ je vprašal grof Cedrika. „Hočeš s konja?“

„Trese me že bolj kakor sem si mislil,“ je pošteno odgovoril mladi jezdec. „Tudi truden sem postal, toda s konja nočem še. Naučiti se hočem in ko se malo oddahnem, pojdem po klobuk.“

Najboljši diplomat ne bi mogel dati Cedriku boljšega nasveta, da si pridobi srce starega očeta. Ko je poni zopet oddirjal, je ležal v živahnih očeh starega gospoda izraz veselja, ki ga sam ni nikoli več pričakoval. Z resnično napetostjo je pričakoval, da sta se jezdec zopet zaslila. Šele po dolgem času sta se pokazala. Wilkins je držal Cedrikov klobuk v roki, dečkova lica so še bolj žarela in lasje so mu vihrali v vetru, toda pridirjal je zdaj v pravcatem diru.

„Tukaj sem!“ je zaklical. „Dirjal sem. Tako dobro še ne znam, toda v sedlu sem le ostal.“

Odslej je bilo prijateljstvo z Wilkinsom in ponijem sklenjeno in noben dan ni pretekel, da bi jih ne bilo videti v diru po travniku in po cesti. Iz vseh hiš so leteli otroci, da vidijo rujava konja in ponosnega malega jezdec, ki je ravno kakor sveča sedel v sedlu. In mladi lord je vihtel svojo čepico ter klical: „Halo! dobro jutro!“ kar se sicer ni glasilo grofovsko, toda jako pristržno. Včasih se je tudi ustavil ter kramljal z otroci in nekega dne je prišel Wil-

kins precej razburjen domov, ker je lord Fauntleroy zahteval, da sta hromega dečka na poniju spravila iz šole domov.

„Naj me koklja brcne,“ je pripovedoval v hlevu, „če bi ga kdo mogel odvrniti od tega. Mene ni pustil s konja, češ da se dečko boji konja in rekel je: ‚Jaz imam zdrave noge, ta pa ne.‘ Moral sem posaditi fantiča na konja in poleg njega koraka milord ter z rokami v žepu klepeta kakor bi bilo to po sebi umevno. In ko mati iz hiše pridirja in hoče videti, kaj je s sinom, vzame Vam čepico z glave in pravi: ‚Vašega sina sem domov pripeljal in prosil bom starega očeta, da mu da napraviti berglje, kajti palica je prešibka.‘ Joj, žena se je do kosti prestrašila, — skoro bi jo kap zadela.“

Wilkinsu ni bilo nič kaj prijetno pri srečanju, ker se je bal, kaj poreče grof. Ta pa ni bil prav nič hud, Fauntleroy mu je moral vse do pičice natanko povedati in potem se je glasno zasmel. In zgodilo se je celo, da je za nekaj dni obstala grofova kočija pred siromašno hišico. Cedrik je skočil z voza, par novih, zelo lahkih bergelj zadel na ramo ter šel v hišo hromega dečka. Izročil je darilo z besedami: „Stari oče Vas prijazno pozdravlja.“

„Izročil sem pozdrave od Tebe,“ je rekel, ko je zopet sedel k grofu. „Sicer mi nisi tega naročil, toda prav je vendar bilo, kajne?“

Grof se je zopet zasmel, toda prav nič ni ugovarjal tej preveliki vljudnosti. Prijateljstvo

med starim očetom in vnukom se je vsak dan bolj utrjevalo in Cedrikovo zaupanje v veliko-dušnost, srčno dobroto in plemenitost starega očeta je v isti meri rastlo. Kajpada se mu je vsaka želja izpolnila, predno jo je izgovoril, in se ga je sploh obkladalo z vsemi veselji in vžitki, da bi skoro prišel v nevarnost, da se spridi, ko bi ne prinesel od svojih obiskov v Court Lodge gorkih dobrih besed in bi materino srce, „njegov najboljši prijatelj“ tako zvesto ne čuvalo njegove mlade duše.

Nekaj pa je dalo otroku jako veliko misliti, ne da bi o tem z ljubčkom govoril in ne da bi grof kaj slutil. Dečko je dobro vedel, da stari oče in mamica ne občujeta med seboj. In vendar se je vsak dan pošiljalo nebrojno cvetlic in sadja z gradu v Court Lodge in da se je misel o popolnosti starega očeta še bolj utrdila v mladem srcu, je veliko pomagala pozornost, katero je stari grof izkazal gospe Errol takoj po tisti prvi nedelji. Nekaj dni potem je namreč Cedrik našel pred vrati, ko se je odpravljaj na obisk k materi, mesto krasne kočije eleganten lahek voz z upreženim belcem.

„To je darilo, ki je daš svoji materi,“ je kratko pojasnil grof. „Peš ne more hoditi in mora imeti voz. Tudi hlapec je zraven. Vse to je Tvoje darilo.“

Cedrik je bil tako blažen vsled tega, da mu mati ni mogla ogreniti veselja ter darila zavrniti. Ko je prišel s „svojim“ darilom k nji, je

morala takoj sesti v voz ter se peljati z njim na izprehod. Med potom ji je pravil nebroj malih dogodkov, ki so vsi pričali o dobrotljivosti starega očeta. Večkrat se je morala pri tem malo nasmejati, potem je pa pritegnila sinčka k sebi ter ga poljubila na sveže ustnice, ki so znale tako dobro kramljati, ter bila vesela, da je njegovo oko našlo le dobrote pri starem možu, ki si je v življenju tako malo prijateljev pridobil.

Dan pozneje je pisal Fauntleroy obljubljeno dolgo pismo mr. Hobbsu ter prinesel čistopis staremu očetu, da ga pregleda.

Pismo se je glasilo :

„Lubi mr. Hobbs rat bi vam vse povedal o starem ocetu najboljši grof je kar ste jih vidili motite se da so grofje tirani vidva bi bila najboljša prijatla trganje ima v nogah in ga zelo boli toda potrpezliv je in lubim ga vsag dan bol saj se mora rad imeti takega grofa, ki je tako doper proti vsem ludem rad bi videl da bi se vidva zabavala vse vam ve samo baseball ni nikoli igral podaril mi je ponija in majhen vozecek in moji mamici lep voz in imam tri sobe in igrace in cudili bi se grad bi vam zelo ugajal in park je tako lep in podzemelska jeca je pod gradom stari oce je zelo bogat a ni prevzeten kakor ste mislili da so grofje zelo rat sem pri nem ludje so tako dobri in vludni in se nam odkrivajo in ženske napravijo komblimend zdaj znam jezdit začetkom pa me je hudo treslo zelo bi Vas rat videl in obiskal in ko bi mamica

stanovala v gradu a jest sem zelo srecen če se mi ne toži po ni in imam starega oceta zelo zelo rat prosim pisite kmal vasemu sreno vas lju-becemu staremu prijatlu

Cedrik Errol.

p. s. v podzemlski jeci ni nikogar stari oce ni se nikogar zaprl notr

p. s. tako doper grof je vsi ga majo rati.“

„Ali se Ti večkrat toži po mamici?“ je vprašal grof, ko je prečital pismo.

„Da,“ je odgovoril Fauntleroy, „vedno mi manjka.“

Položil je roko na grofovo koleno ter mu vprašajoče pogledal v oči.

„Ali se Tebi nikoli ne toži po nji?“ je zamisljeno vprašal.

„Saj je ne poznam,“ je rekel milord precej nevoljno.

„To vem in se mi zdi čudno. Rekla mi je, naj te nič ne vprašam o tem in tudi nočem, toda nato moram vendar velikokrat misliti. Vprašal Te pa res ne bom. Če mi je hudo po nji, grem v svojo sobo in gledam skozi okno. Vsak večer vidim skozi drevje njeno luč. Precej daleč je, toda postavi jo na okno, čim je temno. Vidim plapolati to luč in vem, kaj mi pravi.“

„Kaj pa pravi?“

„Pravi: Lahko noč! Spavaj sladko v božjem varstvu. To mi je vsak večer rekla in zjutraj je

vedno govorila: Bog s Teboj, dete moje. In vidiš, tako sem res vedno v varnosti.“

„Gotovo! O tem Ti ni treba dvomiti!“ je suho rekel grof, toda gledal je dečka dolgo in neprestano, da bi ta jako rad vedel, kaj si stari oče misli.

Stvar je bila ta, da je stari oče v zadnjem času na mnogo mislil, kar mu poprej nikoli ni prišlo na misel in vse te misli so imele na ta ali oni način nekaj zveze z vnukom. Ponos je bil najbolj izrazita poteza njegovega značaja in temu je njegov vnuk zadostil v vsakem oziru in vsled tega ponosa je grof zopet dobil veselje do življenja. Prenesti je moral nele, da sta mu starejša sinova delala sramoto in skrbi, ampak tudi, da je svet to izvedel. Zdaj se je pa zgodilo, da je temu svetu lahko pokazal dediča, na katerem tudi najstrožje oko ni moglo najti napake ali graje. Rad je zdaj delal načrte za bodočnost in včasih ga je spreletela bridka boleost, da njegova preteklost ni bila taka, kakor si jo je nedolžni otrok predstavljal in v notrajnosti ga je večkrat zaskrbelo, da bi slučaj lahko otroku izdal, da so starega očeta skoro celo njegovo življenje imenovali divjega Dorincourta, in da bi se potem rujave oči z izrazom strahu upirale vanj. Toliko misli je imel, da je večkrat pozabil trganje in za nekaj časa je našel zdravnik, da je njegovo zdravje v tako dobrem stanju, kakor ni nikoli več upal, da bo. Morda je bilo za starega sebičneža tudi telesno dobro, da ni več samo nase mislil.

Neko jutro so se ljudje zelo začudili, ko so videli malega lorda jezdit v drugem spremstvu nego sicer. Novi spremljevalec je jezdil velikega, močnega belca in to ni bil nihče drug nego stari grof v lastni osebi. Fauntleroy je to veliko misel sprožil, ko je neko jutro opomnil: „Rad bi videl, da bi tudi Ti jezdil z menoj. Ježa mi ne napravlja toliko veselja, ker potem vedno mislim, kako sam si v velikem gradu,“ in pričakovaje je zrl starega očeta.

Par minut pozneje je zavládala v hlevu velika razburjenost; ukaz je prišel, da se mora Selim osedlati za Njegovo Vzvišenost. Odslej so Selima skoro vsak dan osedlali in ljudje so se popolnoma navadili videti velikega starega gospoda s sivimi lasmi in ostro črtanim, še vedno lepim obrazom na silnem, širokoraščenem belcu, in poleg njega lepega rujavega ponija z lordom Fauntleroyem. Pri skupnem jezdarenju je Cedrik na svoj veseli način vedno veliko kramljál in stari oče je bil v kratkem zelo natančno poučen o ljubčku in njenem življenju in je prav rad poslušal prijatelja. Včasih mu je ukazal, naj zdirja naprej, in z resničnim srčnim veseljem je gledal za njim, ko je deček strumno in pogumno s konjičkom plaval in ko se je potem k staremu očetu vrnil mahajoč s čepico in mu zaklical veseli halo, sta oba čutila, da sta postala zelo dobra prijatelja.

Grof je tudi skoro izvedel, da mati njegovega dediča ne živi brez dela; izvedel je, da je dobro

znana revežem in bolnikom in da se njen voz gotovo ustavlja pred vsako hišo, v kateri se je naselila skrb ali bolezen.

„Pomisli,“ mu je Cedrik poročal, „kjer se le pokaže, pravijo ljudje: ‚Bog Vas blagoslovi,‘ in otroci pritečejo k nji in ji dajo roko. Odraščene poučuje v šivanju in rekla je, da se sama sebi zdi tako bogata, da mora pomagati revežem.“

Zelo prijetno je bilo grofu, da je Cedrikova mati lepa in v vsem nastopu popolna dama; tudi to mu je bilo po volji, da so jo ljudje radi imeli. In vendar ga je včasih prevzelo kakor ljubosumnost, ko je dečko govoril o svoji materi, ker bi rad zavzel prvo mesto v mladem sreću.

Ko sta prvič jezdila po posestvu, je grof z malega grička z bičem pokazal obširno, cve-točo zemljo pred njima.

„Ali veš, da je vse to moje?“ je vprašal Cedrika.

„Res? Vse to Tvoje — samo Tvoje?“ je deček zaklical.

„In veš, da bo to nekega dne Tvoje?“

„Moje?“ je rekel Fauntleroy bolj v strahu nego vesel. „Kedaj?“

„Po moji smrti.“

„Potem pa nočem. Ti ne smeš nikoli umreti, stari oče.“

„Lepo od Tebe,“ je suho odgovoril grof. „Kljub temu se bo nekega dne to zgodilo in Ti postaneš potem grof Dorincourt.“

Mali lord je trenotek molčal ter gledal zeleno veliko ravan, kjer je raztreseno ležala vas, potem je globoko vzdihnil.

„Kaj premišljuješ?“ je vprašal grof.

„Mislim si, da sem še prav majhen deček, in mislim tudi nato, kar mi je ljubček povedal.“

„Kaj Ti je pa rekla?“

„Rekla je, da ni nič lahko, biti bogat in da se, če se ima toliko, lahko prigodi, da se pozabi, da imajo drugi manj in da se mora vedno na to misliti, če je človek bogat. Pripovedoval sem ji, kako si dober, in takrat je rekla, da je to tem večja sreča, če ima kak grof tako veliko moč v rokah, in ko bi samo nase mislil, bi to lahko bilo mnogim v nesrečo. In zdaj sem si ogledal to množino hiš in si mislil, kako bom napravil, da bom vedno vedel, kaj ljudje potrebujejo, ko bom grof. Kako si pa Ti to storil?“

Ker se je grof le v toliko zanimal za svoje zakupnike, da jih je zapodil, če mu niso mogli plačati, je bilo težko odgovoriti na to vprašanje. „To preskrbi Nevik,“ je kratko rekel. „Zdaj jezdiva domov,“ je pristavil, „in če postaneš grof, glej da postaneš boljši, nego sem bil jaz!“

Teden pozneje se je Fauntleroy z žalostnim obrazom vrnil od matere. Sedel je v naslonjač ter dolgo strmел v ogenj v peči. Grof ga je tiho opazoval ter bil radoveden, kaj pride, kajti spoznal je dobro, da ima Cedrik nekaj na srcu. Naposled je ta vprašal: „Ali ve Nevik vse o ubogih ljudeh?“

„Moral bi vse vedeti,“ je grof odgovoril.
 „Ali je kaj zanemarljivo — hm?“

Tako nasprotna si je človeška narava, da je imel stari grof, ki se vse življenje ni brigal za svoje podložnike, posebno veselje na zanimanju, ki je je vnuk pokazal do ljudi.

„V vasi,“ je rekel Fauntleroy ter ga s plašnimi očmi pogledal, „je na skrajnem koncu kraj, ljubček ga je videl, kjer stoje hiše gosto druga pri drugi in skoro podrte so. Komaj je mogoče dihati v njih in ljudje so tako revni, vse je tako žalostno! Večkrat imajo mrzlico in otroci umrjo in same bede postanejo ljudje hudobni. Veliko hujše je kakor pri Bridget! Voda curlja skozi streho! Ljubček je obiskal revno ženo, ki tam stanuje, in potem je niti poljubiti nisem smel, dokler se ni preoblekla. Ko mi je to pripovedovala, so ji šle solze iz oči.“

Tudi v njegovih očeh so stale solze, toda kljub temu se je poln zaupanja smehljal, ko je skočil s stola ter se pritisnil h kolenu starega očeta.

„Rekel sem ji, da Ti tega ne veš in da Ti hočem jaz povedati. Saj lahko Ti vse bolje storiš kakor si pri Higinu storil. Saj pomagaš vsem! Nevik Ti je najbrž pozabil to povedati!“

Nevik ni pozabil, več nego enkrat je opisoval gospodu obupni položaj ljudi, ki so stanovali v tem delu vasi. Dobro je poznal siromašne skoro podrte bajte z vlažnimi stenami in ubitimi stekli na oknih in luknjastimi stre-

hami, pod katerimi je stanovala mrzlica in beda. Mr. Mordaunt mu je vse to večkrat naslikal v najtemnejših barvah in če je bilo trganje hudo, je celo rekel, čimprej svojat izgine, tem bolje. Ko je pa zdaj gledal v poštene, odprte, zaupanja polne oči, ga je prevzelo čuvstvo, ki je bilo zelo podobno sramu.

„Kaj?“ je rekel. „Zdaj hočeš iz mene še graditelja vzornih stanovanj napraviti? Kakšna misel!“

„Grde bajte se morajo podreti,“ je vneto trdil Cedrik. „Ljubček pravi. O prosim — prosim, jutri že jih moramo dati podreti. In sama pojdeva tja; ljudje se tako vesele, če Te vidijo, potem že vedo, da si jim prišel pomagat.“

Grof je vstal. „Pojdi, izprehajaj se greva na teraso, stvar je treba premisliti.“

Deveto poglavje.

Hude skrbi.

Resnica je bila, da je gospa Errolova pri svojih obiskih v vasi našla veliko bede, siromaštva, lenobe in zlobnosti in pri tem je spoznala, da je Erleboro najsiromašnejša in najbolj zanemarjena vas cele okolice. Mnogo je videla z lastnimi očmi, mnogo pa je izvedela od mr.

Mordaunta, ki ji je rad razkrival svoje srce ter se veselil njenega sočutja. Grofovi upravitelji, ki so vse upravljali, so le nato gledali, da se izognejo vsakemu prepiru z grofom, zato je pa bilo od dne do dne hujše. Mrzlica je grozovito razsajala in hiše so bile take, da se je bilo bati, da se vse skupaj podere. Ko je gospa Errol prvikrat stopila v ta kraj, jo je groza pretresla in ko je videla blede, zanemarijene, v grehu in blatu vzgojene otroke ter se spomnila svojega sina, se je pogumna misel rodila v modrem materinem srcu.

„Grof usliši vsako prošnjo mojemu otroku,“ je rekla mr. Mordauntu. „Vsako najmanjšo željo mu ustreže. Zakaj bi ta dobrota ali slabost tudi drugim ne prišla v dobro?“

Poznala je čisto, gorko otroško srce in tako mu je povedala o strahovitem položaju, zanašajoč se, da bo z grofom govoril o tem in da bo to tudi rodilo dobre sadove.

In tako je tudi bilo. Kar je na starega gospoda najmočnejši utis napravilo, je bilo vnu-kovo trdno, neomajano zaupanje v njegovo velikodušnost in dobroto. Ni mu mogel povedati, da mu je bila sebičnost in samoglavost vodilo v vsem življenju. Veljati kot dobrotnik človeštva in popolnost vseh viteških čednosti, je bilo gotovo nekaj novega in misel tem ljubezni polnim rujavim očem reči: „Vseeno mi je, če ta svojat pogine ali ne,“ se mu je zdela popolnoma neizvršljiva. Že se mu je mali plavolasec tako

priljubil, da je rajši zagrešil dobro delo, pri čemer se je samemu sebi zdel smešen. Dal je poklicati Nevika in po daljšem posvetovanju sklenil, da se ničvredne lesene bajte podro in zgradijo nove.

„Lord Fauntleroy tako sili,“ je suho opazil, „v tem vidi izboljšanje posestva. Lahko poveste ljudem, da se je misel rodila v njegovi glavi.“

Kajpada se je novica o tem izboljšanju naglo razširila. Najprej mnogi niso verovali, ko so pa prišli tuji delavci ter začeli podirati koče, je bilo ljudem jasno, da je mali lord zopet nekaj velikega storil zanje. Hvalili so ga na vseh koncih in krajih ter si prerokovali najboljšo bodočnost. O vsem tem ni Cedrik ničesar slutil. Živel je srečno otroško življenje, letal vriskajoč po parku, ležal v travi ali na preprogi pred pečjo, čital lepe zgodbe, ki jih je potem pripovedoval staremu očetu in materi; tudi dolga pisma Diku in mr. Hobbsu je pošiljal ter dobival od njih odgovore.

Ko so se začele graditi nove hišice, je večkrat z grofom jezdil tja ter se zelo zanimal za delo. Če le mogoče je stopil s konja ter se seznanil z delavci, ki so mu pojasnjevali orodje. Ko je potem odjezdil, so se še dolgo pogovarjali o njem. „Redek je tak človek,“ so pravili, „in tako pameten in prijazen je z nami.“ Vse, kar je Fauntleroy govoril, se je pripovedovalo naprej in vsakdo je vedel veliko dogodbic o malem lordu kakor tudi, da je „divji grof“ končno

našel nekaj, kar je bilo ljubo njegovemu trdemu osamelemu srcu.

Kako ljubo, tega kajpada nihče ni vedel, kajti nobenemu človeku ni povedal, kako rad ima Cedrika, in če je o njem govoril, se je ironično smehljajal. Fauntleroy je pa dobro čutil, kako ljub je staremu očetu in da bi ga ta najraje vedno imel okrog sebe.

„Ali še veš,“ je enkrat začel Cedrik, „kaj sem Ti rekel prvi večer? Da se mora v tej veliki hiši dobro razumeti drug z drugim? No, midva se razumeva, boljših prijateljev gotovo ni na svetu.“

„Da, precej se razumeva,“ je grof odgovoril. „Pojdi malo k meni.“

Fauntleroy, ki je ležal na preprogi, je prišel k njemu.

„Povej, ali je še kaj, kar Ti manjka in kar bi rad imel?“

Velike rujave oči so se hipoma zamišljeno in resno uprle v starega očeta.

„Le nekaj,“ je določno odgovoril.

„In to je?“

Fauntleroy se je malo zamislil, saj ni zaman toliko o stvari premišljeval?

„Ljubček,“ je potem tiho rekel.

Grof je malo trenil z obrvmi.

„Saj jo vidiš skoro vsak dan,“ je rekel, „ali to ne zadostuje?“

„Poprej sem jo videl cel dan,“ je otrok odgovoril, „in ko sem šel spat, me je poljubila, in

zjutraj je bila pri meni, ko sem se zbudil, in če sva si imela kaj povedati, sva lahko takoj storila in nama ni bilo treba čakati.“

„Ali nikoli ne pozabiš matere?“ je vprašal stari mož ter mu globoko pogledal v oči.

„Ne, nikoli! In ona me tudi ne pozabi. Jaz bi Te tudi ne pozabil, ko bi ne bil pri Tebi, in bi vedno nate mislil.“

„Ali res, to bi Ti storil?“ je po kratkem odmoru rekel grof.

Ljubosumnost, ki ga je zagrabila, če je deček govoril o svoji materi, se je večala, čim večja je bila ljubezen do njega.

Skoro so pa prišle resnejše skrbi, ki so povzročile velik preobrat. Predno so se dogradile nove hišice, se je v Dorincourtu vršila velika pojedina — minilo je že več let, da se je kaj takega vršilo v gradu. Nekaj dni poprej sta prišla sir Harry Loridaile in lady Loridaile, grofova edina sestra, ki od svoje možitve pred petintridesetimi leti še ni bila v gradu. Zdaj je bila stara lepa gospa s sivimi lasmi in zlatim srcem. Bratovega življenja ni nikoli odobraval in ker mu je to naravnost povedala, sta se izogibala drug drugega.

V času, ko sta bila ločena, je več slišala o njem, nego ji je bilo ljubo; pripovedovali so ji, da zanemarja soprogo in otroke in da sta starejša sinova ničvredna postopača. Videla sicer ni nobenega starejših, toda nekega dne se ji je predstavil lep, vitek mladenič osemnajstih let

kot njen nečak Cedrik Errol, ki ni hotel zamuditi prilike, da bi ne obiskal tete Konstance, o kateri mu je pokojna mati veliko pravila. Dobra gospa je ljubega nečaka ves teden zadrževala pri sebi ter ga občudovala in ko ga je vendar pustila dalje, je upala, da bo veselega in dobrosrčnega mladeniča še velikokrat videla. To se pa ni več zgodilo, kajti oče mu je prepovedal vsak obisk pri teti. Kljub temu ga je obdržala teta v dobrem spominu in čeprav je bila mnjenja, da se je z amerikansko ženitvijo pre naglil, je bila vendar ogorčena, ko je slišala, da je oče Cedrika vsled tega zavr gel. Končno je tudi izvedela o njegovi smrti, kakor tudi, da je Bevis padel s konja in Maurice na mrzlici umrl. Navsezadnje je čula tudi o prihodu lorda Fauntleroya iz Amerike.

„Tega bo najbrž tudi pogubil,“ je rekla svojemu soprogu, „kakor vse druge, izvzemši morda, da je mati tako pametna in pogumna, da se ne ukloni starcu.“

Ko je pa izvedela, da mati niti stanovati ne sme pri sinu, ni mogla več najti besed za svojo ogorčenost.

„To je vnebovpijoče, Harry,“ je rekla. „Predstavljaš si otroka v taki starosti, vzetega materi in v oblasti človeka kakor je moj brat. Ali bo ravnal z njim sirovo ali ga bo pa razva dil, da ne bo nikoli nič prida iz njega. Ko bi si mogla misliti, da bi pismo pomagalo, bi —“

„Ej, nič ne bi opravila, Konstanca,“ je pripomnil sir Harry.

„Gotovo ne, predobro poznam Njegovo Vzvišenost! Toda grdo je pa.“

Glas o lepoti, dobrosrčnosti in vplivu novega lorda Fauntleroya ni bil razširjen samo pri grajskih najemnikih, ampak šel je še dalje in na plemiških grajščinah so skoro slišali o njegovih delih in dejanjih. Pri skupnih pojedinah so se večkrat pogovarjali o njem; dame so pomilovalle usodo mlade matere in bi radi vedele, če je deček res tako lep, kakor se je pripovedovalo, in kdor je poznal grofa in njegovo preteklost, se je iz srca smejal nesebični veri malega dečka v dobroto in ljubeznjivost starega očeta. Sir Tomaž Asshe je bil enkrat slučajno v Erleboru ter srečal grofa in vnuka na konju. Prvega je površno pozdravil ter mu častital, kako dobro izgleda. „Kakor puran se je stari grešnik napihnil,“ je pozneje pripovedoval, „in čuditi se ni temu, kajti lepšega dečka kakor je ameriški vnuk še nisem videl. In na poniju je sedel fantiček tako pogumno in varno kakor mal huzar!“

Tako je naravno tudi lady Lorrیداile veliko slišala o dečku in dogodki s Higinsonom, hromim otrokom, zgradba novih hiš in mnogo drugih so ji vzbudile željo, da bi ga spoznala. Dočim je na tistem kovala načrte, kako bi se dalo to popraviti, je v veliko presenečenje došlo od grofa vabilo, naj prideta s soprogom v Dorincourt.

„Neverjetno! Nezaslišano!“ je vsklikala. „Zdaj ni več dvoma, da dela deček čudeže, saj

pravijo, da ga moj brat obožuje in da je ponosen nanj, — zdi se mi, da ga hoče nama pokazati.“

Sprejela sta vabilo in skoro došla v Dorincourt. Ko sta napravila toaleto in odšla v salon, je stal grof pri kaminu in poleg njega majhen dečko z velikim ovratnikom, ki je teti z ljubkimi rujavimi očmi tako pošteno in odkrito gledal v oči, da ni mogla veselega presenečenja zakriti.

Ko je dala bratu roko, ga je nehote odgovorila s krstnim imenom, česar že od otroške dobe ni storila.

„Molyneux,“ je rekla, „je-li to Tvoj vnuk?“

„Da, Konstanca,“ je brat odgovoril, „Fauntleroy, to je tvoja stara teta, lady Lorrیداile.“

„Kako Ti gre, teta?“ je rekel Fauntleroy.

Položila mu je roko na ramo in ko je trenotek pogledala sladki obrazček, ga je prisrčno poljubila.

„Tvojega očeta sem zelo rada imela in Ti si mu podoben,“ je ganjeno rekla. „Le reci mi teta — teta Konstanca.“

„Veseli me, če se mi to reče, kajti vidi se, da je vsakdo rad imel mojega očeta, kakor ljubček tudi, teta Konstanca.“

Lady Lorrیداile je bila očarana. Še enkrat ga je poljubila in prijateljstvo je bilo sklenjeno.

„No, Molyneux,“ je pozneje rekla bratu, „boljše bi se ne moglo zgoditi.“

„To je tudi moje mnenje,“ je suho odgovoril grof. „Lep deček je in jako dobra prijatelja sva si. Mene ima za najpohlevnejšega in najljube-

znjivejšega človekoljuba na svetu. Ker boš itak videla, Ti hočem raje sam povedati: Dečko me lahko okrog prsta ovije.“

„In kaj si njegova mati misli o Tebi?“ je vprašala lady Lorrydaile po svoji odkriti navadi.

„Tega je nisem vprašal,“ je čmerno odgovoril grof.

„Čuj, brat,“ je nadaljevala lady Lorrídaile, „odkrito in pošteno Ti hočem povedati, da nikakor ne odobravam Tvojega ravnanja in da hočem obiskati gospo Errol. Če se hočeš radi tega z menoj prepirati, mi kar takoj povej. Vse, kar sem slišala o mladi materi, me potrjuje v mnenju, da je ona napravila iz dečka to, kar je; saj jo Tvoji najemniki časte kakor svetnico.“

„Cedrika obožujejo,“ je rekel grof. „Kar se tiče gospe Errolove, boš spoznala v nji lepo, ljubeznjivo gospo in jaz ji moram biti hvaležen, da je toliko lepote dala dečku. Lahko jo obiščeš, kadar hočeš, samo naj ostane v Court Lodge in od mene ne smeš zahtevati, da bi jo obiskal.“

„Njegovo sovraštvo že davno ni več tako hudo,“ je kasneje rekla svojemu soprogu, „sploh je pa na potu, da postane popolnoma drug človek in, neverjetno pa resnično, končno bo še dobro srce dobil, vse vsled ljubezni do tega nedolžnega, zlatega dečka. Otrok ga ima v resnici rad. Naslanja se mu na koleno, če govori z njim; grofovi lastni otroci bi se rajše na tigra naslonili.“

„Molyneux, veš, najljubkejša in najočarljivejša dama je, kar sem jih kdaj videla,“ je

pravila lady Lorridaile svojemu bratu, ko se je drugi dan vrnila od obiska pri gospe Errol. „Glas ima kot srebrn zvonček, in za vse, kar imaš v dečku, se moraš nji zahvaliti, ne samo za lepoto. Največja Tvoja napaka je, da je ne prosiš, naj stanuje pri Tebi in skrbi zate. Sploh jo pa povabim v Lorridaile.“

„Tako daleč se ne bo ločila od otroka,“ je pripomnil grof.

„Potem mora pa tudi Cedrik z njo,“ se je smejala lady.

Dobro je vedela, da to ni mogoče. Vsak dan je bolj in bolj videla, kako iskreno se ljubita stari oče in vnuk in kako je stari gospod ves ponos, upanje in dobrosrčnost osredotočil na otroka, ki mu je istotako udano vračal vso ljubezen.

Vedela je tudi, da je bil povod, da se vrši v Dorincourt po dolгих letih zopet velika pojedina, le želja, pokazati svetu vnuka in dediča in ga prepričati, da je deček še veliko več vreden, nego si ljudje o njem pripovedujejo.

„Bevis in Maurice sta mu prizadela toliko ponižanja,“ je rekla lady Lorridaile soprogu, „da ju je naravnost sovražil. Zdaj lahko njegov ponos praznuje zmagoslavje.“

Povabljeni so se vsi odzvali, kajti v prvi vrsti so bili radovedni na lorda Fauntleroya.

Večer je prišel in lord Fauntleroy je stopil v družbo.

„Deček ima tako dobre manire,“ se je grof opravičil sestri. „Nikomur ne bo na potu. Otroci so navadno tepci in mučitelji — moji so že bili — toda Cedrik zna odgovoriti, če se ga vpraša, in molčati, če je treba. Neprijetnega se nikoli ne pokaže.“

Fauntleroyu pa ni bilo treba veliko molčati, kajti vsa družba ga je silila, da je govoril. Dame so bile jako ljubeznjive z njim in ga vse mogoče reči spraševale in gospodje so se šalili z njim kakor na parnikovem krovu, ko se je peljal iz Amerike. Fauntleroy včasih ni razumel, zakaj so njegovi odgovori povzročili toliko srčnega smeha, toda izkusil je že večkrat, da so se morali ljudje smejati, ko je njemu bilo popolnoma resno, zato se pa ni dal ugnati, ampak je bil vesel prazničnega večera. Vse ga je očaralo, blesk luči v krasnih dvoranah, lepe cvetke, veseli ljudje, zlasti pa dame v čudovito krasnih oblekah in z blestečim nakitom. Ena je bila posebno lepa, da skoro ni oči obrnil od nje. Bila je precej visoke postave in na vitkem vratu je stala ponosna fina glavica, obkrožena od temnih, mehkih las, z velikimi temnomodrimi očmi in rdečimi ustnicami. Vse njeno bitje je izražalo nenavaden čar, in ker je imela okrog sebe polno častilcev, si je Cedrik mislil, da mora biti gotovo princezinja. Saj je tudi v njegovih pravljičah imela princezinja baržunasto obleko in bisere okrog vratu. Zanimal se je čim dalje bolj zanjo ter se ji bolj in bolj bližal, dokler se ni nenadoma k njemu obrnila.

„Pojdi k meni, lord Fauntleroy,“ mu je smehljaje rekla, „in mi povej, zakaj me tako gledaš?“

„Ker si tako lepa,“ je neprestrašeno odgovoril Cedrik.

Okoli stoječi gospodje so se na glas zakrohotali in tudi mlada dama se je malo nasmehljala in komaj vidno zardela.

„O Fauntleroy,“ je rekel mladi gospod, „le dobro porabi čas. Ko postaneš starejši, si ne boš več upal kaj takega reči.“

„To mora pa vendar vsak reči,“ je odgovoril Fauntleroy. „Ali ni res lepa?“

„Mi pa ne smemo povedati, kar si mislimo,“ je rekel prejšnji gospod in zopet so se vsi zasmejali, da je lepa deklica, mis Vivian Herbert, potegnila osuplega Cedrika k sebi, pri čemer je bila še lepša nego poprej.

„Lord Fauntleroy sme vse povedati, kar si misli,“ je rekla ter ga poljubila na lice.

„Zdi se mi, da si lepša kakor vsi ljudje, kar sem jih kedaj videl,“ je občudovaje zaklical Cedrik, „to se pravi razen ljubčka.“

Ves večer ni pustila mis Vivian Herbert dečka od sebe in krog, čigar središče sta bila, se je odlikoval s posebnim veseljem in zabavo. Cedrik sam ni vedel, kako je prišlo do tega, da je začel praviti o bakljadi pri volitvi predsednika in o prijateljih Hobbsu, Diku in drugih, končno je pokazal še darilo, katero mu je dal Dik za slovo — rdečesvileni robec.

„Danes sem vzel ta robec,“ je važno pripovedoval, „ker je imenitna družba.“ In gledal je s tako nežnostjo ta robec, da so poslušalci zadržavali smeh, da bi ga ne žalili.

Kljub temu, da se je Cedrika tako odlikovalo, ni bil nikomur nadležen. Znal je molčati in mirno poslušati, če so drugi govorili, zato ni bil nikomur neprijeten. Če je sempatja stal poleg starega očeta ali ga z izrazom brezmejnega občudovanja poslušal, se je marsikateri obraz nasmehljal.

Mr. Havishama so že popoldne pričakovali, toda zakasnil se je precej, kar se mu še ni prigodilo na gradu Dorrincourtu. Šele ko so sedli k večerji, je prišel, in ko je pozdravil grofa, je ta takoj opazil, da je nekaj posebnega, kajti mirni, hladnokrvni odvetnik je bil vidno razburjen in zelo bled.

Havisham je le malo jedel in večkrat, če ga je sosed ogovorila, se je zdrznil iz svoje zamišljenosti. Ko je po večerji prišel Fauntleroy v sobo, ga je parkrat plašno in mučno pogledal, čemur se je Cedrik zelo začudil, kajti z advokatom sta bila dobra prijatelja, danes se mu pa niti nasmehljal ni.

Niti trenotek ni mogel pozabiti poročil, ki jih bo še danes moral grofu povedati, kajti dobro je vedel, kakšen udarec bo to za hišnega gospodarja in kako se bo vsled njegovih vesti ves položaj izpremenil. Ko je pogledal svečano okrašene sobe in sijajno družbo, ki se je največ

raditega sešla, da vidi malega plavolasca, — če se je ozrl na starega grofa, ki je z vidnim ponosom božal lepega vnuka in če je pogledal malega lorda s solnčnim otroškim smehljajem, ga je vse bolj globoko pretreslo, kakor se je spodobilo strogemu pravniku.

Kako se je svečana, bogata pojedina končala, bi ne mogel povedati; bil je kakor v snu in večkrat ga je grof vprašujoče pogledal.

Končno so gospodje odšli za damami v salon, kjer sta že sedela mis Vivian Herbert in lord Fauntleroy.

„Tako dobra si z menoj, hvala Ti,“ se je slišal otroški glasek. „Še nikoli nisem bil v taki družbi in tako strahovito dobro se zabaval.“

Kljub temu so mu postale trepalnice težke in več nego enkrat je zatisnil oči, a jih zopet odprl, če je slišal mis Herbert smejati. Trdno je sklenil, da ne zaspi, toda ker je bila slučajno za njim blazina, se mu je glavica vedno nižje nagibala in končno so se rujave, srečne oči trdno zaprle. Samo malo jih je še odprl, ko je čutil na licu lahek poljub.

„Lahko noč, ljubi lord Fauntleroy,“ mu je šepetal sladki glas gospodične Herbert v uho. „Spančkaj sladko!“

Drugo jutro ni več vedel, da je z naporom odprl oči ter zaspano mrmral: „Lahko noč — tako sem vesel, da sem Te videl — Ti — Ti — si tako lepa —“

Komaj se je zadnji gost poslovil, je stopil mr. Havisham k divanu, kjer je deček spal. Mali lord se je udobno zleknil po mehkem naslonjaču, nožice so mu malo doli visele, eno roko je imel pod glavo in plavi kodri so ležali na blazini. Ganljiv mir zdravega, globokega otroškega spanja je ležal na rožno nadahnjenem obrazu. Bila je pogleda vredna, ta slika!

Mr. Havisham ga je dolgo gledal in izraz velikih skrbi se je vedno bolj pokazal na njegovem obrazu.

„No, Havisham,“ se je oglasil grof, „kaj pa je? Da se je nekaj zgodilo, je jasno, torej povejte!“

Mr. Havisham se je počasi obrnil od otroka.

„Slabe novice prinašam, milord,“ je odgovoril.

Grofu že ves večer ni bilo prijetno pri duši, kadar je pogledal odvetnika, in ta občutek mu je povzročil slabo voljo.

„Čemu strmite vedno v dečka?“ je ježno zaklical. „Cel večer ste ga gledali in še zdaj povešate glavo nad njim. Saj se vendar Vaše novice ne tičejo lorda Fauntleroya?“

„Milord, brez ovinkov Vam takoj vse povem. Da, lorda Fauntleroya se tiče moje poročilo in če se to izkaže kot resnično, potem ta deček sploh ni lord Fauntleroy, ampak le Cedrik Errol. In pravi lord Fauntleroy je otrok Vašega sina Bevisa in je v tem trenutku v nekem hotelu v Londonu.“

Grof se je krčevito z obema rokama oprijel stola in žila na čelu mu je postala temnomodra, obraz mu je bil smrtnobled.

„Kaj hočete s tem reči?“ je hropel. „Ali ste blazni? To je nesramna laž!“

„Morda ne! Danes dopoldne je prišla v mojo pisarno neka ženska in rekla, da se je Vaš sin pred šestimi leti z njo poročil; pokazala mi je poročni list. Leto potem sta se ločila in jo je vzdrževal precej znatno. Iz te poroke imata pet let starega sina. Ženska je Amerikanka nižjega stanu in ni doslej vedela, kakšne pravice ima njen sin. Od nekega odvetnika je zvedela, da je deček pravi lord Fauntleroy in dedič grofije Dorincourt in zdaj zahteva svoje pravice.“

Obraz starega grofa je bil popolnoma prepaden. Strahovito grenak smeh ga je kazil.

„Kljub temu bi ne verjel niti besedice,“ je težko izgovoril, „ko bi vse skupaj ne bila taka velikanska nesramnost, ki je podobna značaju mojega sina. Vedno je delal sramoto našemu imenu. Ali je žena neizobražena?“

„Komaj zna svoje ime podpisati, brez vsake vzgoje je in lahko rečem ženska, ki se kupi. V gotovem smislu je lepa, toda —“

Stari jurist je prenehal, najbrž vsled nevolje in zopernosti.

Na grofovem čelu so se žile temnordeče in debelo napele in ledene potne kaplje si je moral brisati z robcem.

„In jaz,“ je rekel, „in jaz sem ono ženo, mater tega otroka, zapodil od sebe. Branil sem se jo pripoznati. In ta zna vendar svoje ime zapisati. To je najbrž, kar se imenuje povračilo.“

Hipoma je vstal in korakal po sobi gorindol kakor razsrjen lev. Kakor vihar okrog starega hrasta, tako je divjala besnost in razočaranje v ponosnem srcu starega moža. In vendar je pazil na spečega otroka, da ga ne prebudi.

„Saj bi si lahko mislil, da mi bosta tudi črez grob napravila sramoto, sinova, ki mi v življenju nista nič drugega storila. Kako sem ju sovražil in ona mene! In vendar nočem — nočem verjeti tega! Upiral se bom, dokler bom mogel. Toda vse je podobno mojemu sinu Bevisu.“

Potem je iznova besnel ter vprašal toinono glede tiste ženske in njenih dokazil.

Ko je končno vse izvedel, je bil stari grof tako potrta in izpremenjen, da se je Havishama polotil velik strah. Vsi taki napadi so bili nevarni njegovemu zdravju, a ta je bil najhujši.

Končno je obstal pred divanom.

„Ko bi mi kdo rekel, da se bom zaljubil v takega otroka,“ je rekel in osorni glas je bil slab in negotov, „smatral bi ga za norca. A tega dečka imam rad in on me ima rad. Nikoli se me ni bal, v prvem hipu je neomajano v mene verjel. To vem, da bi moje mesto bolje izpolnjeval nego jaz; delal bi čast našemu imenu.“

Sklonil se je k dečku in ga pobožal po glavi, potem je pritisnil na zvonec.

„Odnosite,“ je rekel vstopivšemu služabniku, „lorda Fauntleroya v njegovo sobo.“

Čudno se je glasil njegov glas, si je mislil stari odvetnik.

Deseto poglavje.

Amerika v skrbeh.

Ko se je mr. Hobbs poslovil od mladega prijatelja ter od dne do dne bolj spoznaval, da leži široko morje med njim in ljubeznjivim tovarišem, je postalo dolgočasno v trgovini z mešanim blagom. Mr. Hobbs se ni nikoli veliko brigal za ljudi in njih zabave, edino razvedrilo mu je bil časopis, na katerega je bil naročen. Mali Cedrik je bil njegov najboljši in menda edini prijatelj, kajti bil je potrpežljiv in pazljiv poslušalec ter se je zelo zanimal za novice v časopisu, — ni čuda, da ga je častiti mr. Hobbs zelo, zelo pogrešal. V začetku je mislil, da Cedrik ni daleč in da se bo vsak trenotek vrnil ter obstal na pragu ter glasno zaklical: „Halo, mr. Hobbs! Vroč dan danes — kajne?“ Ko pa je minil dan za dnevom, Cedrika pa le od nikoder ni bilo, je postalo žalostno v Hobbsovem sreč. Niti časopis ga ni mogel potolažiti in ves potr se je oziral na visoki stol, v katerem je Cedrik

tolikokrat sedel in z malimi nožicami gibal. Velikokrat je potegnil mr. Hobbs tudi zlato uro iz žepa ter prečital napis: „Gospodu Hobbsu njegov najstarejši prijatelj lord Fauntleroy. Ura ta naj govori, ne zabi mene Ti,“ na kar je globoko vzdihnil, stopil na prag ter gledal po cesti.

Tako je pretekló par tednov, predno se mu je rodila nova misel v glavi. Sklenil je, da obišče Dika, kajti Cedrik mu je veliko pripovedoval o prijatelju, s katerim se bo lahko pomenil o angleškem lordu.

Ko je nekega dne Dik obdelaval obuvalec nekega gospoda, je obstal na cesti precej debeluhast mož z okroglo glavo ter strmел v napis nad Dikovo glavo:

Profesor Dik Tipton,
umetnik za snaženje čevljev.

Dik ga je opazil in ko je osnažil gospodu čevlje, je vprašal novodošlega: „Čevlje osnažiti, sir?“

Mož je stopil naprej ter dal nogo na klop. „Da,“ je odločno odgovoril.

Dočim je Dik pokazal svojo umetnost, je možakar pazljivo gledal zdaj Dika zdaj njegovo napisno tablo.

„Odkod imate to tablo?“ je vprašal.

„Dober prijatelj mi jo je dal, majhen dečko,“ je Dik odgovoril. „Podaril mi je vse potrebno orodje. Najboljši otrok je to na svetu. Zdaj je na Angleškem, menda je postal lord.“

„Lord Fauntleroy morda? Bodoči grof Dorincourt?“ je počasi rekel mr. Hobbs.

Skoro bi Dik ščet izpustil.

„Grom in strela!“ je zaklical. „Torej ga poznate?“

„Poznal sem ga,“ je odgovoril mr. Hobbs, „odkar je sploh na svetu; prijatelja od mladih nog — da, od mladih nog sva bila.“

Potegnil je uro iz žepa ter pokazal Diku napis.

„To mi je dal za spomin pred odhodom. Nočem, da bi me pozabili,“ tako je rekel. Pa bi ga tudi ne pozabil, za ves svet ne, ko bi tudi ne dal nikakega spomina. Tega nihče ne pozabi.“

„Najvrlejši deček je bil,“ je pritrdil Dik, „kar jih živi pod solncem. In v glavi je imel, oj! Midva sva si bila dobra prijatelja. Žogo sem mu šel iskat pod voz in tega mi ni nikoli pozabil. O kolikokrat je prišel z materjo k meni ter zakričal: ‚Halo, Dik!‘ kakor bi bil šest čevljev visok in velik je bil pa le kot moja omarica. O dobro mi je vselej delo, da sem mogel z njim govoriti, če mi je bilo hudo.“

„Tako je,“ je potrdil mr. Hobbs, „in sramota je napraviti grofa iz takega človeka. O, ta bi daleč lahko prišel v špeceriji,“ in obžalovaje je majal z veliko glavo.

Skoro se je izkazalo, da se imata nova znanca toliko pogovoriti, da se vsega ne da na ulici opraviti, zato sta se zmenila, da pride Dik

prihodnji večer k Hobbsu na dom, kar je zelo laskalo ubogemu profesorju za snaženje čevljev.

„Ali Vam je veliko znanega o grofi in gradovih?“ je poizvedoval Hobbs. „Rad bi kaj več vedel o teh stvareh.“

„Časopis „Penny Story Gazette“ priobčuje roman ‚Zločin krone‘ ali ‚Maščevanje grofice May‘. V tej povesti nastopajo tako imenitni ljudje.“

„Prinesite časopis s seboj, plačati ga hočem,“ je častitljivo rekel mr. Hobbs. „Prinesite mi vse, kjer se kaj čita o kakem grofu. O grofovskih kronah sva se tudi pogovarjala, videl pa še nisem nobene. Mislim, da jih tukaj ni dobiti.“

„Kvečjemu bi jih imel Tiffany“ (največji zlatar v New-Jorku), je rekel Dik.

S tem se je pričelo prijateljstvo, ki je bilo za Dika jako dobro, ker ga je mr. Hobbs jako gostoljubno sprejel. Postavil mu je stol poleg velikega soda jabolka ter mu rekel: „Le vzemite, kolikor hočete.“

Pogledal je prinešeni grofovski roman in nekaj delov sta skupaj prečitala ter se potem pogovarjala o razmerah v angleški aristokraciji. Mr. Hobbs je kadil pipo ter pokazal Diku vtiske Cedrikovih nog na visokem stolu.

„To je od njegovih nog,“ je pomenljivo rekel. „Tukaj je sedel in jedel piškote in jabolka ter metal jedra na cesto, zdaj pa sedi v gradu in je postal lord. Tako se vse spreminja, česar ne bi nikoli mogel verjeti.“

Taka premišljevanja in Dikov obisk so bili zelo dobri za njegovo razpoloženje. Predno je Dik odšel, sta napravila malo kosilce, obstoječe iz piškotov, sira, sardin in nekaterih drugih jedil, in mr. Hobbs je svečano odprl steklenico z vinom ter nalil kozarce.

„Na njegovo zdravje!“ je zaklical.

Odslej sta se večkrat videla in mr. Hobbs se ni več tako osamljenega in zapuščenega počutil. Čitala sta skupaj časopise in počasi razumevala tudi plemenitaše. Nekega dne je mr. Hobbs v knjigarni kupil roman „Tower v Londonu,“ ki se godi za časa kraljice Marije. Ko sta čitala, da je Marija jako rada dala ljudem glave odsekati ali jih žive sežgati, je postal mr. Hobbs zelo nemiren.

Res, da njegovi časopisi v sedanjem času niso nič takega poročali, toda česa ne bi človek pričakoval od dežele, ki je imela tako kraljico? Kaj naj se pričakuje od dežele, ki niti ne praznuje četrtega julija, ko je Amerika postala samostojna?

Več dni je Hobbsa zelo skrbelo in šele, ko je dospelo Fauntleroyevo pismo, mu je malo lažje postalo. Večkrat je prečital to pismo in tudi Dikovo, ki je je ob istem času prejel. Oba sta bila zelo srečna, da sta se lahko pogovarjala o malem lordu in tudi, kaj mu bosta odgovarjala.

Za Dika je bilo kaj težko pisati pismo, ker je le malo poznal umetnost pisanja, ki si jo je prisvojil v neki večerni šoli, ko je še živel

s starejšim bratom skupaj. Ker je bil razumen dečko, je dobro porabil to priliko in si s čitanjem časopisov pomagal naprej. Mr. Hobbsu je veliko pripovedoval iz svojega življenja in o bratu, ki je bil jako dober z njim. Bratu je bilo ime Ben in skrbel je za Dika, dokler ni ta začel prodajati časopise po ulicah. Ben je pa dobil službo v neki prodajalni.

„In potem,“ je ogorčeno zaklical Dik, „ga je moral vrag premotiti, da se je oženil. Kar znorel je za dekletom ter jo vzel, no, in kakšno! Če se je zjezila, je vse pobila in jezna je bila cel dan. Njen otrok je bil prav tak. Dan in noč je cvilil in moral sem ga okrog nositi. Če je otrok jokal, sem jo dobil, kamor je priletelo. Enkrat je vrgla krožnik v mene, ki me pa ni zadel, ampak otroka, kateremu je prerezal brado, da bo imel brazgotino celo življenje, kakor je zdravnik rekel. O, to smo imeli peklensko življenje vsi trije, Ben, jaz in črviček. Bena je zmerjala, kadar ga je videla, ker ji je premalo zaslužil; končno je šel na zahod poskušat trgovino z živino. Komaj je bil pa teden dni proč, mu je žena ušla, rekli so, da je šla čez morje in niti Ben niti jaz nisva nič več slišala o nji. No, lepa je bila, to se ji mora pustiti, če je bila lepo napravljena. Črne oči in črne lase do kolen je imela, ker je bila napol Italijanka. No, to je bila oseba, Vam rečem.“

Ben je včasih pisal bratu. Izpočetka mu je šlo slabo, toda končno se je naselil na neki

pristavi, kjer se je živina na veliko gojila in tam je imel zdaj dober zaslužek.

„Ženska ga je ob pamet spravila,“ je rekel Dik. „Kolikokrat mi je bilo žal zanj.“

„Oženiti bi se ne smel,“ je rekel mr. Hobbs. „Zakaj so ženske dobre, še do danes nisem mogel razumeti.“

Dočim je prižigal pipo, se je ozrl na mizo.

„Ej, vraga!“ je zaklical. „Pismo je tu, ki ga nisem videl. Pismonoša ga je najbrž s časopisom zakril.“

Vzel je list in prečital naslov.

„To je pa od njega!“ je rekel. „Od njega in od nikogar drugega!“

Pozabil je na pipo ter ljubeznipolno odprl drago pismo.

„Kaj bo neki danes novega povedal,“ je pripomnil.

Nato je čital prijatelju pismo:

Na gradu Dorincourt.

Lubi moj mr. Hobbs!

v veliki naglici pišem ker vam moram nekaj čudnega povedati, čemur se boste zelo čudili vse je pomota in jaz nisem noben lord in mi ni treba postati grof ker je neka šena tu ki je bila omožena s stricem Bevisom ki je sdaj mrtev in ima malega sina in ta je lord Fauntleroy kajti tako je navada na Angleškem da postane sin najstarejšega grofovega sina grof

če so vsi drugi mrtvi, namreč mislim če je negov oče in stari oče mrtev, moj stari oče ni mrtev, toda moj stric Bevis in zato je njegov sin lord Fauntleroy ker je bil moj oče najmlajši sin in moj ime je Cedrik Errol kakor poprej v Ameriki in vse bo od onega dečka. v začetku sem mislil da moram tudi ponija in voz dati proč a stari oče je rekel da ni treba in staremu očetu je zelo hudo zdi se mi da nima rat te šenske ali pa misli da je ljubčku in meni hudo ker ne postanem grof jaz bi zdaj veliko rajše postal grof kakor v začetku ker je to lep grad in imam vse ljudi rat in če sem bogat se lahko veliko stori. in bogat zdaj nisem ker je bil moj oče najmlajši sin in najmlajši ni nikoli bogat zdaj se hočem učiti delati da bom skrbel za ljubčka govoril sem z Wilkinsom morda postanem konjski hlapec ali kočijaž ker imam konje rat.

Žena je pripeljala sina v grad in moj stari oče in Havisham sta govorila z njo bila je jezna in je glasno govorila in moj stari oče je bil tudi zelo jezen še nikoli ga nisem videl tako jeznega. To sem vam hotel povedati in vas srčno pozdravljam vaš stari prijatelj

Cedrik Errol (ne lord Fauntleroy).“

Mr. Hobbs je padel nazaj v stol in pismo se mu je treslo v rokah.

„Naj me takoj spečejo na ražnju,“ je vzkliknil.

Tako se je revež ustrašil, da ni vedel, kaj in kako.

„No,“ je rekel Dik, „zdaj je torej vse visokosti konec, kajne?“

„Konec!“ je ponovil mr. Hobbs z grobnim glasom. „In ti aristokrati so se zmenili, da bodo dečka izropali, ker je Amerikanec — to je moje mnenje. Lopovi nas sovražijo že od revolucije sem in zdaj so se znesli nad dečkom. Ali Vam nisem rekel, ko sva čitala povest o krvavi kraljici? Dečko ni varen in morda tiči cela vlada za tem, da se dečku vzame pravica.“

Zelo razburjen je bil. V začetku mu ni bilo po volji, da je postal deček lord, pozneje je pa premišljeval o tem in je imel veliko zadoščenje, da je postal Cedrik tako imeniten. Naj se o grofih misli, kar se hoče, toda da ima bogastvo svoje prednosti, priznajo tudi v Ameriki in če je bilo toliko posestva združenega z naslovom, je bilo vendar težko, temu se odreči.

„Oropati ga hočejo, to je vse!“ je zaklical, „in kdor bi imel denar, bi mu moral priti na pomoč.“

Do pozne noči je danes trajal Dikov obisk in še potem ga je mr. Hobbs spremil precej daleč.

Enajsto poglavje.

Tekmeca.

Nekaj dni po oni veliki pojedini na gradu Dorincourt je bil vsakemu čitatelju časopisov na Angleškem znan romantičen dogodek v grofovi rodbini. Bila je to zelo hvaležna snov za časopisje. Mali Amerikanec, ki so ga nenadoma pripeljali v Evropo, da postane lord Fauntleroy in ki si je s svojo lepoto vsa srca pridobil, stari odurni grof, ki je bil tako ponosen na tega dediča, lepa mati, kateri se ni moglo odpustiti, da jo je kapitan Errol ljubil in se z njo poročil, in potem čudna ženitev umrlega lorda Bevisa in še bolj čudna ženska, o kateri ni nihče nič vedel in ki se je nenadoma pojavila na pozorišču, da pridobi sinu pravice lorda Fauntleroja, o vsem tem se je prav lahko in veliko pisalo. Potem se je zopet slišalo, da grof Dorincourt nikakor ni zadovoljen, da so se stvari tako obrnile, in da noče nikakor priznati pravice te ženske.

V grajski okolici ljudje še nikoli niso bili tako razburjeni. Ob sejmskih dneh so stali skupaj ter preresetavali novice v tem oziru. Grozne stvari so si pripovedovali o grofovi jezi in vsakdo je vedel, da za nobeno ceno ne bo priznal novega dediča. Kajpada je bila gospa Dible najbolj natančno poučena in v njeni prodajalni je bilo vedno dovolj ljudi.

„Ej, slabo pojde,“ je dejala, „in po mojem mnenju je to kazen, ker je tako grdo ravnal z mlado materjo ter ji vzel otroka — v tega je pa zdaj kar zaljubljen. In kar se mu res prav godi, nova mati ni fina dama kakor mati malega lorda. Nesramna, črnooka ženska je in mr. Tomaž pravi, da si fin služabnik ne bo dal ničesar ukazovati od take; tisti dan, ko pride v grad, bo spravil svoje stvari in odšel. Noben človek zdaj ne ve, kaj bo še iz tega.“

Tudi na gradu se niso pomirili. Grof in mr. Havisham sta se neprestano posvetovala, služabniki so istotako le o tem govorili. V vseh teh skrbih je bila edino ena oseba mirna in to je bil mali lord Fauntleroy, ki kmalu ne bo več lord. Ko so mu prvikrat povedali to vest, je osupnil, toda ne iz častihlepnosti.

Sedeč na stolu je poslušal grofa, ki mu je pravil o neprijetnem dogodku in Cedrik je postal vedno bolj resen.

„Tako čudno mi je pri srcu,“ je dejal, ko je grof končal.

Molče je gledal stari grof otroka. Tudi njemu je bilo čudno pri srcu, tako čudno, kakor še nikoli v življenju, tembolj, ker je zdaj videl tudi prestrašeni otrokov obraz.

„Ali bodo ljubčku vzeli hišo in — voz?“ je vprašal Cedrik z negotovim glasom.

„Ne!“ je glasno in odločno zaklical grof. „Nji ne morejo ničesar vzeti.“

„Oh!“ je olajšano vzdihnil Cedrik. „Tega ne morejo?“

Potem je odločno pogledal grofa in žalost se mu je videla v rujavih očeh.

„Ali bo potem,“ je jecjal, „ali bo potem ta tako Tvoj fant, kakor sem jaz?“

„Ne!“ je zadonelo s tako mogočnim glasom, da se je Cedrik stresel.

„Ne?“ je vprašujoče ponovil. „Mislil sem, da —“

Hipoma je vstal.

„Ali lahko ostanem Tvoj fant, tudi če ne postanem grof? Ali hočeš, da ostanem Tvoj fant?“ Vsaka poteza malega obraza je bila skrajno napeta.

Kako ga je stari grof ogledal od nog do glave! Kako so se goste obrvi stisnile in kako čudno so se ognjevite oči svetile izpod njih.

„Moj fant, moj dečko!“ je rekel in glas je bil čudno osoren in hripav in čeprav je hotel trdo in odločno govoriti, vendar ni mogel. „Moj fant ostaneš, dokler živim in pri Bogu, zdi se mi večkrat, da si Ti edini moj dečko, ki sem ga sploh kedaj imel.“

Prav da las je Cedrik zardel — poznalo se mu je veselje in veliko srčno olajšanje. Odločno in pošteno je pogledal staremu očetu v obraz.

„No, potem, veš, mi prav nič ni na tem, da ne postanem grof — prav nič, veš. Jaz sem le mislil — vidiš — mislil sem, da mora do-

tični, ki postane grof, biti tudi Tvoj fant in da jaz potem ne bom mogel biti. Zato mi je bilo tako čudno pri srcu.“

Grof mu je položil roko na ramo in ga potegnil k sebi.

„Nič, prav nič Ti ne smejo vzeti od tega, kar bom zate ohranil,“ je rekel ter težko dihal. „In tudi ne verjamem, da bi Ti mogli kaj vzeti. Ti si ustvarjen za to mesto — in Ti je boš imel kljub vsemu. Naj pride kakor hoče, to boš dobil, s čimer lahko sam razpolagam.“

Zdelo se je, da ne govori več k dečku, ampak da si da samemu sebi obljubo.

Kako globoko se je njegova ljubezen do vnuka že vkoreninila, o tem pravzaprav še doslej ni slutil. In zdaj se je staremu samoglavcu nemogoče zdelo, da bi mu kdo odvzel stvar, na katero se je tako privezal kakor na tega lepega, svežega dečka.

Nekaj dni po obisku pri Havishamu je prišla ženska, ki si je prisvajala pravico lady Fauntleroyeve, na grad ter pripeljala sina s seboj. Grof je ni hotel sprejeti, ampak je rekel, da noče osebno z njo govoriti, ker ima vso stvar njegov odvetnik v rokah. Jako slab vtis je napravila na služabnike in mr. Tomaž je rekel, da to ni nobena dama.

„Ta, ki stanuje v Court Lodge,“ je samozavestno rekel, „Amerikanka gor ali dol, je prava dama, to se ji pozna na prvi pogled.“

Žena se je odpeljala — lep, navaden obraz pol jezen, pol boječ. V teku pogovorov, ki jih je imel mr. Havisham z njo, je prišel do spoznanja, da je strastna in nesramna, toda nikakor ne pogumna in modra. Bili so trenotki, ko je že obupavala, ker ni mislila, da bo naletela na tak odpor.

„Iz najnižjih slojev je doma,“ je rekel odvetnik gospe Errolovi. „Brez vsake vzgoje, niti šolske, niti življenske, ni navajena z ljudmi naše vrste občevati in se ne zna nič obnašati. Brezvspešni obisk v gradu jo je popolnoma oplašil — besnela in jezila se je zelo, toda oplašilo jo je le. Grof je ni hotel sprejeti, toda na moje prigovarjanje me je spremil k nji v gostilno, kjer je stanovala. Ko ga je videla, je postala smrtnobleda, trenotek pozneje je seveda začela zopet groziti in zahtevati.“

Grof je prišel k nji tako visok in plemenit kakor velikan kraljevskega rodu in jo je izpod belih obrvi ostro motril, ne da bi ji privoščil besede. Ne da bi odprl usta, jo je pustil, da je vse sklepetala, kar je vedela, potem je pa odgovoril: „Pravite, da ste žena mojega najstarejšega sina. Ako boste predložili veljavne dokaze, je pravica na Vaši strani. V tem slučaju je Vaš sin lord Fauntleroy. Da se bo stvar natančno preiskala, o tem bodite zagotovljeni, in če se bodo Vaše zahteve priznale za opravičene, se bo skrbelo za Vas. Videti pa nočem ne Vas, ne otroka, dokler živim — po moji smrti bo pa dobil moja posestva.“

S temi besedami ji je obrnil hrbet ter ponosno odkorakal kakor je prišel.

Nekaj dni potem je bil gospe Errolovi naznanjen obisk. Dekla, ki je naznanila, je bila zelo razburjena in plašno gledala gospo.

„Grof je prišel, milostljiva,“ je prestrašena rekla.

Ko je stopila gospa Errol v obiskovalno sobo, je stal pred pečjo visok, impozanten starček. Ostročrtan obraz, dolge sive brke pod nosom in izraz samovoljnosti je najprej opazila.

„Gospa Errol, če se ne motim?“ je rekel.

„Da,“ je odgovorila.

„Jaz sem grof Dorincourt.“

Trenotek je obstal — nehote ji je moral v oči pogledati. Te oči so bile tako podobne onim, ki so bile vsak dan tako ljubeznjivo uprte v njega.

„Dečko Vam je zelo podoben,“ je hitro rekel.

„To so mi dostikrat rekli, milord,“ je odgovorila, „toda bolj me veseli, če se mi reče, da je očetu podoben.“

Lady Loridaile je imela prav, njen glas je bil posebno sladek in ljubeč in obnašanje zelo naravno in častito, tudi je ni grofov obisk prav nič spravil v zadrego.

„Da“, je rekel grof, „tudi mojemu sinu je podoben.“ Jezno si je vihal brke. „Ali veste, zakaj sem prišel sem?“

„Mr. Havisham je bil pri meni ter mi povedal, da se stavijo zahteve —“

„In jaz prihajam, da Vam povem, da se bodo te zahteve natančno preiskale in ugovarjale, če bo le mogoče. Dečka bomo branili z vsemi sredstvi pravice. Njegove pravice —“

„Nobene stvari naj nima, kar ni po vsej pravici njegovega,“ ga je prekinil nežen glas, „tudi če mu postava pomaga do tega.“

„Tega postava ne more,“ je rekel grof, „sicer bi se to zgodilo. Ta ničvredna ženska in njen otrok —“

„Morda ima svojega dečka ravno tako rada kakor jaz Cedrika, milord,“ je rekla gospa Errol, „in če je bila žena Vašega najstarejšega sina, je oni lord Fauntleroy in moj otrok ne.“

Tako malo strahu je imela pred njim kakor Cedrik, gledala ga je tako neprestrašeno kakor sin in to je delo dobro staremu možu, ki je bil celo življenje tiran. Tako redko se je zgodilo, da bi kdo imel drugačno mnenje nego on, da da je bilo to nekaj novega zanj.“

„Vam bi bilo gotovo ljubše, če bi mu ne bilo treba postati grof Dorincourt?“ je nekako ježno vprašal.

Ljubki obrazek je nekoliko zardel.

„Biti grof Dorincourt je sijajna, velika sreča, milord, to dobro vem, toda najbolj mi je na tem ležeče, da postane tak, kakor je bil njegov oče — dober in pravičen in vedno resničen in zvest.“

„V ostrem nasprotju k temu, kar je bil njegov stari oče.“

„Doslej nisem imela sreče, da bi spoznala starega očeta,“ je odgovorila, „toda vem, da moj otrok veruje —“, ustavila se je, mirno pogledala grófa ter pristavila: „Jaz vem, da Vas ima Cedrik zelo rad!“

„Ali bi to tudi storil,“ je suho odgovoril grof, „če bi mu povedali, zakaj Vas ne vzamem v grad.“

„Ne,“ je odločno rekla gospa Errol, „zato pa nisem hotela, da bi to zvedel.“

„No,“ je osorno rekel grof, „dosti žensk ni, ki bi v tem slučaju molčale.“

Nenadoma je začel hlastno hoditi po sobi ter mučil svojo brado.

„Da, rad me ima,“ je rekel, „in jaz ga imam rad. Reči ne morem, da bi se mi to večkrat pri ljudeh prigodilo. Imam ga rad. V prvem hipu mi je ugajal. Star sem in naveličal sem se življenja — odkar ga imam, vem, čemu živim. Ponosen sem nanj; dobro mi je storilo, v mislih, da postane enkrat poglavar naše rodbine.“

Obstal je pred gospo Errol.

„Nesrečen sem in revež — — revež!“

Videlo se mu je. Niti ponos mu ni mogel zabraniti, da bi se mu glas ne tresel, in trenotek je bilo, kakor bi mu solze hotele zaliti oči.

„Morda sem zato prišel k Vam, ker sem tako nesrečen,“ je nadaljeval ter jo požiral z očmi.

„Sovražil sem Vas; bil sem ljubosumen na Vas. Ta ničvredni, hudobni dogodek je vse predru-
gačil. Ko sem videl to gnusno žensko, ki pravi,
da je žena mojega Bevisa, bilo mi je, da je do-
brota zame, če Vas vidim. Bil sem samoglav
star norec in krivico sem Vam delal. Taki ste
kakor fant — in fant je edino, kar imam na
svetu. Nesrečen sem in ker ste ravno taki kakor
deček in ker Vas ima rad in ga imam jaz rad,
sem prišel k Vam. Zaradi dečka ne bodite
strogi z menoj!“

Vse to je govoril z osornim glasom, a je
bil tako potr, da je srce gospe Errolove pre-
obvladalo globoko sočutje. Primaknila mu je
naslanjač.

„Sedite vendar,“ je prisrčno in ljubeznjivo
rekla. „Skrb Vas je utrudila in zdaj rabite moč.“

Da se je z njim tako priprosto in ljubezni
polno govorilo in skrbelo zanj, mu je bilo prav
tako novo, kakor ugovarjanje, tudi to ga je spo-
minjalo „njegovega fanta“, in storil je kakor
mu je rekla. Morda je bil ta obup in to britko,
zopetno razočaranje zdravo zanj. Ko bi ga ta
nesreča ne zadela, bi lepo gospo še vedno so-
vražil, dočim je zdaj tolažbe iskal pri nji.

„Naj se zgodi, karkoli hoče,“ je rekel, „za
dečka bo skrbljeno zdaj in v prihodnosti.“

Ko se je poslavljal, se je ozrl po sobi.

„Ali Vam ugaja hiša?“ je vprašal.

„O, zelo,“ je odkritosrčno odgovorila.

„Prijetna sobica,“ je opomnil. „Smem še priti in se z Vami posvetovati?“

„Kolikorkrat hočete, milord!“

Nato je stopil v voz ter se odpeljal.

Dvanajsto poglavje.

Rešitelj v sili.

Novica o lordu Fauntleroyu in sitnem položaju grofa Dorincourta je prišla iz angleških časopisov tudi v amerikanske; bila je preveč zanimiva, da bi se jo pregledalo. Mr. Hobbs je o tem veliko čital, da je bil končno ves zmešan. En časopis je opisoval njegovega prijatelja kot otroka še v naročju, drugi zopet ko vseučiliškega dijaka, ki je zlagal izvrstne grške pesmi, zopet drugi je pisal, da je zaročen z mlado damo izredne lepote, hčerjo nekega vojvode, drugi, da se je pred kratkim oženil, in le tega ni noben časopis poročal, da je bil to deček sedmih let s kodrastmi lasmi in hitrimi nogami. Pisalo se je, da sploh ni grofov sorodnik, ampak da je v New-Yorku prodajal časopise in spal na cesti in da je njegova mati premotila grofovega odvetnika. Potem so zopet opisovali novega lorda Fauntleroya in njegovo mater. Enkrat je bila ciganka, drugič igralka in tretjič lepa Španjolka.

Samo v eni stvari so se vsa poročila vjemala, da je namreč grof njen smrtni sovražnik in da bo vse poskušal, da se ne priznajo pravice nje-nega otroka. Mr. Hobbs je prečital cele kupe časopisov, da mu je glava žarela, in zvečer sta se z Dikom pogovarjala o tem. Počasi sta začela razumevati pomen grofa Dorincourta in njegovega premoženja, zato sta bila pa čimdalje bolj razburjena.

„Nekaj se mora storiti,“ je vsak dan ponavljal mr. Hobbs. „Takega premoženja se vendar ne sme pustiti iz rok — grof sem — grof tja.“

Žalibog nista mogla prijatelja drugega storiti nego pisma pisati, v katerih sta Cedriku zagotavljala svoje sočutje in prijateljstvo, in mr. Hobbs mu je zagotavljal, da ga vsak čas sprejme v specerijsko prodajalno, če ne bo nič z grofom.

„Potem bo vsaj lahko živel,“ je rekel Diku.

Drugo jutro je Dik snažil čevlje nekemu gospodu. Bil je mlad odvetnik, ubog, toda nadarjen in energičen človek. V bližini Dikovega stojališča je imel majhno pisarno in si je dal vsak dan pri Diku čevlje osnažiti.

To pot je imel mladi odvetnik ilustriran časopis v rokah, ki ga je čital, dočim mu je Dik obdelaval čevlje. Ko je bil Dik gotov s snaženjem, mu je dal odvetnik časopis ter rekel:

„Na, tu imaš veliko za čitati. Vidiš, takole izgleda angleški grad in taka je sinaha angleš-

kega grofa. Lepa mlada gospa — veliko las — toda prahu je veliko dvignila. Čas je, napredni mladenič, da se pobližje seznaniš z visokim plemstvom in tukaj lahko začneš z grofom Dorincourtom in častivredno lady Fauntleroy. Halo, dečko, kaj pa je?“

Slike, o katerih je odvetnik govoril, so bile na prvi strani časopisa in Dik je strmел z odprtimi očmi in usti in smrtnobled v eno.

„Kaj Ti pa je, za božjo voljo?“ ga je vprašal odvetnik.

Dik je res izgledal kakor bi ga strela zadela in pokazal je molče na eno sliko.

„Mati novega lorda Fauntleroya,“ je stalo pod njo.

Slika je kazala čedno žensko z velikimi očmi in obilnimi lasmi.

„Ona!“ je končno zaklical Dik. „To — to poznam bolje nego Vas!“

Mladi odvetnik se je nasmejal.

„Kje si se pa seznanil s to zanimivo osebo? V New-Yorku?“

Dik ni utegnil povedati. Naglo je pospravil svoje orodje, kakor bi se sploh nič več ne brigal za svoje opravilo.

„Poznam jo,“ je rekel. „In danes je konec dela.“

In tekel je v prodajalno mr. Hobbsa, ki se ni malo začudil, ko je Dik s časopisom v

roki pridirjal. Bil je tako brez sape, da je komaj govoril ter le vrgel list na mizo.

„Poglejte!“ je hropel Dik. „Poglejte žensko na sliki. Zdaj jo imamo! Ta ni plemenita — ta pa res ni!“ je jezno zakričal. „Ta — pa lordova žena? V kosce naj se me raztrga, če ni to Mina! To bi spoznal povsod, tako dobro kakor Bena! Le vprašajte!“

Mr. Hobbs je padel na stol.

„Saj sem rekel, da je cela stvar dogovorjena,“ je rekel. „To so mu storili, ker je Amerikanec, samo zato!“

„Kdo mu je storil?“ je tulil Dik. „Ta mu je storila, ta, ki je bila vedno polna vragov, in povem Vam, kaj mi je prišlo na misel, ko sem videl sliko. V enem časopisu sem čital o njenem sinu in da ima brazgotino na bradi! No, če je ta butec lord, sem jaz tudi. Benov otrok je, ki je dobil brazgotino, ko je vrgla krožnik za menoj.“

„Profesor Dik Tipton“ je bil od narave razumen dečko, ki je takoj sklepal pravo. Ko bi mogel Cedrik pogledati v Hobbsovo prodajalno, bi ga gotovo zanimalo, kako sta prijatelja kovala načrte v njegovo korist.

Dik je naglo pričel pisati pismo na Bena ter priložil sliko iz časopisa in mr. Hobbs je pisal Cedriku in grofu. Sredi tega dela se je Dik spomnil na nekaj drugega.

„Poslušajte,“ je začel, „ta, ki mi je dal list, je advokat. Tega bi lahko vprašali, kaj je je treba storiti. Odvetniki vedo vse.“

Ta predlog je napravil na mr. Hobbsa velik vtis.

„Tako je!“ je glasno odgovoril. „Stvar kriči po odvetniku.“

Hobbs se je naglo napravil in za par minut sta zaveznika že stala v pisarni mr. Harisona, mladega odvetnika, kateremu sta povedala celo zgodbo.

Odvetnik je bil še mlad in imel malo dela, zato se je začel zanimati za stvar in skoro je vedel vse.

„In,“ je opomnil mr. Hobbs, „kar naravnost povejte, koliko je vredna ura Vašega časa. Plačal bom vse jaz — Silas Hobbs, trgovec s špecijskim in mešanim blagom.“

„Če je stvar res taka, kakor jo pripoveduje Dik,“ je rekel Harison, „potem je zame prav tako važna kakor za lorda Fauntleroya. V prvi vrsti moramo pisati Dikovemu bratu in odvetniku grofa Dorincourta.“

Predno je solnce zašlo, sta bili dve pismi na potu. Eno je šlo z železnico na zahod na Dikovega brata, drugo pa s parnikom na Angleško na mr. Havishama.

Mr. Hobbs in Dik sta pa še do polnoči sedela skupaj ter se posvetovala.

Trinajsto poglavje.

Neprijetna presenečenja.

Čudno, v kako kratkem času se lahko prigode najbolj čudovite stvari. Par minut je zadostovalo, da se je mali Cedrik, ki je živel takorekoč siromašno življenje, izpremenil v angleškega plemenitaša in dediča velikanskega premoženja. In zopet je zadostovalo par sto besed, da je postal ta plemenitaš naenkrat nekak vsiljenec, ki ni imel nobene pravice več do bogastva grofov Dorincourtov. In zopet je zadostovalo malo časa, da se je stvar preobrnila na bolje in odvrnila nevarnost, ki je grozila Cedriku.

Da se je to še poprej zgodilo, je bila veliko vzrok tudi ženska, ki se je hotela imenovati lady Fauntleroy, ki pa ni bila kos tej vlogi. Ko jo je mr. Havisham prav natančno spraševal o njeni možitvi in otroku, si je parkrat v odgovorih sama nasprotovala, kar je v odvetniku vzbudilo sum. Ko je to videla, je zgubila vse zamožatajevanje ter je v besnosti čimdalje bolj zagazila v nasprotja. Njene napovedi so bile le glede dečka nepravilne in dvomljive, glede njene možitve z lordom Bevisom je vladala jasnost v vsem. Odvetnik je izvedel, da njena navedba glede kraja, kjer je bil otrok rojen, ni resnična in ko je hotel še nadalje po-

izvedovati, je prišlo pismo New-Yorškega odvetnika in obe pismi mr. Hobbsa.

Grof in mr. Havisham sta sedela ta večer v knjižnici ter čitala pisma.

„Ko sem tretjič z njo govoril, mi je postala ta ženska zelo sumljiva,“ je rekel mr. Havisham. „Otrok se mi je zdel starejši, nego je rekla in enkrat se je zmotila v letnici njegovega rojstva. Najbolje je, da brzojavno pozovemo Dika in Bena, naj prideta takoj sem; ona ne sme ničesar slutiti in jo bomo nenadoma presenetili z njima. Najbrž se bo potem takoj izdala.“

Tako se je tudi zgodilo. Da ne bi ženska ničesar slutila, je mr. Havisham nadaljeval z njo pogajanja ter ji zatrjeval, da bo vse poskušal, da ji pomaga do pravice. Zato je postajala vsak dan bolj prevzetna in se vdajala gotovosti, da se bo vse po njeni volji izteklo.

Ko je neko jutro sedela, zatopljena v sladke sanje bodočnosti, v svoji sobi, je nekdo potrkal in vstopil je mr. Havisham; za njim so vstopili še trije obiskovalci: mlad, zvit dečko, visokoraščen, širokopleč mož in končno grof Dorincourt.

Skočila je pokonci ter zakričala strahu — ni imela moči, da bi se zatajila. Že več let se je obeh le prav malo spominjala — da bi jih pa še kedaj videla, ji še na misel ni prišlo.

„Halo, Mina!“ je rekel Dik, ki ni mogel zatajiti svoje škodoželjnosti.

Visokoraščeni mož — Ben Tipton — jo je molče pogledal.

„Gospa Vama je znana?“ je vprašal mr. Havisham ter pogledal oba Tiptona.

„Da,“ je rekel Ben, „poznamo se!“ S temi besedami ji je obrnil hrbet, kakor bi ne mogel več prenašati zopernega pogleda nanjo in stopil je k oknu. Žena, ki je bila zdaj tako popolnoma razkrinkana, je začela kakor nora besneti ter zmerjati, groziti in kleti, da se je Dik čimdalje bolj režal. Ben ji je ves čas kazal hrbet.

„Pred vsakim sodiščem lahko prisežem, da je ona,“ je potem rekel mr. Havishamu, „in če je treba, privedem lahko še nebroj prič. Njen oče sam lahko priča, kdo je in če je bila poročena z menoj ali ne.“

Potem je stisnil pesti ter se obrnil k nji.

„Kje je otrok?“ je vprašal. „Z menoj pojde! S teboj je otrok končal kakor jaz!“

Komaj je to izgovoril, so se vrata v spalno sobo odprla in otrok je pokukal ven. Deček ni bil lep, a imel je prijeten in moder obraz, podoben očetovemu, in na bradi je imel brazgotino.

Ben je stopil k njemu ter ga prijel za roko.

„Da,“ je rekel, „da je to moj otrok, tudi lahko prisežem. Tom,“ se je obrnil k dečku, „jaz sem Tvoj oče in Te hočem s seboj vzeti. Kje imaš klobuk?“

Dečko je pokazal klobuk na stolu in kakor se mu je videlo, ga je veselilo, da ga

vzame oče s seboj, kajti doživel je že toliko čudnega, da se ni prav nič čudil, da je ta tujec njegov oče. Saj matere tudi ni videl do zadnjega časa, zato je rad šel s prijaznim možem. Ben je odšel proti vratom in rekel:

„Če me boste še potrebovali, veste, kje sem.“

In ne da bi se še enkrat ozrl po ženi, je odšel z otrokom. Ženska je zdaj še bolj besnela, da so ji kar pene tiščale iz ust.

„Pomirite se,“ je rekel mr. Havisham. „Tako ne gre. Ako nočete, da Vas zvežejo v prisilni jopič, se morate premagovati.“

Hladen glas te opazke ji je dal razumeti, da je njena jeza popolnoma brezvspešna, zato je s hudobnim pogledom na odvetnika šinila v drugo sobo ter zaloputnila vrata za seboj.

„Ta nam ne bo več delala skrbi,“ je hladno rekel mr. Havisham in imel je prav. Še tisto noč je odšla iz gostilne ter se peljala v London, kjer se je izgubil njen sled.

* * *

Grof je po tem zopernem prizoru takoj sedel v voz ter ukazal:

„V Court Lodge!“

„V Court Lodge!“ je ponovil Tomaž kočijažu ter tiho pristavil: „danes bo spet nekaj posebnega.“

Ko je voz došel pred Court Lodge, je bil ravno Cedrik pri svoji materi v sobi.

Ne da bi se dal naznaniti, je grof vstopil; izgledal je za pol čevlja višji nego sicer in za mnogo, mnogo let mlajši; oči so se mu bliskale.

„Kje je lord Fauntleroy?“ je zaklical.

Zardela od razburjenja je stopila gospa Errolova par korakov naprej.

„Ali je lord Fauntleroy?“ je vprašala s tresočim glasom. „Ali je res?“

Grof jo je prijel za roko.

„Da,“ je odgovoril, „da, je!“

Potem je položil drugo roko na Cedrikovo ramo.

„Fauntleroy,“ je rekel z ukazujočim glasom, „vprašaj mamico, če hoče iti z nama na grad!“

Fauntleroy je vriskajoč objel mater okrog vrata.

„Popolnoma pri nas moraš ostati! Slišiš, pri nas stanovati!“

Grof je pogledal gospo Errol in ona njega. Grofu se je zdelo boljše, da sklene mir z materjo svojega dediča in ko je ta sklep dozorel v njem, ga je tudi naglo izvedel.

„Mislite res, da me potrebujete?“ je vprašala gospa Errol z nežnim smehljajem.

„Gotovo,“ je kratko odgovoril, „imeti bi Vas morali že od začetka. Upam, da greste z nama.“

Štirinajsto poglavje.

Osmi rojstni dan.

Ben se je vrnil s sinom na svojo pristavo v Kalifornijo in mr. Havisham mu je pred odhodom rekel, da hoče grof nekaj storiti za dečka, ki bi kmalu postal lord Fauntleroy, in sicer na ta način, da mu kupi v Kaliforniji večje posestvo, katero bo Ben obdelaval. To se je tudi zgodilo in Tom, njegov sin, je rasel dober in priden na pristavi ter zelo ljubil svojega očeta. Oba sta imela vedno in povsod veliko sreče.

Dik in Hobbs pa — slednji je tudi prišel iz Amerike z Dikom — nista tako hitro odjadrala v novi svet. Grof je sklenil skrbeti za Dika in sklenilo se je, da se mu predvsem preskrbi dobra vzgoja. Mr. Hobbs je pa z ozirom na to, da je imel dobrega namestnika doma v prodajalni, sklenil, da ostane še pri svečanostih, ki so se pripravljale za osmi rojstni dan lorda Fauntleroya. Vsi najemniki z ženami in otroci so bili povabljeni in v parku se bo vršila slavnostna pojedina, igre in ples in zvečer prižigal umetni ogenj.

„Kakor četrty julij!“ je rekel lord Fauntleroy. „Škoda, da ni moj rojstni dan četrtega, potem bi ga skupaj praznovali — kajne?“

Priznati se mora, da se prijateljstvo med grofom in mr. Hobbsom še ni tako iskreno raz-

vilo. Milord je imel v občevanju s špecerijskimi trgovci prav tako malo izkušnje kakor mr. Hobbs z aristokrati, zato se pogovor dostikrat ni mogel razviti med njima. Dalje so tudi različne stvari, katere je Fauntleroy pokazal prijatelju v gradu, napravile na tega presilen vtis, tako da se je njegova samozavest malo omajala.

Zunanja vrata, kamniti levi, velikanski drevored so že nekoliko vplivala na ponosnega republikanca, in pogled na grad sam, na terase in cvetlične gredice, rastlinjaki in podzemeljske ječe, pavi in psi, hlevi in orožje in brezštevlni livrirani strežaji ga je že spravilo iz ravnotežja, dvorana pradedov pa ga je kar uničila.

„No, kakor kakšen muzej je to?“ je vprašal, ko ga je Fauntleroy peljal v krasno dvorano.

„Ne, muzej ni,“ je rekel Cedrik. „Stari oče pravi, da so njegovi sorodniki, strici in tete.“

„Vsi ti?“ je nekako v grozi vzkliknil mr. Hobbs. „Oh, je moral imeti veliko rodbino!“

Od velikosti take rodbinske sreče prevzet je padel na stol ter razburjen gledal okrog sebe.

„In sami grofje, sami grofje!“ je tiho rekel zase. „In Cedrik bo tudi eden!“

Njegova republikanska načela so se zelo omajala in plemenitaši mu niso bili več tako zoperni, nasprotno, skoro priljubili so se mu, kar je pokazal s tem, ko je nekoč rekel:

„No, končno mi tudi ni nič do tega, če postanem tak grof.“ To je dalo veliko misliti.

Cedrikov osmi rojstni dan je bil velika slovesnost za vse. Kako krasen je izgledal park, poln ljudi v prazničnih oblekah. Nihče ni ostal doma, vsi so bili veseli, da ostane njih mali lord še lord Fauntleroy in da postane enkrat njih gospodar. Vsak ga je hotel danes videti, njega in njegovo lepo mater, ki si je že toliko sre pridobila. In vsakdo je imel tudi več spoštovanja in manj strahu pred starim grofom, ker ga je mali lord tako rad imel in tako neomajano vanj verjel in ker je grof naposled sklenil mir s Cedrikovo materjo. Bil je že dober prijatelj z njo in ljudje so bili mnenja, da postane na stara leta vsled dvojnega vpliva — sina in matere — še dober človek.

Koliko ljudi se je sprehajalo pod drevesi, na velikem travniku in pod šotori! Najemniki in njih žene v nedeljski obleki, mladeniči z dekleti; otroci, ki so skakali ter se podili okrog. Tudi v gradu so bili gostje, ki so prišli, da častitajo malemu lordu in se seznanijo z lepo gospo Errol. Prišla sta lady Loridaile in sir Hary, prišla pa je tudi lepa Vivian Herbert v očarljivi beli obleki in s celo četo častilcev, ki pa ji niso bili tako priljubljeni kakor njen najmlajši. Ko jo je Cedrik ugledal, je stekel k nji in se je oklenil okrog vratu; poljubila ga je tako pristržno kakor bi bil njen najmlajši brat ter rekla: „Ljubi lord Fauntleroy! Moj srčni dečko! Tako vesela sem, tako iz srca vesela —“

In potem sta hodila roko v roki po parku in pokazal ji je vse posebnosti ter jo končno peljal k mr. Hobbsu in Diku.

„To je moj stari, zelo stari prijatelj,“ je rekel. „Mr. Hobbs — mis Herbert — in to je moj drugi stari prijatelj, Dik, in sem jima že dolgo pravil, kako si lepa in da te bosta smela videti, ko prideš v grad.“

Mis Herbert je obema dala roko ter prijazno kramljala z njima in Cedrik je ves srečen stal ob strani ter bil vesel, ko je videl, s kakim občudovanjem sta jo prijatelja zrla.

„No, primojkokoš,“ je potem rekel Dik, „take pa še nisem videl. Kakor podoba je in mislil sem, da je sploh v resnici ni dobiti take.“

Vse je bilo srečno in veselo, plesalo in igralo se je in sredi občnega veselja je bil najbolj srečen mali lord, ki se mu je ves svet zdel kakor z rožicami posut.

In še nekdo drugi je bil v srcu zelo srečen — stari mož, ki je kljub temu, da je bil celo življenje bogat in plemenit, le malo ali nič sreče doživel. Morda tudi zato, ker se je navadil, napram drugim dober biti, čeprav ne v toliki meri kakor si je lord Fauntleroy o njem mislil. Toda priučil se je vsaj toliko, da je nekaj rad imel na svetu in da ga je že veselilo, komu drugemu kaj dobrega storiti, čeprav ga je vedno Cedrik do tega pripravil. In tudi njegovo mater je imel čimdalje rajši in jo poslušal, ko je zvečer

kramljala s sinom ter mu dajala tako dobre nauke in svete. Spoznal je zdaj, zakaj je kljub siromašnim razmeram v Ameriki, postal njegov vnuk tako dober in plemenit fant, ki se ga ni treba nikomur sramovati.

Čisto, dobro, plemenito čuteče materino srce ga je vodilo in učilo, dobro misliti in za druge skrbeti. To je malo, toda je boljše in vzvišenejše nego vse drugo. Zato je bil deček v vsakem položaju ljubeznjiv, ker je bil resničen in ljubezni poln.

In stari grof Dorincourt je bil danes zadovoljen z njim, ko ga je videl med ljudmi v parku, kako se je pogovarjal s tem in onim, se sprehajal z Dikom in Hobbsom ali pa tiho prilezel k mami ali mis Herbert ter pobožno poslušal njih pogovor. Najbolj zadovoljen je pa bil, ko so vsi skupaj stopili k največjemu šotoru, kjer so sedeli premožnejši najemniki s svojimi rodbinami.

Napitnice so se pravkar pričele in oficialna napitnica na grofa je bila danes z nekako prijaznostjo sprejeta, kakor še nikoli. Potem je pa imovit poljedelec napil lordu Fauntleroyu in ko bi bil mogoč le še najmanjši dvom v priljubljenost Njegove male Vzvišenosti, bi izginil vsled brezkončnih veselih huraklicev, trkanja s kozarci in ploskanja. Da, navdušenje je bilo tako velikansko med temi dobrosrčnimi ljudmi, da jih tudi navzočnost grajske gospode ni prav nič zadrževala. Vse je napijalo Cedriku in mar-

sikatera mati je ganjena gledala cvetočega otroka, ki je stal med starim očetom in materjo, in s solznimi očmi so klicali: „Bog ga živi srčnega, dobrega dečka!“

Mali lord je bil srečen. Smehljal se je in priklanjal ter bil ves rdeč od ponosa in veselja.

„Store to, ker me imajo radi, ljubček?“ je viharo zaklical. „Torej res? O ljubček, kako sem vesel!“

In potem je položil grof roko na dečkovo ramo ter mu rekel:

„Fauntleroy, zahvaliti se jim moraš za prijaznost.

Cedrik ga je osuplo pogledal in potem mater.

„Ali res moram?“ je plašno rekel in ko sta mu mati in mis Herbert prikimali, je odločno stopil korak naprej. Vseh oči so se obrnile vanj in začel je kolikor glasno je mogel govoriti:

„Zelo se Vam zahvalim! Upam, da ste na moj rojstni dan prav veseli — ker sem tudi jaz vesel — in vesel sem tudi, da postanem grof. V začetku nisem bil tako vesel — in zelo rad imam grad in vas — tako lepo je tukaj — in — in če postanem kedaj grof, hočem poskušati, ravno tako dober postati kakor moj stari oče.“

Navdušena množica mu je gromovito ploskala, ko je stopil nazaj in z vzdihom olajšanja prijel grofovo roko ter ga vprašujoče pogledal, če je tako prav storil.

To bi bil pravzaprav konec povesti. Toda poročati moramo še o znameniti izprememb, namreč o tej, da so se ponosnemu republikancu mr. Hobbsu angleški aristokrati zelo priljubili in da se mu je zdelo nemogoče, da bi mladi prijatelj brez njegovega nadzorstva odrasel. Zato je prodal svojo prodajalno v New-Jorku ter se naselil v vasi Eleboro, kjer je pričel trgovino z mešanim blagom in imel veliko odjemalcev, v prvi vrsti grajsko gospodo. Postal je bolj aristokratičen kakor grof Dorincourt, kajti zanimal se je za vse stvari, ki so se tikale angleških grofov in lordov. Morda čez deset let je bilo, ko ga je Dik, ki je dokončal svoje študije in šel obiskat brata v Kalifornijo, vprašal, če se hoče z njim vrniti v Ameriko.

„Ne bi mogel izhajati onstran morja,“ je rekel in zmajal z glavo. „Moram ostati v njegovi bližini ter gledati, da je vse prav. In dežela tam — dokler je človek še mlad in delaven, je že dobra, toda nima nikakih tradicij, — da, da, nikakih tradicij!“

COBISS

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000071462

COBISS

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000071461

